CANADIAN CITIZENSHIP BRANCH
AUG 31 1953
DEPT. OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION

SEP 8 1953

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VĪKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in USA: A. Zvēriņš
102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

67./192. n-rs. SESTDIEN, 1953. G. 29. AUGUSTĀ 3. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — EM 8-0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš
102—15 85 Drive, Richmond Hill, 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.25;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.50
par vienu collas telpu 1 slejā

PSRS gatava sadradragāt katru sacelšanos Austrumvācijā

No Berlīnes ziņo, ka Austrumvācijas dižvīrs Ulbrichts brīdinājis savus nemierīgos pilsoņus, ka Padomju Savienības militārā varenība esot gatava sadragāt katru jaunu sacelšanās mēģinājumu. Uzrunādams Austrumvācijas parlamentu, Ulbrichts uzsvēra, ka Austrumvācija pašreiz esot sasniegusi vienu no saviem vissvarīgākajiem pagrieziena punktiem vēsturē, kad viņa var izvēlēties starp apvienošanos miera ceļā vai iesaistīšanos tā saucamājā amerikāņu militārā blokā. Tālāk Ulbrichts paštāstīja, ka Rietumvācijas iekļaušanās Rietumeiropas aizsardzības vienībā un Ziemeļatlantijas Organizācijā padarītu Vācijas apvienošanu pilnīgi neiespējamu.

Bez tam Ulbrichts brīdināja vāciešus no tālākajiem sacelšanās mēģinājumiem, sacīdams, ka Padomju Savienības militārā vara sagraus katru šādu mēģinājumu. 17. jūnija sacelšanās ierosinātāji esot bijuši amerikāņu imperiālisti, bet Austrumvācijas strādnieki un zemnieki šo imperiālistu sacelšanos sekmīgi apspieduši. Pieskaņoties Rietumvācijas vēlēšanām, 6. septembrī, Ulbrichts mudināja rietumvāciešus ievēlēt tādu valdību, kas gribētu sadarboties ar Austrumvāciju, lai pārrunātu Vācijas apvienošanas jautājumu. Tas var tikai nozīmēt, ka Ulbrichtam patiktu, ja rietumvācieši sev izvēlētu sociālistu valdību, jo pašreizējais kanclers Adenauers esot lielākais nodevējs.

VIŠINSKIS APVAINO RIETUMUS

AN Ņujorkā. — Pad. Savienības Apvienoto Nāciju delegāts Andrejs Višinskis trešdienas sēdē uzbruka Rietumiem, ka tie, uzvezdamies kā „izredzētā tauta," darot visu iespējamo, lai izjauktu Korejas miera konferenci. Bez tam Višinskis centās piespiest AN ieskatīt Pad. Savienību vienīgi kā ieinteresētu kaimiņu un nevis kā Āzijas komūnistisko agresoru. Līdz šim Sav. Valstis piekrita Padomju Savienības līdzdalībai Korejas miera konferencē tikai tad, ja pēdējā būtu ar mieru piedalīties kopā ar komūnistu bloku.

Višinska runa izskanēja pēc pilnīgiem draudiem, un viņš lika Apv. Nācijām saprast, ka ja netiks pieņemti komūnistu Ķīnas un Pad. Savienības priekšlikumi, tad Korejas miera konferenci var ieskatīt par neizdevušos jau pirms tās sanākšanās. Tagadējā komūnistu izturēšanās ir pilnīgā kontrastā ar viņu izturēšanos Apv. Nāciju sesijas sākumā, kad viņi likās ļoti ieinteresēti pēc iespējas ātrākā konferences sākšanā.

Komūnistu Ķīna, protams, dzied vienā balsī ar Višinski un pieprasa, lai Korejas miera konferenci sasauc pēc Padomju Savienības izstrādātā plāna un, proti, lai konferencē piedalītos 15 valstu, no kurām 8 neitrālas. Tai pašā laikā Sav. Valstis cer panākt Apv. Nāciju lēmumu, ka konferencē runāt līdz var vienīgi tās AN valstis, kuru armijas cīnījās Korejas karā, kamēr komūnistus pārstāvētu Ziemeļkoreja, komūnistu Ķīna un, ja komūnisti tā vēlas, arī Padomju Savienība.

SAGAIDA PĀRMAIŅAS ANGLIJAS VALDĪBĀ

No Londonas ziņo, ka, ministru prezidentam Čerčilam pēc pārciestās slimības atgriežoties darbā, sagaidāmas pārmaiņas Anglijas valdībā. Domā, ka līdzšinējo ārlietu ministru Īdenu paaugstinās amatā, iecelot par Čerčila palīgu un aizstājēju. Kā Īdena sekotājus ārlietu ministra amatam min sēru Ronktonu un Haraldu Makmillanu. Tā kā pašreizējais ārlietu ministra aizstājējs Solsburijs ir Lordu palātas loceklis, viņš Apakšnamā piedalīties nevar, līdz ar to lietpratēji viņa, kandidātūru izslēdz. Tāpat neviens netic finanču ministra un ministru prezidenta aizstājēja Batlera iecelšanai ārlietu ministra amatā, jo angliem nav otra tik spējīga financista, kas tikpat veikli varētu izkārtot nedrošo Anglijas budžetu.

MAĻENKOVU KĀRDINA RIETUMVĀCIJA

Reiz pēc lietus kāds bāls, izbadējies tārps pabāza galvu no zemes un ieraudzīja otru tārpu, apaļiem vaigiem, tas likās ar dzīvi ļoti apmierināts. Bālais nevarēja atturēties no mīlestības atklāsanas. „Ej, tu muļķi," apaļais viņu izsmēja, „es taču esmu tavs otrs gals!"

Kaut arī jūnija sacelšanās ērkšķi vēl stipri duras pirkstos, vēderrunātājs Maļenkovs ar Ulbrichta lelļu teātra palīdzību cenšas pielabināties Rietumvācijai. Gan tiek solīts, gan tiek draudēts, bet Adenauers ir stingrs tēvs un liek saviem bērniem skatīties uz citu pusi.

Lai gan Rietumvācija un Austrumvācija pieder pie viena un tā paša ķermeņa, komūnistiem austrumos valdot, Rietumi ar viņiem nekādās darīšanās neielaidīsies. Austrumu galva gan prot stāstīt, bet Rietumu galvai ir pašai acis pierē, un tā redz pavisam ko citu, nekā viņa dzird. No austrumiem pārbēgušie ir paguvuši atdarīt Rietumvācijas acis. Ja vienu to pašu stāstu stāstītu tikai viens vai divi cilvēki, tad tam varētu neticēt, tad varētu šaubīties par stāsta patiesīgumu. Bet tagad vienu un to pašu stāstu pāri robežai nes neskaitāmi izbadējušies un noskranduši Austrumvācijas bēgļu tūkstoši, kas pat visskeptiskākām smadzenēm liek domāt, ka kaut kas nav tā, kā tām vajadzētu būt.

Slepkavošana un melošana parasti iet soli solī un iemiesojas vienā un tai pašā individā. Tā tas ir arī ar komūnistiem. Vēl austrumvāciešu brīvības cīnītāju asinīm līstot, viņi stāstīja par austrumu labumiem, un kad neviens neklausījās, tad sāka draudēt. Bet ar brutālitāti brīvības garu apspiest nevar. Tādu atziņu guva arī komūnisti un lai vēl saturētu savā žņaugā izslīdošo Austrumvāciju, viņi bija spiesti piekāpties. Maļenkovs sāka solīt savas „paradīzes" labumus un tagad jau ir sasolījis tik daudz, ka pēc viņa domām arī Rietumvācijas galvai vajadzētu sākt griezties uz Austrumu pusi, lai skaudībā apbrīnotu turienes bagātības. Protams, praksē tas vēl tā nav noticis, bet visu uzreiz jau izdarīt nevar...

To viņš dara vienīgi, lai pielabinātos Austrumvācijai, apmulsinātu Rietumvācijas vēlētājus, kad tie 6. septembrī, izmantojot savas brīvā cilvēka tiesības, dosies pie vēlēšanu urnām, lai ievēlētu sev jaunu vai atstātu amatā līdzšinējo Bonnas valdību. To Maļenkovs dara, lai panāktu pašreizējā Rietumvācijas kanclera Adenauera vēlēšanu kampaņas sakaušanu, Rietumvācijas atturēšanu no iesaistīšanas Ziemeļatlantijas Organizācijā. To viņš dara cerībā panākt Vācijas apvienošanu zem sirpja un āmura zīmes.

Bet lai cik stipri Maļenkovs arī pūstu un jauktu, bez apdedzināšanās viņam Rietumvāciju nogaršot neizdosies. Proponēdams, lai Vācijas koalicijas valdību nodibinātu kopīgi Rietumvācijas un Austrumvācijas parlamenti, Maļenkovs sev uz kakla ir dabūjis ne vien Adenauera kristīgos demokratus, bet arī sociāldemokratus, kas gan ir opozicijā pret Adenaueru, bet acīmredzot ir opozicijā arī pret šādu lētu sevis pārdošanu.

Jau kopš Otrā Pasaules kara beigām Rietumvācija krieviem ir bijusi tas pats, kas Ievai bija aizliegtais ābols, un komūnisti dotu daudz, ļoti daudz, lai tikai reizi dabūtu iekosties šajā sulīgajā auglī. Adenaueram uzvarot vēlēšanās, krieviem šī izdevība, vismaz miera ceļā tiktu atņemta. Tādēļ nemaz nebūtu daudz jābrīnās, ja pēc vēlēšanām Vācijā notiktu komūnistu inscenēta eksplozija, kur „draudzīgā brālībā" Austrumvācija mēģinātu apvienoties ar Rietumvāciju. Šāda eksplozija varētu ne vien satricināt, bet arī aizdedzināt visu pasauli. Līdz šim komūnistu rijība viņiem vienmēr beigusies laimīgi. Bet pienāks diena, kad viņu kumoss būs par lielu, un viņi paši savā rijībā nosmaks.

P.

Pirmajā Kanadas latviešu futbola zibenturnīrā Saulainē B. Puriņa dāvāto ceļojošo kausu izcīnīja DV Hamiltonas komanda. Uzņēmumā kom. kapt. A. Kudrašovs ar izcīnīto balvu.

ASV ārlietu min. Dallesa līdzjūtība

sūtnim K. Zariņam Anglijā sakarā ar J. Feldmaņa nāvi

Sakarā ar Latvijas ministra J. Feldmaņa nāvi, kuŗa dzimtene pagaidām ir Padomju Savienības verdzībā, Latvija ir zaudējusi lielu patriotu un cīnītāju par zaudēto tautas brīvību un neatkarību. Savienotās Valstis nekad nav atzinušas Latvijas iekļaušanu Padomju Savienībā un tic, ka tiesības uz brīvību un neatkarību nedrīkst atņemt ar brutālu varu. Peteicoties tādiem patriotiem kā J. Feldmans, Latvija kļūs atkal reiz brīva. J. Feldmans bija jauns cilvēks, kad viņa zeme ieguva neatkarību. Viņš darbojās brīvajā Latvijā. Šais neatkarības gados Latvija pierādīja, ka ne cilvēku skaits, ne vieta un bagātība padara nācijas lielas. Bet lielu to dara viņas gars un morālais stiprums un brīvības milestība. Šīs īpašības nesa sevī ministrs J. Feldmans. Šīs īpašības piemīt arī viņa drosmīgiem tautiešiem. No šī fakta mēs smeļamies mierinājumu un tālāku spēku nākotnei.

Latvija ir zaudējusi dēlu, bet viņa gars, uzticība un cildēnā personība nekad nemirs.

Ar Dieva palīdzību, stiprumu un garu latviešu tauta pārdzīvos šo tumšo verdzības laiku un ieņems atkal savu vietu brīvo un neatkarīgo tautu saimē.

ASV nevēlas pilsoņus vārda pēc

ASV pavalstniecību var arī atņemt

Ar jaunā Voltera—Mekkerena immigrācijas likuma spēkā stāšanos ievērojami grozīta līdzšinējā immigrantu ielaišanas prakse. Ir ievesti stigrāki noteikumi ne tikai iecelošanas atļauju došanā, bet arī pavalstniecības piešķiršanā. No šiem noteikumiem redzams, ka ASV sagaida, lai iecelotājs šeit pa liktu uz neatgriešanos un saraušu saites ar izcelošanas zemi.

Likumā ir paredzēti vairāki gadījumi, kad iecelotājam var pavalstniecību atņemt. Tā naturālizētais ASV pilsonis zaudē pavalstniecību, ja tas uzturas bez pārtraukuma savā dzimtajā zemē ilgāk par trim gadiem. Tālāk, naturālizētais var zaudēt ASV pavalstniecību, ja tas 5 gadu laikā pēc pavalstniecības iegūšanas atgriežas dzimtajā zemē, radot iespaidu, ka viņš tur grib palikt. Šinī punktā imigrācijas iestādēm nav stingru noteikumu, kā rīkoties katrā atsevišķā gadījumā. Ja kāds ASV pilsonis, atstājot ASV, ir pārdevis savu māju, anullējis savu bankas kontu un izbeidzis citas savas saistības, tad to var uzskatīt par norādījumu, ka viņš ir nolēmis palikt savā dzimtajā zemē.

Voltera — Mekkerena likums stājas spēkā, aizstājot 47 atsevišķus likumus, kas līdz šim regulēja immigraciju. Līdz 1924. g. ASV vispār nepazina nekādus iecelošanas likumus. Iecelošanas kvotas noteiktas, pamatojoties uz iecelāju daudzumu, kāds bija 1924. g. Vislielākā kvota ir Anglijai — 65.861, otrā vietā nāk Vācija ar 25.957.

ČERČILS MĒĢINĀS SADZIEDĀTIES AR PREZ. EIZENHAUERU KOREJAS LIETĀ

No Londonas ziņo, ka Anglijas ministru prezidents sērs Vinstons Čerčils, kas tikai nupat atgriezies darbā pēc divu mēnešu ilgā slimības atvaļinājuma, mēģinās uzņemt personīgu kontaktu ar ASV prezidentu ģen. Eizenhaueru, lai saskaņotu Anglijas un ASV politiku Korejas miera konferences jautājumā. Pašreiz abu Sabiedroto nostāja ir tik dažāda, ka tā draud izvērsties par vienu no lielākām plaisām Rietumu lielvalstu savstarpējās attiecksmēs.

Pēdējās nedēļas laikā Čerčils jau divreiz bijis Londonā, lai personīgi vadītu britu kabineta sēdes, kuŗās tiek pārrunāta Korejas miera konference un lielās domstarpības, kas radušās Anglijas un ASV starpā šīs konferences dēļ. Angļu lielākie laikraksti līdz šim atbalstīja Čerčila nostāju, un tikai pašā pēdējā laikā Lorda Biverbruka lielais dienas laikraksts Daily Express sāk rakstīt, ka īstenībā daudz svarīgāka esot Anglijas un ASV labo attieksmju uzturēšana nekā pielabināšanās Indijai. Angļu laikraksts pat aiziet tik tālu, ka uzsver Indijas komūnistiem labvēlīgo izturēšanos, pieminot Korejas kara laiku, kad Indija bieži vien nostājās Ziemeļkorejas un komūnistu Ķīnas pusē.

SAGAIDA ASV PALĪDZĪBU PERSIJAI

No Teherānas ziņo, ka ASV sūtnis Persijā Hendersons ieradies vizītē pie Persijas ministru prezidenta ģen. Zagedi, lai pārrunātu ASV saimniecisko palīdzību. Sagaida, ka ASV turpinās savus līdzšinējos aizdevumus, kas sasniedz 23,5 milj. dol. gadā. Persijas jaunuzbūvei amerikāņi vēl paredzējuši dot 30 milj. dolaru.

Tai pašā laikā Persijas šachs griezies ar lūgumu pie Persijas bagātniekiem nākt talkā valsts budžeta nostabilizēšanā.

Arī komūnistiem Persijā sākušās grūtas dienas. Pēc tam, kad šacha atbalstītāju sacelšanās laikā komūnisti nepiedalījās Mosadegha aizstāvēšanā, komūnisti kā pagrīdē aizgājuši, tā pagrīdē arī paliek. Persijas policija tagad jau paspējusi iznīcināt lielus komūnistu arsenālus un propagandas centrus. Daudzi komūnisti apcietināti, un tīrīšanas joprojām turpinās.

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

PARĪZĒ

Francijas streikam, kas tagad soli pa solim sāk ieiet savā atplūdu posmā, nav tikai vietēja nozīme vien. Starptautiskā saimniecībā streiks nozīmē vai nu Francijas palikšana pie lielvalstīm vai atkrišanu mazo valstiņu šķirā. Viss atkarājas no tā, kā Francijai izdosies sabalansēt savu budžetu. Pašreizējais ministru prezidents Lanjēls franču tautai ir izvēlējies visgrūtāko ceļu. Pēc viņa domām, nodokļi jātur, cik vien augstu iespējams, tai pašā laikā jāturpina bruņoties.

Streikotāji un daudzi pilsoņi bez jebkādām launām tendencēm domā, ka, lai sabalansētu valsts budžetu, vispirms būtu jāpārtrauc lielie izdevumi bruņošanās darbā. Tāpat būtu jāpārtrauc tērēšanās ārzemēs, kas nozīmētu franču izvākšanos no Indoķīnas, armijas samazināšanu pašā Francijā un Afrikā. Līdz ar to Francija būtu reducēta līdz mazai valstiņai, un tādā gadījumā ar viņu neviens neko daudz vairs nerēķinātos. Kamēr jautājums nebūs izlemts vienādi vai otrādi, Francijā valdīs pasīva anarchija.

LONDONĀ

Kad Maļenkovs pirmoreiz paziņoja par krievu ūdeņraža bumbu, angļi tikai līdzjūtīgi papurināja galvas un skābi smaidīja. Kad amerikāņiem bija izdevies uztvert krievu ūdeņraža bumbas izmēģinājuma sprādzienu, angļu smaids nozuda un palika tikai skābums. Tagad pazudis arī tas, un angļi kļuvuši pavisam nopietni. Angļu valdībai Maskavas jaunumi laikam jau bija zināmi agrāk, jo sērs Vinstons Čerčils par spīti savai slimībai, pēkšņi sasauca kabineta sēdi, kuŗu pats vadīja.

Ūdeņraža bumba krievu rokās vēl tikai pastiprinās angļu pašreizējo politisko nostāju, ja gribēšanu pēc iespējas sadarboties ar komūnistiem var saukt par kādas Rietumu lielvalsts politisko nostāju. Bailes no krieviem attālinās Angliju no ASV, un jau tagad amerikāņu stingrā nostāja pret Koreju un Ķīnas komūnistiem angliem patīk ar katru dienu mazāk un mazāk, tādēļ var sagaidīt, ka angļi mēģinās piespiest amerikāņus panākt mieru Āzijā. Ar Koreju lai notiek kas notikdams. Pēc Čerčila domām triju „lielo" satikšanās pašreiz ir vairāk nepieciešama kā jebkad. Ja tāda nenotiek, tad Čerčils ir pārliecināts, ka saspīlējums pasaulē vēl tikai pieaugs un ar laiku tas varētu novest pie atklāta kara.

Arī sacensība ūdeņraža bumbas ražošanā angliem neimponē. Viņi atrodas 3000 jūdžu tuvāk krieviem nekā amerikāņi. Jau pirms krievu paziņojuma par ūdeņraža bumbu Čerčils domāja, ka amerikāņi krievu spēkus novērtē par zemu un pārspīlē arī Padomju Savienības vājumu. Tagad Čerčils ir pārliecināts, ka viņam bijusi taisnība. Ja arī krievu bumba nenodarītu nekādu citu postu, tad tagad tā ir jau paspējusi radīt jaunas plaisas Anglijas un ASV starpā un daudzkārtīgi apgrūtināt vienošanos Ķīnas, Korejas un Padomju Savienības jautājumos.

LNAK SĒDE AR PLAŠU DARBA KĀRTĪBU

Sestdien, 21. augustā notika LNAK paplašināta valdes sēde. Sēdi vadīja valdes priekšsēdis A. Svenne. Pieminot aizsaulē aizgājušo Latvijas sūtni Savienotajās Valstīs A. Feldmani, A. Svenne veltīja dažus vārdus sūtņa piemiņai un aicināja nelaikā godināt ar piecelšanos.

Sēdes darba kārtības pirmā punktā skolu daļas vadītājs A. Mežaks sniedza ļoti lietišķu un sīku pārskatu par latviešu skolu darbu Kanadā pagājušā mācības gadā. Pagājušā mācības gadā Kanadā regulāri darbojās 21 latviešu skola, ieskaitot Neklātienes skolu. Salīdzinot ar iepriekšējo mācības gadu, skolēnu skaits ir ipeaudzis vairāk nekā par 150, pag. māc. g. mācījās 689 skolēni. Skolotāju skaits bija 90, 55 sievietes un 35 vīrieši. Divām skolām ir savas bibliotēkas. Vislielākās grūtības sagādā mācības līdzekļu trūkums. Latviešu skolas neapmeklē apm. 1/3 bērnu. Iemesli ir dažādi: vecāku kūtrība vai neizpratne, attālums, utt.

Kaut arī ir jāpārvar daudz grūtību, latviešu skolu darbs iet plašumā un dziļumā. Par to atzinība pienākas skolotāju ideālismam un pašaizliedzībai un vecāku, draudžu un organizāciju atbalstam.

LNAK darba kārtībā bija uzņēmusi arī Latviešu nama Toronto jautājumu. Priekšsēdis A. Svenne iepazīstināja ar Toronto latviešu uzskatiem šinī jautājumā. Ir zināms, ka DV nav apmierināti ar savu namu un taisās to pārdot. Arvien vairāk no jauna organizācijās un sabiedrībā tiek pārrunāts, ka latviešu skaits Toronto ir pietiekami liels, lai varētu domāt par īsti piemērota nama pirkšanu vai celšanu. To, protams, var veikt, tikai ja visa sabiedrība un organizācijas iet kopā. Pēc pārrunām nolēma, ka LNAK valde kopā ar visām organizācijām piedalīsies šī jautājuma pētīšanā. Nama jautājuma kārtošanu no Apvienības puses uzņēmās A. Svenne.

Bukovskis informēja par veiktiem priekšdarbiem Latviešu Kultūras dienu organizēšanai Kanadā. Kultūras dienas notiks laikā no 26. septembra līdz 25. oktobrim. Apvienība kultūras dienas pati nerīko, bet aicina organizācijas rīkot atbilstošus sarīkojumus šinī laikā. Latviešu Kultūras dienas atklās Baltijas Sporta Federācija ar plašu koncertu Eatona auditorijā. Šis sarīkojums notiks LNAK protektorātā, un pirms koncerta LNAK pārstāvis ar īsu uzrunu atklās Kultūras nedēļas. Programmā paredzēta ļoti plaša un tanī piedalīsies ievērojami lietuvju un igauņu mākslinieki no Sav. Valstīm. Paredzama arī lietuvju koŗa piedalīšanās. No latviešiem piedalīsies komponists Tālivaldis Ķeniņš, baritons Pēteris Geistauts un Kanadā plaši pazīstamie latviešu baleta solisti — Irēne Apine un Juris Gotšalks.

A. Svenne, 18. novembŗa Rīcības komitejas priekšsēdis, ziņoja, ka šogad svinības notiks jaunceltajās Technikuma telpās Lippincott un Harbord ielu stūrī. Telpas ir ļoti skaistas, un tur ir vietas 2000 personām, laba akustika, un tās maksās tikai 75 dolari. Toronto latviešu organizācijas rīko šos svētkus kopīgi, izraugot svētku rīcības komiteju. HLB priekšsēdis Vilks ziņo, ka šogad Hamiltonā, pretēji iepriekšējiem gadiem, nav visas organizācijas akceptējušas domu, ka 18. novembŗa svinības būtu jāorganizē kopēji, tās vadību uzticot kopējai rīcības komitejai. Tā nu ir iznācis, ka valsts svētkus rīko Hamiltonas Latviešu B-ba. DV nodaļa svētku informāciju izziņos ar apkārtrakstiem, bet tieši nepiedalīsies svētku rīkošanā. Paplašinātā valdes sēde izteica vēlējumu, lai visur latviešu organizācijas rīko kopēji Latvijas Valsts svētku dienu.

Līdz šim 18. novembrī arvien vākti līdzekļi palīdzības darbam, un tā tas paredzēts arī šogad. Tomēr no Informācijas Centra Goba un Plampe nāca ar priekšlikumu, vai uz priekšu šo dienu nevarētu atstāt līdzekļu vākšanai Informācijas Centram, kam ļoti grūts līdzeku jautājums. Pulkv. Liepiņš paskaidroja, ka savā laikā, lai novērstu chaotisko līdzekļu vākšanu, palīdzības darbam paredzēja līdzekļu vākšanai Ģimenes dienu un 18. novembrī. Tā kā šis lēmums pieņemts Padomes sēdē, tad valde to nevar grozīt. Beidzot pieņēma priekšlikumu, ka LNAK, tāpat kā līdz šim, zināmas summas piešķirs Informācijas Centram budžeta kārtībā.

Tālāk priekšsēdis A. Svenne nolasīja Komitejas Latvijas Brīvībai rakstu, ar kuŗu tā sakarā ar Kerstena rezolūciju aicina rūpēties par materiālu un liecību sagādi par komūnistu briesmu darbiem mūsu zemē.

Apzinoties šā darba svarīgumu, LNAK nolēma lūgt vēl tuvāku informāciju un sākt šinī virzienā strādāt, iesaistot šinī darbā Informācijas Centru.

Ziņojumu darba kārtības punktā A. Svenne nolasa Brīviņa iesniegto rakstu, ar kuŗu Vienību Savienība aicina Latvijas Universitātes dienu rīkot visai latviešu studentu saimei kopīgi. Pagājušā gadā, kā zināms, to rīkoja Korporāciju Kopa un Vienību Savienība kopēji. Šo aicinājumu Apvienība atzina par vēlamu un, ja pašu studentu saime pie šā jautājuma nebūs jau ķērusies, tad saaicinās kopā akadēmiskās saimes pārstāvjus šā jautājuma pozitīvai izkārtošanai. (Nobeigums 2. lpp.)

OPEREŠU VAKARS
POĻU ZĀLĒ, 1087 QUEEN ST., W., TORONTO
PIEKTDIEN, 28. AUGUSTĀ, PLKST 20.00
1. OPEREŠU KONCERTS
2. D E J A
Ieeja visam vakaram $1.25. Atlikums: Grūtdieņu aprūpei Vācijā
DV TORONTO NOD. DĀMU KOMITEJA

LATVIJA

AMERIKA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pasta marka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

VAI BIJA KĀDA JĒGA?

J. Grodnis

Kāds pulka komandieris raksta Korejas kaujas laukā krituša Krūmiņa vecākiem: „Jūsu dēls bija varonīgs cīnītājs un krita par mūsu kopējiem principiem — cīņā pret komūnismu." Cik sāpīga ironija šinī brīdī! Vai tad mums, trimdas latviešiem ir kopēji principi ar ASV politiku? Vai ASV politikā ir vispār kādi principi? Arī īstas cīņas pret komūnismu nav. Jo jau isi pēc Krūmiņa un daudzu citu varoņu nāves viņu dzīvības ziedošanās jēgu aukstasinīgi noliedza, noligstot pamieru Korejā. Tas bija uzbrucējam izdevīgs pamiers. Komūnismam piešķirta uzvara bez cīņas! Mums, latviešiem, ir viens negrozāms princips: cīņa pret komūnismu. Kādi principi ir ASV politikai pret komūnismu? Mums nebūs grūti atcerēties šādus notikumus: 1) Nirnbergas prāvu, kur ar vislielākajiem kara un miera laika noziedzniekiem tiesāja cīnītājus un cīņu vadoņus kara laukā, arī cīnītājus pret komūnismu. 2) Prāvas laikā nesauca vārdā un arī turpmāk atturējās pieminēt pirms Otrā Pasaules kara Staļina un Hitlera noligtos līgumus un slepenos protokolus par Baltijas valstu un daļas Polijas nodošanu pilnīgai iznīcībai. 3) Atklāti neruna ja un nenosodīja Rūzvelta un Čerčila noziedzīgo rīcību Teherānas un Jaltas konferencēs, kur Baltijas un Balkānu tautas svītroja no pasaules brīvo tautu sarakstiem. 4) Ģen. Vlāsova armijas pretkomūnistisko cīnītāju nodošanu ar varu Kremļa apetītes apmierināšanai. 5) Latviešu varoņiem cīnītājiem pret komūnismu — leģionāriem „atpūtas sanatorijas" ierīkošanu Cedelgheimā, Beļģijā. 6) Latviešu leģionāru skrīningus ASV zonā Vācijā. 7) Iecelošanas aizliegumu ASV leģiona virsniekiem ar izdienas pakāpēm un apbalvojumu nozīmēm cīņā pret komūnismu. 8) Sēdēšanu Apvienotās Nācijās un tirgošanos ar Kremļa noziedzniekiem. 9) Korejas pamiera parakstīšanu un beidzot 10) pēdējo piedāvājumu izlīgšanai ar Kremli, resp. 4 lielo konferences piedāvājumu. Šos bezprincipu politikas gājienus varētu minēt bezgalībā, bet pietiek jau ar atzīmētiem, lai šodien konstatētu, ka Krūmiņu, Bērziņu u. c. dzīvību ziedošanai Korejā nav bijis nekādas jēgas. Ka tas tā ir noticis, par to atbildība gulstas uz mūsu trimdas politiski — sabiedrisko darbinieku un mūsu oficiālo pārstāvniecību nostāju šinī jautājumā. Mūsu sūtniecība Vašingtonā tikai 1952. g. oktobra beigās nāca ar paziņojumu, ka latvieši ir atbrīvoti no ASV oblīgātā kara dienesta. Oficiālais atzinums bija, ka neesot svarīgi, kur kauj komūnismu. Bez tam, atsakoties cīnīties Korejā, mums nebūšot tiesības prasīt, lai ASV pilsoņi cīnītos par mūsu Latvijas atbrīvošanu. Skaists sapņojums! Bet grūti atcerēties, ka 20. g. s. kāda valsts būtu cīnījusies ar ieročiem par otras valsts atbrīvošanu. Cīnās gan tikai par savām personīgajām interesēm.

Šai jautājumā nu atkal spilgti pierādījusies mūsu latviskā stāja — lokanā mugura. Tā tas bija arī ar mūsu leģionāriem, kad tos vadība, gatavodamās kādam sevišķi svarīgām militāram uzdevumam, vēlējās visus bez izņēmuma nogādāt slēgtās vienības Cedelgheimā. Tā tas bija arī ar izceļošanas jautājumu pirmā sākumā Vācijā. Latviešu trimdas vadība aicināja pēc iespējas turēties kopā un vislabāk palikt Eiropā, kaut gan paši aicinātāji daudzreiz kā pirmie gājuputni aizlaidās pāri jūrām.

Bija un ir šodien skaidrs, ka mums nevar būt kopēji principi ar ASV bezprincipu politiku, jo tā līdz šim ir bijusi tīra dolaru politika, bet mūsu dzimtenes atbrīvošana varēs notikt tikai tad, kad tā saskanēs ar dolaru politikas interesēm.

JAUNIEŠU IESVĒTE ST. KATERĪNAS LATVIEŠU EV.-LUT. DRAUDZĒ

Attēlā no kreisās: Anna-Edīte Anšmite, Juris Jundzis, Biruta Kārkla, māc. V. Šēfers. Otrā rindā: J. Jundzis, H. Jundzis, A. Kārklis, strēlnieku tēvs Jānis Goldmanis un A. Freimane (ērģelniece). Trešā rindā H. Greble (draudzes pr-ks), F. Kārklis, J. Strautmanis (draudzes sekr.), un J. Gulbis (draudzes kasieris). Foto: Jānis Grīslis

KATOĻU DIENAS LONDONĀ

Sestdien, 15. un svētdien, 16. augustā Londonā notika latviešu katoļu sarīkojums Aglonas Dievmātes svētku atcerei. Šāda veida Latviešu Katoļu Kultūras Centra sarīkojums Londonā notiek jau ceturto reizi.

Dzimtenē 15. augustā katru gadu tūkstošiem svētceļotāju plūda no visām Latvijas malām uz Aglonu. Katoļticīgiem latviešiem tie bija lieli un nozīmīgi svētki. Trimdas apstākļos LKKC Londonas vienība ir uzņēmusies katru gadu rīkot Aglonas Dievmātes svētku atceri.

Šī gada svētku atcere bija ļoti kupli apmeklēta un tanī bez pašas Londonas katoļiem piedalījās viesi no Toronto, Hamiltonas, Bramptonas, Čatamas, Vudstonas, Vindzoras, Niagāras, Bafalo, Detroitas un citām vietām. No LKKC piedalījās priekšs. J. Niedra, vicepriekš. B. Čevers, sekretārs V. Miļeiko un valdes loc. Dubrovskis.

Svētki sākās sestdien, plkst. 6 vakarā lietuviešu zālē. Sanāksmi uzrunāja Londonas latviešu katoļu vienības priekšn. V. Pakulis, sirsnīgos vārdos pieminēdams dzimteni, Aglonu un aicinādams uz vienību trimdā. No Londonas Latviešu kopas sveicienus nodeva P. Dreimanis, no Vindzoras prāvests S. Mozga, no Detroitas latviešiem Bērzkalns, no Hamiltonas J. Gaidulis un no Toronto LKKC valdes sekretārs V. Mileiko.

Pēc oficiālās daļas bija sviesīgs vakars ar dziesmām un deju.

Svētdien, 16. augustā, plkst. 9 no rīta notika svētku dievkalpojums Sv. Jāzepa klostera baznīcā, to vadīja prāvests S. Mozga. Dievkalpojums bija ļoti kupli apmeklēts, bija ieradušies arī daudzi latviešu cittautībnieki. Dievkalpojumā dziedāja garīgās dziesmas, kas kādreiz Aglonā atskanēja no desmittūkstoš svētceļnieku krūtīm. Lielākā dievlūdzēju daļa gāja arī pie dievgalda.

Pēc dievkalpojuma lietuviešu zālē bija kopējas brokastis, kur viesus uzrunāja LKKC valdes priekšsēdis J. Niedra. Bijušais Satversmes Sapulces loceklis skolotājs G. Zvāgulis nolasīja interesantu referātu par „suitiem". Bija pienākusi jau vēla pēcpusdiena, kad svētku viesi sāka posties uz saviem trimdas mitekļiem. Bija pavadītas divas skaistas dienas, gremdējoties dzimtenes atmiņās, stiprinot tīcību Visvarenajam un cerības taisnības uzvarai. Satikās daudzi tautieši un draugi no Kanadas un ASV, kas nebija gadiem ilgi redzējušies, pat no Latvijas laikiem. Visi no Londonas paņēma līdzi vislabākās atmiņas un atvadoties izteica neliekuļotu pateicību svētku vadītājam V. Pakulim un nodaļas vadībai.

DARBS un BEZDARBS

Lūdzu atsaukties tautiešus, kas vēlētos piedalīties mežu kopšanas darbos manā vadībā. Pagaidām cērtam visvairāk skuju un lapu koku 4' garu papīrmalku. Maksāju par izciršanu un piegādāšanu papīrfabrikā (attālums 10 līdz 14 jūdzes) $12.00 kordā. Par izciršanu un izvilkšanu pie autoceļa ar jūsu zirgiem $7.— līdz $8.— kordā. Kam nav savu zirgu un negribētu tādus iegādāties, var piedalīties darbos pie uzņēmēja, kas maksā par izciršanu un izvešanu pie autoceļa $5.— līdz $6.— kordā, tikai par izciršanu un uzkraušanu pie zirgu ceļa (dažreiz arī bez uzkraušanas) $4.50 līdz $5.— kordā. Par apmešanos tiks gādāts.

Rakstiet: P. O. Box 193, Grenville, Que., vai zvaniet: Hawkesbury 1162. Alfons Ozers

ZAĻUMSVĒTKI ZEM RUDENS ZVAIGZNĒM NOTIKS SAULAINĒ

sestdien, 29. augustā. Deja pie labas mūzikas. Bufete. Ieejas maksa $1.00 no personas. Visi mīļi aicināti. Rīko Saulaines pārvalde.

28. Jūnijā Klīvlendā notikusi gadskārtējā padomes sesija, kurā no 55 nominētiem padomes locekļiem bija reprezentēti 32, ieskaitot tādus, kas savus mandātus pārdeleģējuši citiem padomes locekļiem. Daugavas Vanagi aktīvi piedalījušies vēstuļu akcijā Kerstena rezolūcijas atbalstīšanai. Noslēgumā apvienības priekšnieks pieskārās nesaskaņām Daugavas Vanagu saimē un pateica, ka pēc viņa domām Daugavas Vanagi nav sašķēlušies un personiskas dabas nesaskaņas iespējamas nolīdzināt.

A. Līdacis bija citos ieskatos, sīki iztirzāja visas radušās nesaskaņas un vērsās ar pārmetumiem pret Bostonas apvienību.

Vispārējais noskaņojums Daugavas Vanagos bija tāds, ka šinīs strīdos ir ieinteresētas nedaudzas personas, bet pārējiem visiem tie ir sen apnikuši, kādēļ būtu laiks strīdus izbeigt, lai DV organizācija varētu darīt to darbu, kādam tā ir dibināta.

BŪS VISA KĀ GANA — BRAUCIET!

Jaunatnes dienu priekšdarbi sekmīgi paveikti

Saruna ar Jaunatnes dienu rīcības komitejas priekšsēdi P. Treijeru

(Pa telefonu no Niagaras)

Ir atlikušas tikai nedaudzas dienas līdz tam brīdim, kad Kanadas un ASV latviešu jaunatne satiksies Niagāras ūdens krituma pakājē. „Uz jaunatnes dienām pieteikušies ap 180 jauniešu, un dalībnieku skaits vēl arvien stipri aug, neskatoties uz to, ka 20. augusts, līdz kuram bija jāpiesakās, sen jau garām. Ceram, ka Jaunatnes dienas Niagarā pulcinās vismaz 200 jauniešu, ja pat ne vairāk," izsakās P. Treijers. Lielā skaitā jaunieši ieradīsies no ASV: Filadelfijas, Detroitas un c. Kad jautāju kā, atsaucas latviešu „galvaspilsēta" Toronto, tad P. Treijers paskaidro, ka pieteikušies esot ap 30 jauniešu, vairāk dāmas. Tāda pati „launa" parādība esot vērojama arī no ASV puses, kur dāmu tāpat vairāk kā džentlmeņu. Kad apjautājos, kā būs ar dejošanu, atbilde pavisam īsa: „Varēs izdejoties no visas sirds. Sarunāta jau kāda ugunīga italiešu kapella, kura šeit Niagārā stipri iecienīta." Priekšnesumus jau pieteikuši vairāki jaunatnes pulciņi. Jautāts par sporta spēlēm, ekskursiju, kopējo sanāksmi u. c. programmas punktiem, enerģiskai rīcības komitejas priekšsēdim atbild: „Viss būs, tik brauciet!" Kad apaļas 10 minūtes norunātas, saruna jābeidz, ja negrib bankrotēt. Bet vēl kaut kas ir aizmirsies, kas katrā ziņā jāpasaka: aicinājums visiem jauniešiem, kas brauc uz Niagāru un spēlē kādu mūzikas instrumentu, ņemt to līdzi, jo mūsu jaunatnē esot tik daudz mūzikantu, ka cerības pat nodibināt „orķestri." Vēl nav par vēlu! Pieteikties var ar gaisa pasta vēstuli vai arī pa telefonu. Adrese: J. Strautnieks, 709 Jepson St., Niagara Falls, Ont., tel. 7702W. Darīet to tūlīt! Uz redzēšanos Niagārā! A. K.

Visi braucēji, kas gribētu 5. septembrī kopīgi braukt no Toronto uz ASV un Kanadas jauniešu dienām Niagārā, tiek lūgti nekavējoties pieteikties Vilim Mileiko pa tel. LA 9161. Sevišķi vēlami ir auto īpašnieki, kas varētu paņemt kādu līdzbraucēju. Ir pieteikušies daudz braucēju (patiesībā — braucējos), kam nav transporta līdzekļu, bet kas labprāt dalītos braukšanas izdevumos ar citiem.

PAZIŅOJUMS

Nākošā Dziesmu svētku rīcības komitejas sēde notiks ceturtdien, 3. septembrī DV namā, 123 Huron ielā, plkst. 8 vakarā. Visu rīcības komitejas locekļu ierašanās nepieciešama.

LABOJUMS

LA 66. n-ra rakstā Vanagi atbalstīs nelaimēs cietušo ģimenes, ievadījuma rindkopā izlaista viena rinda: „Dāmu kom. pr. M. Gruzīte un . . ."

A. Millers nav DV KV sekr., bet priekšnieka vietnieks.

Red.

GENERĀLKONSULS

Mr R. N. BRYSON

Toronto. Tel. EM 8-1688

320 BAY ST., ROOM 1304

KONSULS

VILIS TOMSONS

MONTREĀLĀ, P. Q.

5210 VICTORIA AVE, APT. 16

Tel. AT 7798

ORGANIZĀCIJU APSPRIEDE

Kārtējā Toronto organizāciju apspriede notiks trešdien, 2. septembrī, plkst. 19.30, sv. Andreja baznīcas telpās. Darba kārtība: 1) Protokola pieņemšana; 2) 18. novembris; 3) sarīkojumu kalendārs rudens sezonai; 4) dažādi jautājumi.

LPB Kanadas kopa

UGUNSKURI SIDRABENĒ

Noslēguma ugunskurs Sidrabenes nometnē notiks sestdien, 29. augustā, plkst. 8, vadīs Pauls Būmanis.

LNAK VALDES SĒDĒ

(Pārnesums no 1. lpp.)

No Zviedrijas Latviešu Centrālēs Padomes saņemta vēstule, kas sniedz informāciju, ka laikā no 30. maija līdz 1. jūnijam Zviedrijas latviešu brīvās vispārējās vēlēšanās radīta sava patstāvīga centrāla organizācija, un tā tiesīga pārstāvēt visu latviešu saimi Zviedrijā, un izsaka domu, ka latviešiem ir jādomā par viena centra organizēšanu pasaules mērogā, kas varētu latviešus pārstāvēt arī starptautiski. Nobeigumā Zviedrijas Latviešu Centrālā Padome izsaka cerību, ka latvieši vienprātīgi strādās šā mērķa sasniegšanai. Rakstu parakstījis priekšsēdis J. Landorfs un sekretārs A. Kroders.

K. Tannis ziņo, ka Citizenship Departament Kanadas Nacionālā Izstādē no 28. augusta līdz 4. septembrim rīko mūzikas stundas, kur aicinātas piedalīties visas tautības. No latviešiem piedalīsies Dainas koris diriģentes Erikas Freimanes vadībā, un Diždancis P. Aigara vadībā. Latvieši koncertēs 29. aug. plkst. 7.30 izstādes Soft Ball laukumā.

Mācītājam K. Avotiņam, kas LNAK pārstāv Vankuverā, piešķīra $10.00 pasta un citu izdevumu segšanai.

Sakarā ar LNAK pārst. Montreālā ziņojumu, nolēma regulāri sniegt īpašos apkārtrakstos informāciju visiem LNAK pārstāvjiem par lēmumiem un ierosinājumiem Apvienības sēdēs. LNAK pārstāvis A. Ķīvītis no Otavas raksta, ka apsveic jauno domu, iesaistīt organizācijas līdzekļu sagādei, lai dotu iespēju noorganizēt latviešu stendus kanadiešu izstādēs, jo arī Otavai šinī ziņā ir lielas grūtības. Ļoti atsaucīgi latvieši bijušiū Otavā, kad aicināja ziedot karalienes Elizabetes adresei, bet izstādes vajadzībām, kas notika Otavā, atsaucība bijusi ļoti vāja, un tā sagādājusi ap 100 dol. zaudējumu.

Komiteja Latvijas Brīvībai piesūtījusi LNAK Dallesa vēstuli sūtnim K. Zariņam sakarā ar sūtņa A. Feldmaņa nāvi.

Vilks no Hamiltonas ziņo, ka 12. septembrī Hamiltonas Latviešu Biedrība 12. septembrī atzīmēs savu 5 gadu jubileju. Latviešu Biedrība izteikusi vēlēšanos, lai tanī dienā LNAK noturētu Hamiltonā valdes sēdi un piedalītos arī kā viesi svētku svinībās. Apvienība šo priekšlikumu ar pateicību pieņem un sēdes sākumu nolika plkst. 16.30. Svinības sāksies 12. septembrī, plkst. 19.00 Ungāru baznīcas telpās. LNAK nolemj minētā dienā noturēt paplašinātu valdes sēdi un aicinās tanī piedalīties arī organizāciju pārstāvjus.

Sēdē priekšsēdis A. Svenne ierosināja arī Apvienības līdzekļu jautājumu, bet vēlā laika dēļ šo punktu šīkāt neiztirzāja.

DAUGAVAS VANAGI

KO VĀCIEŠI RAKSTA PAR DV

Baltijas vācieši savā mēnešrakstā „Baltische Briefe" 3. nr. par Daugavas Vanagiem raksta sekojošo:

„Daugavas Vanagi" latviešu trimdas organizāciju vidū ieņem ļoti redzamu vietu. Daugavas Vanagu organizācija sastāv pa lielākai daļai no bijušiem karavīriem, kas cīnījušies Otrā Pasaules karā. Kā zināms, pēdējā karā vē-

tika nodibināts Latviešu leģions, kas sastāvēja no 2 divīzijām. 15. un 19. divīziju 1945.g. maijā Kurzemes cietoksnī komūnisti pa daļai saņēma gūstā. Nedaudzos leģionārus, kuriem izdevās izbēgt uz Zviedriju, Zviedrijas valdība izdeva komūnistiem. 15. divīzija 1945. gadā cīnījās Vācijas territorijā un pēc kapitulācijas nonāca angļu gūstā. Šo divīziju, kuras skaitā bija apm. 12.000 karavīru, pārveda uz Beļģiju, kur viņa bija gūstā līdz 1946. gada maijam. Šai laikā arī tad sāka organizēties Daugavas Vanagi.

Daugavas Vanagu biedru skaits patlaban ir 8747. Biedru skaits atsevišķās valstīs ir: Anglijā 4000, Vācijā 1815, ASV 1086, Austrālijā 700, Kanadā 695, Zviedrijā 214, Argentīnā 55, Francijā 50, Brazilijā 39, Dānijā 37, Holandē 21 un Norvēģijā 21. „Daugavas Vanagu" centrālās valdes priekšsēdētājs ir pulkvedis V. Janums. Centrālās valdes sēdeklis atrodas Rietumvācijā. Ar savu augsto biedru skaitu un ciešo organizāciju DV spēlē ievērojamu lomu latviešu emigrantu dzīvē. Līdz šim DV visvairāk nodarbojas ār aprūpes darbu. Ar samērā lieliem naudas līdzekļiem, kas bija DV rīcībā, tie izveidoja plašu sociālo apgādi. Vēl nesen DV šai ziņā sasniedza atzīstamu panākumu, nopirkdami Švarcvaldes dienvidos latviešu kara invalidu atpūtas namu. Pēdējā Centrālās valdes sēdē DV nolēmuši turpmāk aktīvi piedalīties latviešu politiskajā dzīvē."

LABI IZDEVIES BIEDRU VAKARS

Toronto nodaļas biedru vakars sestdien DV namā bija pulcinājis pāri par 50 viesu. Tie noklausijās interesanto B. Rubesa referātu par apstākļiem Vācijā, pēc tam dubultkv. Kalvis braši noskandināja vairākas dziesmas. Mielojoties pie dāmu komitejas sirsnībā klātajiem galdiem, iebaudot pa kausam alus un izvingrinot kājas deju soļos, jaukais vakars pagāja ātri un nemanot, ienesot nodaļai arī nelielu atlikumu.

STRĪDI APNIKUŠI

Pēc vasaras pārtraukuma Daugavas Vanagi Ņujorkā sapulcējās uz savu kārtējo mēneša sanāksmi 22. augustā. Sapulcējušies ar klusuma brīdi pieceļoties godināja sūtņa J. Feldmaņa piemiņu. Apvienības priekšnieks sniedza ziņojumu par valdes darbību. Apvienības un Ņujorkas Latviešu Biedrības kopīgi rīkotie Līgo svētki devuši 781 dol. atlikumu. No šī atlikuma 150 dol. nodoti tautiešu aprūpei Vācijā, 50 dol. — Ņujorkas draudzes korim 30 dol. — deju kopai Trejdeksnim un 50 dol. — bērnu vasaras kolonijai 27. un

TORONTO

● Sidrabenes pārvalde pagājušā svētdienā, 22. augustā, parakstīja ar Latviešu Sporta Apvienību Kanadā līgumu par bērnu vasaras nometnei un sporta laukumiem paredzētās territorijas nodošanu apvienības lietošanā uz pieciem gadiem bez atlīdzības. Tā kā apvienība nolēmusi nākošā gadā izbūvēt modernu peldētavu, tad šinī sakarā par to slēgs īpašu līgumu. LSAK nolēmusi ar speciālistu un valdības iestāžu palīdzību noskaidrot peldētavas izbūves praktiskās iespējas, par ko ievadīta jau attiecīgā sarakste.

Līgumā paredzēts, ka saimniecības ēka pēc izbūves tiks nodota apvienības bezmaksas lietošanā.

● Sv. Jāņa draudzes bēru kases valdes sekretārs B. Vašulis mainījis dzīves vietu, un adrese ir sekojoša: 241 Evelyn Ave, tel. — LY 6349.

● Bij. Liepājas laikraksta Kurzemes Vārda ilggadīgais redaktors un feļetonists Krišs Sidars, kas pazīstams arī mūsu laikraksta lasītājiem, jau ceturto gadu dzīvo Brazilijā, kur St. Paulo tuvumā nodarbināts celtniecībā un vada aluminija fabrikas būvdarbu dzelzbetona aplēses. Nesen S. saņēmis ieceļošanas atļaujas Kanadā un iebraucis ar ģimeni Toronto septembrī, pirmā laikā apmetoties pie sava galvotāja Ed. Keiša. Būvinženieris K. Sidars Toronto nodomājis pievērsties būvniecībai.

● Sakarā ar pasaules sieviešu konferences noslēgumu, Maple Leaf Gardens telpās 21. un 22. augustā bija plašs sarīkojums, kurā tika attēlota Kanadas vēsture no indiāņu valdīšanas laika, tad franču un angļu pirmā ieceļošana, Kanadas provinču apvienošana, Pirmā un Otrā Pas. kara laiks, līdz pat šai dienai. Programmas izpildīšanā bez kanadiešiem piedalījās arī jaunkanadieši ar dziesmām un tautas dejām savos nacionālajos tērpos.

Latviešus reprezentēja Dainas koris diriģ. E. Freimanes vadībā, Koris iesoļoja zālē no galvenās ieejas kuŗu līdz skatuvei greznoja goda sardze. Plašā publika kori sagaidīja ar skaļiem aplausiem. Koris nodziedāja J. Kalniņa Kuŗš putniņis un E. Dārziņa Lauztās priedes. Dziesmas skanēja teicami, stāja un ārējais izskats korim bija ļoti cēls, žēl tikai, ka pirmajā izrādē mikrofoni kārtīgi nedarbojās, un bez tiem plašo telpu neiespējami „piedziedāt."

Programmas noslēgumā notika parāde, kuŗā bija paredzēta arī latviešu piedalīšanās. Tomēr kora vadība un dalībnieki atzina par neiespējamu tajā piedalīties, jo noslēgumā uz estrādes tika uznesti visu Apvienoto Nāciju karogi, kā trešais no tiem bija sarkanais karogs. Nelīdzēja rīkotāju mēģinājums pārliecināt koristus, ka tā esot tikai „formālā puse". Latvieši paskaidroja, ka neviens latvietis nestāvēs zem sarkanā karoga, no kuŗa viņš ir izbēdzis. B.

● Savā laikā Latvijas Amerikā slejās parādījās Dr. med. Ernesta Anšmita lūgums, atsaukties kādu tautieti, kas varētu sagādāt galvojumu ieceļošanai Kanadā un iemaksāt arī nepieciešamo drošības naudu. Immigrācijas terminiem izbeidzoties Dr. Anšmits ar ģimeni bija palicis Vācijā, nesagaidījis vīzu. Saziņā ar kādu Dr. Anšmita paziņu Sav. Valstīs šīs lietas izkārtošanu uzņēmās A. Kānberga birojs Toronto. Ar biroja starpniecību tika atrasta Dr. Anšmita radiniece un sagādāta arī vajadzīgā drošības nauda — 1000 dol. Diemžēl, par spīti pūlēm, Dr. Anšmitam pagaidām dažādu iemeslu dēļ jāpaliek Vācijā. Piezīmējams, ka A. vīzu saņēma, bet ieceļošana tika atlikta uz 1 gadu slimības dēļ. Dr. Anšmits ir bezgala pateicīgs visiem tiem, kas viņa dēļ pūlējušies, jo sevišķi A. Kānberga kungam Toronto.

● Spēle ar Filadelfijas latviešu komanda, kuŗu varētu uzskatīt par spēcīgāko latviešu futbola komandu trimdā, notiks sestdien, 5. septembrī, bet ar čikāgas latviešu vienpadsmitu, kuŗš sastādās no jauniem spēlētājiem un kuŗus redzēsim pirmoreiz, torontieši spēlēs 6. sept. apm. 14.30. Tuvākas ziņas sekos vēlāk.

● TLB Mednieku un makšķernieku kopa rīko svētdien, 30. augustā, ekskursiju vieglās mašīnās uz Rice ezeru. Izbraukšana plkst. 7 rītā no TLB mītnes, 198 Osler ielā. Pieteikties var pie Pētersona KI 2650 vai pie Pūliņa MU 4732.

SV. KATARINA, ONT.

● Jaunatnes iesvētes dievkalpojums 16. augustā vietējā ev.-lut. baznīcā bija pulcinājis tik kuplu dievlūdzēju skaitu — apm. 200, kāds šeit nav pieredzēts draudzes 3 gadu pastāvēšanas laikā. Dievlūdzēju vidū varēja satikt redzamus sabiedriskus darbiniekus no brīvās Latvijas laikiem, kas bija mērojuši tālus ceļus pat no ASV.

Tālās Latvijas saules apspīdēts ir neaizmirstams brīdis paliks dievlūdzēju atmiņā, kad draudzes priekšā pie baltiem atvasaras ziedu klēpjiem un tautisku svečturu greznota atlāra sveču blāvajā gaismā nostājās iesvētāmie jaunieši: Biruta Kārkla, Juris Jundzis no sv. Katarinas un Anna Edīte Anšmita no Velandas.

Sarunā ar draudzes priekšnieku H. Grebli, viņš pastāsta: „Šinīs dienās paiet trīs gadi, kopš šeit dibināta ev.-lut. draudze. 1950. g. 23. jūlijā draudzes dibināšanas sanāksmē piedalījās 33 locekļi — dibinātāji. Draudze darbojas pēc Latvijas ev.-lut. baznīcas satversmes, bet iekļauta Misurī sinodē. Kopš dibināšanas dienas draudzi apkalpo māc. V. Šēfers. Šobrīd draudzē 129 locekļi un 57 bērni. Pievēršoties draudzes materiālai situācijai, H. Greble norāda, ka draudzes locekļi visam cēlam un labam visumā ļoti atsaucīgi, it īpaši baznīcas un labdarības darbā. Draudzei ir savs „krustdēls" Vācijā, 2. Pasaules kara invalids, kuru tā atbalsta ar dāvanām un naudas ziedojumiem. Arī trūkumā esošie vecie laudis Vācijā netiek aizmirsti.

Kārtējie dievkalpojumi tiek vidēji apmeklēti, bet atceres un svētku dievkalpojumi allaž pulcina dievlūdzējus kuplā skaitā."

Pie draudzes pastāv vēlēta draudzes pārvalde: draudzes prks (no dib. dienas) H. Greble, kasieris J. Gulbis, sekr. J. Strautmanis. Draudzes ērģelnieces pienākumus veic Ārija Freimane. Revīzijas komisijā: E. Sakss prdis un R. Bērziņa sekr. Draudzes adrese: c/o Mr. H. Greble, 85 Vine St. St. Catharines, Ont., Canada, Tel. MU 4-1770.

Dievkalpojumi notiek vienu reizi mēnesī, katra mēneša trešā svētdienā, St. Catharines Luth. Christ Ch., Geneva un Junkin ielu stūrī. L. Līdums

MONTREĀLĀ

● MLPB un DV nod. rīkotā rudens sezonas atklāšanas ballē bija pulcējusi kuplu apmeklētāju skaitu. Sarīkojums bija apvienots ar plašu bazāru, ko bija noorganizējusi Otrās ev.-lut. draudzes dāmu komiteja. Bazārā varēja laimēt vērtīgas mantas, it sevišķi bagātīgi bija pārstāvēti tautiskie izstrādājumi. Tautieši rosīgi izmēģināja laimi, un bazārs deva rīkotājiem labu atlikumu. Deju mīlotāji varēja tiešām no sirds izlīksmoties, par ko neatlaidīgi rūpējās arvien vairāk progresējušā J. Tilgas deju kapella. Sarīkojums bija labi noorganizēts, par ko bija rūpējušies abu biedrību sarīkojumu daļu vad. — O. Strazdiņš un O. Krādziņš.

„Miestiņa stendu" šoreiz vadīja V. Kraulis, kam darba bija pilnas rokas, dzesējot sakarsušo līksmotāju slāpes. Sarīkojums izdevās teicami, par ko var būt apmierināti kā rīkotāji, tā arī apmeklētāji! O. K.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanadu nodaļas

DOMU IZMAIŅAI

KĀ SPODRINĀT RIETUMNIEKU ACENES?

3.

Nav šaubu, ka bez ārēja spiediena uz Padomju Savienības sairšanu būs ilgi jāgaida. Nepieciešamo triecienu varētu dot daudzo apspiesto tautu trimdinieki, radīdami atbrīvošanas armiju. Bez brīvo tautu piegādātiem ieročiem un materiālā atbalsta tāda armija ir neiespējama. Bet to politiķu skaits, kas atbrīvošanas armijas ideju aizstāv, pagaidām ir mazs.

Nav nekādas nozīmes trimdinieku presē un sanāksmēs uztraukties par brīdo tautu neloģisko rīcību iepretim Padomju Savienībai, lamāt amerikāņus un angļus, Čerčilu un Eizenhaueru, bet gan jāmēģina atrast nepareizās nostājas cēloņus, un tad ar sistēmatisku un neatlaidīgu kalšanu jācenšas pārveidot līdzšinējie nepareizie uzskati tādā virzienā, kas veicinātu apspiesto tautu atbrīvošanu.

Nav jāaizmirst, ka jau telpiskā ziņā Krievija atrodas ļoti tālu no Amerikas. Vēl tālāka un svešāka brīvībā uzaugušā pilsoņa saprašanai ir Padomijas varas vīru nenormālā mentalitāte. Un pie tam uz šo ģeografiski tālo zemi, uz šiem garīgi tālu stāvošiem un morāliski deģenerētiem „vadoņiem" vidusmēra amerikānim nākas skatīties caur pavisam sliktām un greizām acenēm, kas reizēm palielina, reizēm pamazina attēlu. Laiku pa laikam šīs acenes apmiglo un nemanot pamatīgi aptraipa gan apzinīgie komunistu aģenti, gan pārāk iedomīgie „speciālisti" Krievijas jautājumos.

Vislielāko sajukumu brīvības jēdzienos ir radījušas brīvo tautu politiķu bailes no Padomju Savienības „izprovocēšanas". Šo bailu dēļ tie kājām mīdījuši viscēlākos humanitātes principus, slēguši, turpina slēgt un slēgs apkaunojošus kompromisa līgumus ar komunistiem. Šo bailu dēļ Korejā upurētas kareivju dzīvības un izšķiestas materiālas vērtības bez jebkādiem faktiskiem panākumiem, kaut gan bijušie kara vadoņi Mekartūrs un Van Flīts noteikti apgalvo, ka komunisti būtu sakauti jau pirms diviem gadiem, ja politiķi, baidīdamies no „izprovocēšanas", nebūtu iejaukušies kara vadoņu rīcībā ar saviem aizliegumiem. Patiesībā šīs bailes ir pilnīgi nedibinātas. Padomju Savienību uz kara sākšanu var izprovicēt vienīgi rietumnieku glēvums un bailes. Ja tagadējie Kremļa varas vīri, varbūt, būtu aizmirsuši citus Ļeņina norādījumus, tad vienam tie tomēr seko: „neuzsākt karu, ja trūkst drošа pārliecība par uzvaru." Tādēļ arī nekas nevar Padomju Savienības valdiniekus izprovocēt, ja tie to negribēs. Rietumnieki var tos apvainot, var dibināt armijas, var rīkot soda ekspedīcijas, komūnisti protestēs, komūnisti draudēs, un tomēr atkāpsies, ja tie nejutīsies pietiekoši spēcīgi. Un nekas neatturēs komūnistus no kara sākšanas, ja tie iedomāsies esam spēcīgāki par rietumniekiem. Brīvās pasaules karaļi un karalienes, prezidenti un ministru prezidenti, var runāt vismīlīgāko valodu, glaimot un zemoties Padomijas vareno priekšā, dziedāt vienbalsīgi vai daudzbalsīgi „Internacionāli", komūnisti tomēr uzbruks un centīsies brīvās tautas iznīcināt, ja vien tie ticēs drošai uzvarai.

Šo pirmo kļūdu rietumnieku domāšanā vēl vairāk pastiprina pārspīlētais novērtējums par Padomju Savienības militāro un saimniecisko stiprumu. Komūnisti un viņu draugi ir pratuši iepotēt brīvās pasaules pilsoņiem pārliecību, ka „sarkanās armijas" varonība un nesalaužamais spēks" sagrāvis spēcīgo Vāciju. Patiesībā tie Berlīnē nokļuva Vācijas nespēka dēļ, kuŗas kareivji bija paguruši, vadība dezorganizēta un zaudējusi ticību uzvarai, aizmugure un rūpniecība sagrauta ar amerikāņu uzlidojumiem.

Ko spēj panākt saujiņa pat slikti apgādātu varoņu pret komūnistu milzīgo pārspēku, to spilgti pierādīja Kurzemes fronte. Šo apbrīnojamo un neticamo faktu it sevišķi vajaga izmantot amerikāņu „pārskološanās" akcijā. Tā nesen kādā Kanadas žurnālā viens „specs" diezgan sirdīgi nokritizējis Padomijas apstākļus, bet beigās atradis par vajadzīgu aizrādīt arī uz Krievijas apbrīnojamiem sasniegumiem rūpniecības nozarē, kas tagad iepludinot tautā tādas agrāk nepazītas lietas, kā ledus skapjus un veļas mazgātājus. Veiklais rakstītājs tomēr nebija iedomājies noskaidrot, ko gan Krievijas mužiks vai fabrikas strādnieks iesāks ar tādu ledus skapi? Ja viņam palaimēsies dabūt kādu gabaliņu svaigas gaļas vai piciņu sviesta, tad tos viņš nekavējoties novietos tukšajā vēderā un nevis ledus skapī . . ." Tāpat galvas lauzīšana iznāks ar veļas mazgājamo mašīnu. Jāšaubās, vai Padomijas zemniekiem un strādniekiem caurmērā būs daudz vairāk par vienu kreklu, un diezin vai pat pats Maļenkovs lieto dubultus palagus . . . Kam boļševiku pirmās okupācijas laikā izņāca saskarties ar Padomju Savienības rūpniecību, tas labi zina, kāda patiesā vērtība ir visādiem „plāniem", „atskaitēm" un līdzīgiem papīriem.

Trimdiniekiem nemaz nav jācenšas pārspīlēt pretējā virzienā, nonicināt visu, kam sakars ar Padomju Savienību, un apzīmēt to par galīgi nespēcīgu. Milzīgais iedzīvotāju resp. vergu skaits, neskatoties uz visiem trūkumiem, Padomiju padara par milzi, kaut arī uz māla kājām. Tomēr patiesība ir pietiekami spilgta, lai izņīcinātu brīvās pasaules pārspīlētās bailes, ja vien brīvā pasaule ar skaidru un neaizmiglotu skatu varēs raudzīties uz Krieviju un tās kakla kungiem.

Tādēļ trimdiniekiem visiem līdzekļiem jācenšas notīrīt rietumnieku nespodrās acenes, jācenšas atbrīvot brīvās pasaules pilsoņus no aizspriedumiem par Padomijas stiprumu un iespējamo „izprovocēšanu", tad arī atbrīvošanas armijas radīšana var kļūt reālitāte.

Inž. Ž. Pērkons

K. Vanags

ATCERIES LATVIJU

V LATVIJAS KALNI

Šodien patērzēsim par dzimtenes kalniem. Neņemsim mērkoku, lai salīdzinātu tos ar citzemju varenībām, kuŗu pārvarēšanai vajaga pat drosmi, lai atmiņā paviz mūsu kalnu gleznainās ainas, dzimtās zemes mīļums un tuvums sirdij. Dzejnieks mūsu staltāko kalnu — Gaiszini — dibināti nosaucis par „latvju milzi". Ja arī augstajā Vidzemes centrālajā pacēlumā tas īsti nerādījās savā milža diženumā, tad tomēr neaizmirsīsim, ka, ja mēs Gaiszini varētu pārstatīt Rīgā, tā virsotnes atraštos turpat divi ar pus reizes augstāk par Rīgas Pētera baznīcas torņa kādreizējo gaili!

V

1. Dzimtenes kalni Vidzemē.

Latvju mīlzis Gaiziņš (atvasināts no Gaiszinis) atradās 21 km no Madonas un 7 km no Vestienas. Tas ir viens no augstākiem kalniem Eiropas austrumu līdzenumā. Arī 317 m Munamegis Igaunijā ir tikai par 7 m augstāks. Dzimtenes apceļotāji jokoja: ja ikviens Gaiziņa ciemiņš paņemtu līdzi sauju smilšu un atstātu tās kalngalā, mēs viegli varētu apmierināt savu nacionālo lepnumu un pārvērst Gaiziņu par dižāko kalnu Baltijas valstīs. Trešais lielākais bija Turmbergs pie Dancigas, 321 m virs jūras līmeņa. Dižais Gaiziņš ietekmēja visu novada dabu: kad ap Daugavu pie Rīgas brauca jau ratos, Gaiziņa augstienē kamanu slieces vēl slēpēja padziļu sniegu, bet kad Zemgalē jau zaļoja rudzu lauki un svilpoja strazdi, pilsētas slēpētāji Gaiziņa gravās, vieglos sporta tērpos izmetušies, sniegā un saulē centās gūt kāroto saules iedegumu. Kalna stāvuma dēļ vasarā žagarus no virsotnes veda ar ragavām. Veci ļaudis stāstīja, ka kādā vietā lopi kalnā kāri laizījuši zemi, jo tur bijusi sāls, bet valdība likusi sāls bedres aizbērt. Gaiziņš atradās Kalna- un Lejas-Gaiziņu māju robežās. Lejasgaiziņu māju vecais saimnieks Jēkabs Gaiziņš bija pēdējais latvietis ar Gaiziņa uzvārdu. Tūrisma nodaļa kalnā uzcēla ērtu skatu torni, kuŗa augstākā platforma atradās 332 m virs jūras līmeņa (Pētera baznīcas torņa gailis Rīgā bija „tikai" 136 m augsts), pie kam vidus priede, kas atradās skatu tornī, bija 146 gadi veca! Kalnā uzcēla arī latviska stila nojumi negaisa laikam (arch. O. Krauzes mets). Turpat bija aizsargu darināts piemiņas akmens Valsts prezidentam Kviesim, kad viņš 1930. g. augustā apmeklēja šo augstāko vietu Latvijā, bet šo rindiņu rakstītāja iecerēto saules pulksteni Gaiziņa virsotnē neizdevās uzstādīt, to izjauca Baigais gads..

Pa izcirstām stigām jeb „skatu logiem" kalns pavēra skaistās Latvijas ainas: neskaitāmus kalnājus, bagātīgi izkaisītus ezeriņus, upes, upītes un mežu masīvu zilgmi. Skats aptvēr ap 3000 kv km plašu novadu: ziemeļos pavīdēja Bākužu un Glemžu kalni, pretējā pusē Talejas, Kaķīšu un virkne mazāku ezeru, bet saulē vizēja visu tālās apkaimes pagastu — Vestienas, Bērzaunes, Ērglu, Kalsnavas, Lazdonas un Cesvaines baznīcu torņi.

Jaunie vieglatlēti rāda savu māku

Zeltainie labības kūļi nopļautos laukos un jūtami vēsākas naktis vēstī vasaras aiziešanu un rudeņa tuvošanos. Drīz izbeigsies arī bērnu jautrās čalas nometnēs, un atvērsies skolu durvis jaunam mācības gadam.

„Veselā miesā mājo vesels gars", tāds bija vadmotīvs šīs vasaras pēdējiem bērnu svētkiem Sidrabenē svētdien, 22. augustā. Jau sestdien no paša rīta Sidrabene sagaidīja mīļus ciemiņus — desmit lietuviešu zēnus skautu vadītāja K. Kupreviča vadībā, kuŗu rīcībā nodeva dažas teltis. Svētdien nometni apmeklēja arī Ziemeļamerikas Sporta vadītāja vietnieks un Baltijas Sporta Federācijas loceklis lietuvietis K. Sapoškinos.

Bērnu svētki Sidrabenē sākās svētdienā pulksten desmitos rītā. Tiesnešu un laiku ņēmēju vidū redzēja daudz pazīstamu sportistu Z. Kāpostiņu, M. Kazaku, J. Pālēnu, J. Vilku, P. Bernatu, V. Galviņu u. c., kas ar lielu sirsnību vadīja kā lielos, tā arī pašus mazākos sacensībās, precīzi uzņemot laiku arī visjaunākiem dalībniekiem.

Daudzajās sacensībās piedalījās arī lietuviešu zēni. Dalībnieki bija sadalīti pa vecuma grupām. Lielā interese un labie sasniegumi rādīja, ka Sporta Apvienība ir veikusi lielu darbu un radījusi jaunatnē interesi par vieglatlētiku, kas, bez šaubām, ir viena no visveselīgākām sporta nozarēm. Sacensībās sava vieta bija ierādīta arī basketbolam, futbolam un šaušanai ar mazkalibra šauteni un bultām. Sevišķi saistīgas izvērtās peldēšanas sacīkstes, kur vairākās grupās uzvara izšķīrās tikai pēdējos metros. Peldētājiem bija jāpeld apmēram 10 metru distance un daudzi peldētāji rādīja jau atzīstamu peldēšanas prasmi. Labāko laiku peldēšanā uzrādīja Irene Rudusāne — 25,6 sek un Anita Egle — 26,2 sek. No zēniem uzvarēja lietuvietis Romass Burdulis ar laiku 28.5, bet otrs bija latvietis Valdis Timmermanis ar laiku 29.3 sek.

Šaušanā ar mazkalibra šauteni vairāki šāvēji uzrādīja īsti labus rezultātus. Jānis Zentiņš un V. Timmermanis no 30 iespējamiem punktiem sasniedza 27 punktus, bet trešā vietā palika O. Pētersons ar 22 punktiem. Lielas grūtības bija daudziem šaušanā ar bultām, jo šis šaušanas veids prasa diezgan lielu priekšsagatavošanos. Uzvarēja Ģints Skudra, sasniedzot no iespējamiem 30 punktiem 26 punktus, otrs Māris Ozoliņš ar 18, bet trešais Jānis Zentiņš ar 16 punktiem. Skaistu rezultātu tāllēkšanā uzrādīja Zigurds Jakovics, aizlecot 4.40 m.

Lielu jautrību izsauca šķēršļu skrējiens, kur vislielākos pārsteigumus piedzīvoja dalībnieki, kad bija no drēbju kaudzes jāizrauga kāds drēbes gabals un tas jāuzvelk. Pēc jaunatnes šīnī sacensībā piedalījās arī pieaugušie.

Bija arī daudz balvu.

Vakara krēslā Sidrabene pulcējās pie ugunskura, kuŗu vadīja skolotājs Jānis Pālēns. Ugunskuru aizdedzināja mācītājs A. Čops. Pie ugunskura J. Pālēns pastāstīja par ievērojamiem latviešu sportistiem, pasaules rekordistiem, Eiropas meistariem un latviešiem, kas piedalījušies Starptautiskajās Olimpiskajās spēlēs. Paši nometnotāji savā pēdējā svētku vakarā bija sagatavojuši gaŗu programmu, kuŗā bez nopietnās patriotiskās daļas bija arī jautra rakstura uzvedumi.

Staŗa šāviens un meitenes raujas uz priekšu.

Pēc ugunskura Imanta Kāpostiņa vadībā bija uguņošana, un mirdzošas uguns čūskas šņākdamas šāvās nakts debesīs un lika līt lejup zili, zaļi sarkanām un zeltainam zvaigžņu lietum. Skaisti bija arī krāšņie uguns rati, kas gaisos meta krāsainas uguns bumbas.

Vēlu naktī bērnu svētku viesi devās atpakaļ uz Toronto un Hamiltonu, atstājot aiz sevis sidrabainā mēness gaismā dusošo Sidrabenes telšu pilsētu.

S. PAULO IESVĒTĪTI JAUNIEŠI

S. Paulo latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs Jēkabs Mekše iesvētīja 7 latviešu jaunekļus un jaunavas: Ilgvari Mekšu, Madi Piķeli, Nurmundu Ālēnu, Zinaidu Ignotenko, Annu Piķeli un Valentini un Arkādiju Skrindas. Iesvētības notika vietējā vācu ev.-lut. baznīcā, kuŗa S. Paulo pilsētā pastāv jau 100 gadu. Tanī pašā dienā salaulāja Liliju Rušmani ar Ilgoni Grotu. Līgavaiņa vecāki, no kuŗiem tēvs ir invalīds un maizi pelna tikai māte, nopirka un nodeva jaunajam pārim gluži jaunu dzīvojamo ēku. Abas ģimenes tikai pirms nedaudz gadiem ieceļoja Brazilijā no Vācijas.

K.

VILIMANTIKA (CONN.)

Villimantikas latviešu biedrība, aktīvizējot savu darbību, ir sarīkojusi ģimenes dienu ar attiecīgiem priekšnesumiem E. Vanagas vadībā un bija noorganizējusi latvisko Jāņu svinēšanu pilsētas apkaimes „Jāņu" kalnā.

Apsveicama ir biedrības rosme referātu rīkošanā. Vēsturniece Heinrichsone interesantā referātā „Latvijas senie iemītnieki" aprādīja, ka senlatviešu kultūra, pretēji izplatītam uzskatam ir stāvējusi augstāk nekā iekaŗotāju vācu krustnešu un kaimiņu slavu tautu. J. Saliņš bija izvēlējies tematu par politisko aktuālitāti: „Latvijas nākotne lielā austrum kaimiņa skatījumā". Runātājs ar precīzētiem datiem, kas ņūti no krievu emigracijas preses, norādīja uz visu krievu politisko nogrupējumu vienprātīgu nedalāmās Krievijas (kuŗā maskētā veidā ir ietilpināta arī Baltija) atjaunošanas gribu, uz latviešu eventuāliem sabiedrotiem un mūsu preses stāju šinī jautājumā. Pēdējā laikā šurp no Zviedrijas atbraukušais Kurzemes cietoksņa aizstāvis — 19. divīzijas kapteinis Deksnis — klausītājiem saistoši attēloja latviešu leģiona drāmatiskās cīņas 1944./45. g. ziemā, leģionāru gaišās cerības, drūmās nojautas un traģisko kapitulācijas noslēgumu. Tāpat atstāstīja Kurzemē ieslēgto civiliedzīvotāju un bēgļu stāvokli un noskaņojumu, vācu un latviešu pāspārvaldes rīcību, Nacionālās Komitejas un pulkv. Oša valdības dibināšanas noslēgumu, viņu iespaidu leģionā un tautā; Kurelliešu ērkšķainās gaitas un bēdīgās beigas.

Pārdomas izsauc apstāklis, ka jaunatnes, tāpat kā citos līdzīgos gadījumos, ref. vakaros tikpat kā nav. Vai tiešām būtu iestājies dejas grīdu un sporta laukumu laikmets? Vai jauniešu sirdij varonīgais Kurzemes cietoksnis un Cerību zeme neko nerunā, un vai varonību un tēvzemes mīlestību var iegūt kovboju un indiāņu izrīcību filmās?

J. S.

Uztraukums namsaimnieku aprindās

UZTRIEPIS JĀNIS TRAIPS

Kristaps Pluksts bija cienījams vīrs Pinkstertaunā, jo viņš prata cienīt un pienācīgi atbalstīt ne tik vien vārdiem, bet arī darbiem iespaidīgākos un labākos pilsētas darbiniekus. Viņa cieņa tomēr varbūt līdzinātos tikai apaļai nullei, ja pilsētas gudrākais, inteligentākais un taŗeizgākais cilvēks nebūtu tieši Pluksta kundze. Viņa zināja ne tikvien, ko Diogens ēdis mucā sēdēdams, bet arī tīri astronomiskus jaunumus, piemēram, kā izaudzēt cāļus ar koka kājām. (To varot viegli panākt pirms perēšanas vistu barojot ar zāģu skaidām). Viņa zināja arī, ka esot divējas mandeles. Vienas augot, bērniem kaklos, bet otras uz kokiem. Sevišķi saprātīga Pluksta kundze bija visos saimnieciskos jautājumos. Paziņām viņa it bieži viņa pieminēja: „Ja mēs pirksim māju, tad tikai tādu ar logiem. Mēs negribam dzīvot kā maleniešu un gaismu nest ar maisiem iekšā."

Un patiešām, drīz vien Pluksta kundzes iecere un zināšanas vainagojās sekmēm, un Pluksti iegādāja māju ne tik vien ar logiem, bet pat ar jumtu. Turklāt visas ierīces darbojās lieliski. Durvis vērās ciet un vaļā, dūmi kāpa tieši pa skursteni laukā u. t. t. Dažas ierīces darbojās pat pārsteidzoši labi, piemēram kanalizācija. Jau pie pirmā mēģinājuma tajā tika ierautas Kristapa Pluksta jaunās bikses. Nebūtu puikiņš atsteidzies palīgā, diez, vai tajā ierauts nebūtu arī pats Pluksts.

— Ja ir tik laba māja, tad vajadzīgi arī īrnieki, — domāja Pluksta kundze, jo kam gan citādi lai pastāsta ka kārtīgi un veselīgi jādzīvo. Visi cilvēki tak nezina, ka jāmazgā kājas un vakaros jāiet gulēt.

Mēdz teikt, ka nepateicība ir pasaules alga, un to vēlreiz dabūju pārbaudīt arī Pluksta kundze, jo īrnieki drīz vien uzteica un aizgāja. Tas bija smags belziens visai Plukstu ģimenei. Par laimi īrnieki aizgāja dzīvot pie Gurķīšiem. Un tā Pluksta kundze atvieglotu sirdi varēja stāstīt paziņām: „Tie Gurķīši nav nekādi gurķīši, bet īsti gurķi, jo atņēma mums īrniekus. Ziniet, mēs tik labi cilvēki, un visi mums lieli draugi. Aizvakar pat vēl Kristaps ar Miezeri izdzēra pudeli alus un pēc tam sabučojās vismaz divdesmit četras reizes. Pagājušā nedēļā Miķelis Klimpa pieturēja mašīnu uz ceļa un mani aizveda līdz pašai bodei. Vārnakāju puika mūsējo vienmēr baro ar košļājamo gumiju. Tas var notikt tikai tādēļ, ka mēs esam ļoti labi cilvēki. Mums ir draugi ne tikvien Pinkstertaunā, bet visā plašā pasaulē, pavisam 27371, jo ar tik daudz balsīm Kristapu ievēlēja par Abrocīgās Cigaresu Tīnēju Biedrības priekšnieku. Un tagad šito kaunu, šito neslavu, ko tie Gurķīši mums sataisīja, atnāca un atņēma mums īrniekus. Nekādi labie cilvēki jau nu gan tie īrniki nebija, bet mēs tak tomēr teicām — jādzīvo ar visiem, un neliedzām tās istabiņas par to niekā naudiņu, ko viņi maksāja. Atļāvām pat veļu žaut uz ērkšķogām un reizi nedēļā vārīt siltu tēju.

Atvilkusi elpu, Pluksta kundze vēl būtu turpinājusi, bet paziņa bija jau pazudusi aiz tuvējā veikala durvīm. Pēc vairāku dienu pūliņiem Pluksta kundze vairs nenocietās un izkratīja sirdi vīram: „Vai zini, es šito vairs nepārdzīvošu. Tādi Gurķīši atņem īrniekus, tu saproti — atņem mums vislabākiem cilvēkiem un tad nemaz vēl neattaisnojas. Nevienam viņi nekā nav teikuši nedz savā, nedz citu labā. Viņiem vajadzēja nākt un lūgties. Sak, mīļā labā Pluksta kundzīt, slikta būšana, ņemiet vien tos īrniekus atpakaļ. Bet viņi nekā."

Tomēr tik slikti Gurķīši nebija, kā Pluksta kundze bija domājusi, jo otrā dienā pašam Pluksta kungam pienāca vēstule no Gurķīša ar apmēram šādu saturu:

„Ļoti cienītais Pluksta kungs. Esmu dzili satriekts pēc visa notikušā un pievienojos Jūsu kundzes domām, ka neesam nekādi gurķīši, bet īsti gurķi, jo labi pārdomātā īrnieku atņemšana neizdevās pēc izstrādātā plāna. Biju nodomājis tai dienā līdz saules rietam pajemt Jūsu īrniekus, tos sakerot un ieliekot rokas stumjamos ratiņos. Pēc tam biju nolēmis atgriezties un vēl pirms mēneša parādīšanās paņemt arī Jūsu cienījamo Pluksta kundzi, jo kas gan citādi apgaismotu nabaga īrniekus prātus. Nelaime notika iau pie pirmā stūŗa, kur asā pagriezienā ratiņiem nošluka ritenis. Varat iedomāties, lai arī cik sāpīgi tas nebūtu, biju spiests atteikties no otrreizējas atgriešanās pēc Pluksta kundzes. Kamēr salabošu ratiņus, lūdzu labi pieskatīt Pluksta kundzi, lai kāds cits viņu nenolaupa, jo katrā ziņā tieši es viņu gribu nolaupīt.

Ar dziļi iekšķīgu bijāšanu Jūsu padevīgais Jēkabs Gurķītis, allias Gurķis."

Tikai tad, kad Pluksta kungs beidza lasīt vēstuli, viņš drebošās šausmās pamanīja, ka viņa kundze krēslā bija nogībusi. Tieši šai brīdī ar zīmuli un papīru rokās durvīs parādījās

Jānis Traips

PATEICĪBA

LSAK izsaka sirsnīgu pateicību būvuzņēmējam H. Ozolam, kas Sidrabenes bērnu svētku sagatavošanas vajadzībām bija bez atlīdzības nodevis transporta mašīnu.

Tāpat Apvienība izsaka savu pateicību visiem labvēļiem — balvu ziedotājiem un darba darītājiem.

R. Plūme.
LSAK priekšsēdis

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

Kuŗš cīnās un cīņas lauku atstāj, dzīvo, lai cīnītos kādu dienu atkal no jauna. Kuŗš cīņās kritis, nekad vairs necelsies jaunām cīņām.

Vai mēs gară un gribā esam vēl tik stipri, lai kādu dienu atkal uzņemtos izšķīrēju cīņu? Vai Latviju atstājot mūsu sirdīs nedega svētā apņemšanās reiz atkal atgriezties dzimtajā zemē ar Latvijas karogu, vai apgulties zem tā? Un kā tas ir šodien?

*

Trimdā sabiedriskos darbiniekus varam iedalīt 4 pamatgrupās: tādos, kuŗi nekā nezina un nezina, ka viņi nekā nezina (ārējā pazīme: uzpampuši no iedomības); tādos, kuŗi nekā nezina un zina, ka viņi nekā nezina (ārējā pazīme: „stāv pie ratiem" klusu maliņā); tādos, kuŗi zina, bet nezina, ka viņi zina (ārējā pazīme: vienaldzība, ja varētu iekvēlināt, būtu labi lietas koki); un tādos, kuŗi zina un zina, ka viņi zina (tie būtu īstie vadītāji, konstruktīva mērķtiecīga darba darītāji, bet — diemžēl, tādu gauži maz) un iepriekšējo kategoriju ļaudis sagandē viņu darba prieku.

*

Kādreiz Latvijā tik spārnotā izteiciena „Labāk stāvus mirt, nekā uz ceļiem dzīvot" kas vēlāk izrādījās par tukšu frazi nacionālās modrības iemidzināšanai, autors ir — ASV prezidents Franklīns D. Rūzvelts! (sk. viņa uzrunas 1939. gadā).

*

Vakari klūst jau garāki, un trimdas dzīves smagums joprojām gulst uz mūsu sirdīm, ne par mata nepalikdams vieglāks. Arvienu vairāk pārdomas māca Horātija odas patiesība. Pulvis et umbra rumus. Mēs esam tikai putekļi un ēna!

Viegli atskatoties uz trimdā pavadītajiem gadiem, šķiet, ka šis veģetēšanas laikmets bijis tikai raiba komēdija. Bet tiklīdz sākam par to pārdomāt, atklājas dzīva un sāpīga traģēdija. Labāk tamdēļ nedomāt un neiust! Keep smiling!

Kursiķis.

VAI JŪS ZINĀT, KA...

... visā pasaulē tikai Brazilijā un Krievijā ir lielākās mežu platības nekā Kanadā, un ka deviņas desmitdaļas Kanadas mežu pieder valstij.

... rūpniecības strādnieku ienākumi Kanadā pieauguši no $744 miljoniem 1939. gadā līdz $3.574 miljoniem 1952. gadā.

..... sakarā ar Toronto apakšzemes dzelzceļa būvi ļoti strauji kāpusi tam pieguļošo zemes gabalu īpašumu vērtība. Pilsētas valde domā, ka nedabiski āugstā cena slīdēs, bet ne daudz. Tam tomēr ir arī sava otrā puse — augstāki nodokļi ap „sabveju", un nodaļu pazemināšanās citos rajonos.

... Ontario provincē katru stundu dzimst caurmērā 45 bērni. Laikā no 1930. - 1940. gadam katru stundu piedzima tikai 25 bērni.

Reizē ar bērnu skaita palielināšanos ceļas jaunas skolas, bet vēl joprojām elementārskolām trūkst ap 1500 skolotāju. Skolu valde atzīst, ka paceļams skolotāju zināšanu līmenis, kas tagad neatbilst skolu standarta programmai.

... Pestīšanas Armijas galvenās mītnes vajadzībām Kanadā drīzumā cels modernu 10 stāvu ēku vecās vietā, kas atrodas Jarvis ielā. Ēkā paredzēta zāle ar 1100 vietām un moderns jumta dārzs. Pašreizējā ēka, tā sauktā „Cornerstone" celta 1855. gadā Jaunā celtne, kuŗu paredz pabeigt 1955. gadā, būs celta no stikla ķieģeļiem un būs savā izveidojumā ultrā moderna. Zāli apgaismos ar stikla prizmas palīdzību, kas būs iebūvēta jumtā.

... Ontario lielceļi prasījuši jūlija mēnesī 115 dzīvības. Pavisam šai gadā katastrofās nonāvētas 5188 personas, kas ir par 31 vairāk kā iepriekšējā gadā. Starp nonāvētiem ir arī 6 bērni jaunāki par 10 gadiem, kas gājuši pa lielceļiem.

SIDRABENES IEMĪTNIEKI POŠAS MĀJĀS

ED. KEIŠA DIŽŠĀRŽS NR. 2. „LATVIJAI AMERIKĀ"

Dr. P. Bārdiņš rūpējas par bērniem Sidrabenē.

VĒJI NO EIROPAS

MAINĪGS MĀKOŅU DAUDZUMS

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO VĀCIJAS

Eiropā, kā no pilnības raga, saule steidz bārstīt aizkavējušos siltumu, naktīs debesīs spožāk sākušas mirdzēt zvaigznes un vasaras beigas rādās diezgan normālas. Liekas, ka lielākās nepatikšanas sagādā vienīgi Grieķijas zemes trīces. Toties Eiropas politiskajās debesīs manāms mainīgs mākoņu daudzums, jo varbūt visos pēckara gados Eiropā nav bijis tik daudz iekšēju saspīlējumu, vājumu un politisko zemes trīču, kā šīs vasaras beigās:

Itālija, kā jau to rādīja vasaras vēlēšanu iznākums, kļuvusi politiski nestabila un slimo ar franču politisko nelaimju kaiti. Valdības krīze ieilgst, un jaunās valdības mūžs nav paredzams ne laimīgs, ne ilgs, jo arī pašā stiprākajā italiešu kristīgo partijā manāmas plaisas. Baumo pat par vajadzību gāzties jaunā vēlēšanu dēkā. Ne par velti savā „ūdeņraža atombumbas" runā Maļenkovs ar neparastu sirsnību pieminējis Itāliju un Franciju, kur kā no nejauša mežā nomesta sērkociņa uzliesmojis streiku liesmu vilnis, kādu franči nav piedzīvojuši kopš 1936. g. Reformas un dzīves uzlabojumus vēlas visi, bet tiklīdz valdība ķeras pie kādas rīcības prasību īstenošanai, tā savās tiesībās jūtas aizskartas visas reformu alcēju grupas, sākot no Dienvidfrancijas vīnaudzētājiem, kuri aizsprosto ceļus barikādēm, prasot, lai valdība atpērk vīnu, līdz pat Parīzes kapračiem un netīrumu vācējiem, kuriem prasības pēc lielākām algām nerūp ne karstajā vasaras laikā neapraktie mironi, ne atkritumiem pilnās, smirdošās ielas. Nav brīnums, ka franču min. prez. Lanjels jūtas apmēram tāpat kā senos laikos Dāniels lauvu bedrē.

Arī Rietumvācijā relatīvi zudusi stabilitāte, jo visur jūtama priekšvēlēšanu atmosfaira, kad daudz tiek solīts un pelts, svaigai līmes smaržai līdz ar krāsainiem plakātiem kliedzot no visiem ielu stūriem. Ka to nav maz un būs vēl vairāk, rāda aplēsumi, ka šīs būšot dārgākās vēlēšanas Vācijas vēsturē, partiju kopējiem vēlēšanu izdevumiem pārsniedzot 70 miljonu marku. Savilņotas ir ne vien sociālās, bet arī nacionālēs kaislības, un nav ko brīnīties, ka vēlēšanās kandidēs arī Dr. Verners Neumans, kuŗu no putekļiem tīri nejauši izcēla angļu izdarītās apcietināšanas un tracis ap „nau nau". Visi „nau nau" vīri tagad jau atrodas uz brīvām kājām, jo vācu tiesa, neskatoties uz angļu draudiem, tos rehabilitējusi kā nevainīgus okupācijas varas upurus. Šeit ir neiespējami analizēt „nau nau" vainu vai nevainību, bet viens ir skaidrs — angļi netieši, ne vien šajā gadījumā, uzpātagojuši vācu lepnumu un nacionālās jūtas, kaut arī daudzi apgalvo, ka tas darīts ar nolūku, lai varētu turpināt vāciešus kompromitēt kā nelabojamus naciķus. Tā ir pateicīga viela sensāciju žurnālistiem, kuŗi kā tīro nieku nointervē Bormani, uzzina par viņa un citu mirušo „apspriedēm" ar krieviem pasaules varas sadalīšanas lietās, un mana pat pašu Hitleru vienreiz Spānijā, otrreiz vienā un tai pašā laikā Argentīnā un kādā Tibetas budistu klosterī. Ja vēl piemet klāt dažus amerikāņu aptauju rezultātus bezdarbnieku vidū ar līdzīgiem jautājumiem: vai klājās labāk 1938. gadā vai tagad, tad aina par naciķu daudzumu kļūst diezgan baiga. Ja vēl pieskaita klāt bezgalīgos rakstus un uzņēmumus par „Reicha" varenajiem un slavenajiem karavīriem (to jau netrūkst arī angļu, amerikāņu, franču un citos izdevumos), ko zināma publika lasa ar lielāku interesi kā Vollesu vai Māleri, tad jau bez šaubām sanāk, ka Vācija atrodas jauna 1933. gada priekšvakarā, un par to rakstīt nevar atturēties arī latviešu izdevumi. Protams, Vācijā vairs nevalda 1945. gada garīgais sabrukums, no jauna ir modies nacionālisms, vācieši kaunīgi neklusē par savu bijušo piederību „tūkstošgadīgās" valsts organizācijām, bet stāsti par nacionālsociālisma atgriešanos ir tikpat pārspīlēti kā daža bauma — ja vēlēšanās uzvarēšot soc. dem., tad tie nekavējoties apmainīšot „bezdzimtenes ārzemniekus", pie kuŗiem juridiski pieder arī latvieši, pret PSRS aizturētajiem vācu kara ģustekņiem.

Šo politisko zemes trīču laikā kā mēģinājums atrast Kremļa elles mašīnu Eiropas pasāktajā aizsardzības valņa būvē, jāuzskata Bāden Bādenā notikusē Eiropas Montān ūnijas (Italijas, Francijas, Rietumvācijas un Beneluksu valstu) ārlietu ministru konference. Ziņas par tās lēmumiem ir diezgan pretrunīgas, un ir tādi, kas sakās zinām — tas esot bijis Eiropas aizsardzības līguma cerību atvadu bankets. Protams, šis līgums līdz ar sāpīgo Sāras jautājumi ir bijuši svarīgi Bāden Bādenas sarunas punkti un tos zem 4 acīm turpināja Bonnā Bido ar Adenaueru. Tomēr liekas, ka visās sarunās līdzi piedalījies arī kāds neredzamais — Ludviķa XIV valsts vadītājs un franču varenības nodibinātāja, kardināla Rišeljē spoks, arvien mēģinot atjaunot stāvokli, kāds Eiropā bijis pēc 30 gadu kara. Netrūkst jau Rietumvācijā balsis, kas grib upurēt Sāru vācu-franču draudzībai, jo esot jau beigu beigās vienalga, kāds karogs tur plīvošot, kad būšot sasniegts lielais mērķis — Eiropas vienība. Bet vai ar to būs daudz sasniegts? Nevien franču labā spārna laikraksti, bet arī politiķi, kuŗiem tagad netrūkst ķezu ar ārābu dumpjiem Afrikā, domā, ka miers esot atkarīgs nevis no Vašingtonas, bet no Maskavas. Eiropas aizsardzības līgums esot ieguvis Austrumeiropas atbrīvošanas sēju, un miera labā Kremļa vīriem esot jādod kādas koncesijas vai jārada tāda Vācija, kuŗa nav cieši saistīta ar rietumiem. Līdzīgi meldiņi manāmi arī Londonā, un tiešām žēl, ka kā miera koncesiju Kremlim nevar piešķirt Franciju pašu.

Arī pirmie soļi Eiropas vienībai — kopējais tirgus oglēm un tēraudam, nav dzimis sem sevišķi laimīgas zvaigznes. Izdevumi rādoties trakāki kā ieguvumi, jo šī pasākuma augstākās vadības budžets 1953./54. gadam personālam vien paredz 41 miljonu marku. Augstākās vadības 525 ierēdņiem, stenoptistes ieskaitot, caurmēra alga nav mazāka kā DM 18.500 gadā. Nevar sacīt, ka būtu sliktais „džabs", bet tā vien rādās, ka Eiropas rietumu orķestris nespēj atskaņot amerikāņu uzdoto Eiropas vienības melodiju, lai tā nesajuktu nejaukā troksnī.

V. Akacis

PĒTERA LOMS SAULAINĒ

Aizmirsās futbols un peldēšanās, kad krastmalā parādījās tēvocis ar lielo zivi, kas svēra pāri 30 mārc. Foto H. Kligers

ARĪ JAUNKANADIEŠI POŠAS IZSTĀDEI

Kanadas Nac. Izstāde, kas izaugusi no mazas lauksaimniecības skates par pasaules lielāko gadskārtējo izstādi, šogad atzīmēs savu 75 jubilejas gadu ar visbagātāko programmu visās savās pastāvēšanas laikā. Jaunkandiešu piedalīšanās šogad paredzēta daudz plašāka nekā jebkad agrāk, un dažādo etnisko grupu uzvedumi ieņems visai redzamu vietu izstādes programmā.

Izstādē apmeklētāji ieradīsies no tuvienes un tālienes un to skaits droši vien atkal pārsniegs 3.000.000, lai palūkotos „Dominijas skatlogā." Izstāde būs atvērta ik dienas, izņemot svētdienas, laikā no piektdienas, 28. augusta līdz sestdienai, 12. septembrim.

Sākot ar atklāšanas dienu, kad feldmaršals Montgomerijs, kas tagad ir Ziemeļatlantijas pakta organizācijas karaspēka virspavēlnieks, oficiāli pasludinās lielo Kanadas Nacionālo Izstādi 75. reizi par atklātu, katram ģimenes loceklim būs kaut kas, kas to varētu interesēt: gaŗākais Dominijas izpriecu laukums ar spēlēm, jāšanu, godalgām un jaunu piekrāstes kuģi uz riteņiem bērnu izpriecai, jaunākie zinātnes un rūpniecības sasniegumi, ieskaitot automobiļu izstādi ar jaunākām Amerikas un ārzemju mašīnām. Būs arī daudzi lieli uzvedumi, kā stadiona izrāde, zirgu skate, sporta uzvedumi, sievietes pasaules brīnumi, ledus izrāde un gaisa uzvedumi.

Lielais stadiona uzvedums Canadiana 1953. solās būt viskrāšņākais uzvedums visā Kanadas Nacionālās izstādes vēsturē. Tanī piedalīsies Kanadas izcilākie tautas deju kolektīvi un vesela virkne lielu mākslinieku no visām pasaules malām.

Katru vakaru izstādes rietumu dalas sporta laukumā etnisko grupu pilsoņu padomes atbalstā notiks Nāciju kavalkāde.

Mūzikās dienā, 3. septembrī, dziedātāji, instrumentālisti un dejotāji, kas reprezentē lielāku skaitu etnisko grupu, klejos pa izstādes laukumu kā trubadūru vienības, pa ceļam sniedzot savus priekšnesumus. Šie jau vairākus gadus ļoti iecienītie uzvedumi būs šogad vēl pievilcīgāki, jo piedalīsies daudz vairāk etnisko grupu. Tanī pašā dienā būs arī daudz mūzikālu sacensību, ieskaitot senlaiku vijoļu sacensību. Rādīs arī britu senās tautiskās dejas.

Kolizejā jubilejas gadā pirmoreiz uzvedīs ledus spēles. Sākot ar sestdienu, 29. augustu, līdz ceturtdienai, 3. septembrim, Kolizejā zibēs slidas un jautrie, krāsainie kostīmi, ko būs uzbūris vasaras vidus ledus uzvedums.

Jaunievedums šī gada izstādē būs Jaunkanadiešu vārīšanas skola, kas illustrēs etnisko kultūru dažādību Kanadā. Katru dienu 11 no rīta Virtuves teātrī, kas nowietots Kolizeja rietumu piebūves apakšstāvā, pagatavos pilnīgu maltīti pēc kādas etniskās grupas paražām. Šai īpatnējā vienreizīgā vārīšanas skolā savu piedalīšanos jau pieteikuši japāņi, ungāri, šveicieši, itālieši, somi, vācieši, skoti, ukraiņi, dāņi, austrieši, franči, poļi un ķīnieši. Tie, kas vēlēsies šos ēdienus izmēģināt mājās, varēs saņemt receptes un ēdienu kartes.

Sporta sacīkstēs paredzēta Kanadas Olimpiskās grupas treniņa programma, un tanīs piedalīsies Kanadas izcilākie atlēti. Ezera krastā notiks sacensības par pasaules meistara titulu vīriešu un sieviešu maratona peldēšanā, kā arī ūdens slēpēšanā un ātrlaivu braukšanā. Sacensoņi pasaules ūdens slēpēšanās čempionātā ieradīsies no Beļģijas, Dānijas, Francijas, Šveices, Vācijas, Austrijas, Libanonas, Itālijas, Meksikas un dažādām Savienoto Valstu un Kanadas malām.

Pagrīdnieki cīņā par brīvību

KĀ POĻU PARTIZĀNI IZSEKOJA HITLERA JAUNOS IEROČUS, AR KURIEM VIŅI DRAUDĒJA IZDZĒST NO PASAULES KARTĒM BRITU SALAS. - NOZAGTĀ LIDBUMBA V-1. — POĻU PATRIOTU DARBĪBA PAGRĪDĒ PAĀTRINĀJA SABIEDROTO UZVARU OTRĀ PASAULES KARĀ. — RAĶETBUMBU BĀZES LATVIJĀ.

Poļu plkv. Kazimirs Iranek—Osmeckis publicējis interesantas atmiņas, kas atklāj, cik plašu pagrīdes organizāciju poļu brīvības cīnītāji noorganizējuši vācu okupācijas laikā dzimtenē un cik svarīgus un bīstamus uzdevumus viņi veikuši sabiedroto labā.

„Kad es pārņēmu Slepenā dienesta vadību," stāsta Iraneks—Osmeckis, „mans pirmais grūtākais uzdevums bija atklāt vācu „jauno ieroču" noslēpumu, par kuriem propagandas ministrs Gēbelss nemitīgi kladzināja, ka ar Neue Waffe uzvara vāciem jau kabatā.

Par šo lidbumbu V-1 un tās uzlaboto māsu V-2, sabiedroto virspavēlnieks ģenerālis Eizenhauers vēlāk rakstīja: „Ja vāciem būtu izdevies tikai 6 mēnešus ātrāk nobeigt un lietot šos jaunos ieročus, mūsu invāzija Eiropā būtu bijusi neapšaubāmi grūtāka, vai pat neiespējama."

Šo 6 mēnešu nokavējumu vācu pusē radīja — un to sabiedrotie zina — poļu Dzimtenes armijas drosmīgie vīri, tādējādi veicot sabiedrotiem neatsveramus, Otrā Pasaules vēsturē dokumentētus pakalpojumus.

Kad poļu Dzimtenes armijas galv. mītne saņēma savu ziņotāju norādījumus no Baltijas jūras piekrastes, ka vācu gaisa spēku eksperimentālā stacija Pinemindē strādā pie nezināma veida slepena ieroča, no Londonas, kuŗai šo ziņu pārsniedza mūsu slepenais radio dienests, pienāca stingrs rīkojums, apgādāt viņus ar Pinemindes plānu un sīku informāciju. Šis bija atkal viens no tiem rīkojumiem, kuŗus vieglāki dot, nekā izpildīt.

Pineminde kā no sauszemes, tā no jūras bija noslēgtā stingrā apsardzības joslā. Iefiltrēt tur kādu poļu strādnieku nebija izdevies. Mēs lietojām šai akcijai jaunu taktiku, noorganizējot sešus sevišķu uzdevumu grupas ar 3 rūpīgi izmeklētiem vīriem katrā, kuŗām bija jāatrisina Pinemindes noslēpumi. Ikviens no izrauzdzītiem vīriem pilnīgi pārvaldīja vācu valodu, bez parastā poļu akcenta, pārzināja vācu militāro dienestu, jo viņus nācās ietērpt gan armijas, gan SS formās. Viltotos personības dokumentus viņiem apgādāja mūsu techniskās sekcijas laboratorija Varšavā. Vienai šai grupai, tērptai vācu formās, patiesi izdevās iekļūt Pinemindē zem ieganstā, ka komandantūrā nododamas sevišķi slepenas ziņas. Tā gan neiekļuva laboratorijās un noslēpumaino ieroču mechaniskās darbnīcās, bet arī tas, ko šie vīri redzēja un precīzi iekala savā atmiņā, vēlāk ar īpašu kurjēru aizceļoja svarīgā ziņojumā ar apkārtnes plānu skicēm no Varšavas uz Londonu, drošības pēc divi eksemplāros, viens caur Vīni, Berni un Lisabonu, otrs — caur Berlīni, Parīzi un Madridi. Rezultāti netrūka: 1943. g. 17. augusta naktī britu karalisko gaisa spēku RAF 571 bumbveži uzlidoja Pinemindei. Par spīti pretgaisa aizsardzības velnišķai sprostugunij, briti lidoja tikai 8000 pēdu augstumā. Tas bija īsts pašnāvības risks un maksāja daudzu gaisa ērgļu un vērtīgo bumbvedēju zaudējumu. Bet upuri nebija velti. Kaut gan postījumi nebija tik plaši, kā bija iecerēts, britu bumbas tomēr iznīcināja visus V-1 darba plānus un uzmetumus V-2 tālvadāmai raķetbumbai. Uzbrukumā nogalināja vācu gaisa spēku štāba šefu ģen. Ješoneku un izcilus vācu aeronautikas inženierus, techniķus un zinātniskos pētniekus. Vāci centās ātri atgūt zaudēto.

Tā kā Pineminde nu vairs nebija droša no līdzīgiem uzbrukumiem, nācās meklēt jaunu novietni, ārpus britu RAF apmeklējumu loka. Izvēle krita uz okupēto Poliju, zemi, kuŗas patrioti bija palīdzējuši sabiedrotiem iznīcināt Pinemindes briesmas.

Ka vāci jauno ieroci gatavo Polijā, to uzzinājām gan tikai 1943. g. ziemā, pēc tam, kad mūsu virspavēlnieks ģen. Bor—Komarovskis mani iecēla par Slepenā dienesta vadītāju. Šī iecelana notika visai drūmos apstākļos.

(Turpinājums sekos)

KANADIEŠU UZŅĒMUMS ATBALSTA LATVIEŠUS

Viena no vecākajām auto pārstāvībām Kanadā ir Puddicombe. Tās galvenais uzdevums ir jaunu auto (Mercury, Lincoln, Meteor) pārstāvniecība, bet tam pašam uzņēmumam pieder arī vairāki lieforo auto pārdošanas laukumi.

Šai uzņēmumā par pārdevēju sācis darboties pazīstamais latviešu sportists P. Bernats. Kādreizējais Pinnebergas universitātes students, kas ar stipendiju nobeidzis universitāti Kanadā, par savu jauno darba vietu izteicies: „Man ir vislielākais prieks, ka firma, kuŗā strādāju, ir solida, uz godīgiem veikalnieciskiem pamatiem. Tautiešiem, kas ar manu starpniecību iegādāsies auto, izrādīšu visu iespējamo labvēlību maksājumu ziņā un no sportistiem pārdoto auto man pienākošās peļņas dalas zināmu summu ziedošu balvām un citām sporta vajadzībām.

Kādu izcilu stāvokli P. Bernats paspējis sev radīt īsā darbības laikā minētajā uzņēmumā, norāda gadījums, ka uzņēmums bez atlīdzības nodevis P. Bernata rīcībā vienu no pēdējā gada modeļa auto Sidrabenes bērnu aizvešanai un atvešanai uz Kanadas jaunatnes meistarsacīkstēm vieglatlētikā.

P. Bernata darba vieta atrodas 1543 Bloor ielā West, tālrunis darbā OL 7531.

Sporta svētku viesi Sidrabenē vēra peldēšanas sacīkstes. J. Kreiļa uzņ.

Pirmais futbola turnīrs Saulainē nozibeņots

BRUNO PURIŅA DĀVĀTO KAUSU IZCĪNA „ĀRZEMNIEKI"

Trimdā mazliet pabērna lomā atstātais sporta veids — futbols, nupat, šķiet, Kanadā piedzīvo savu „renesansi". Par to vismaz liecina lielā interese dalībniekos un skatītājos par pirmo zibenturnīru Saulainē, ko bija noorganizējusi DV Sporta kopa. Liels stimulants šim pasākumam bija arī B. Puriņa jaukais žests — ziedot ceļojošu kausu, par ko tad arī brašie futbola draugi svētdien aizrautīgi cīnījās.

Pieteiktas bija pavisam 7 komandas ,kuŗās spēlētāji komplektējās, sākot no mūsu „dūžiem" — bijušajiem virslīgas spēlētājiem, līdz tādiem, kas ar kāju bumbu spēra gandrīz vai pirmo reizi. Tas laikam bija gadījies tāpēc, ka no sākuma daudzi domāja, ka joki vien būs — apmēram tādi, kā savā laikā Rīgā, kad spēlēja opernieki pret teātri, laikr. Tēvijas komanda pret Laikmetu. Tā arī bija noorganizējušās veselas 4 „neorganizēto" komandas, kuŗām pretī stājās trīs „īstas", pat ar bučiem kājās, un kur nu vēl īsti krekli un bikses! Tos tad nu arī, lai viens otru raibumā labāk varētu ieraudzīt, allaž uzvilka cīnītāju komanda.

Tā centīgie futbolisti rāvās gandrīz visu dienu, un diezgan ko turēt bija arī tiesnešiem — Grīnbergam, Raitam un Kadiķim.

Spēļu rezultātā tad arī radās šāda aina: I vietu izcīnīja DV 1. komanda no Hamiltonas, tātad — „ārzemju viesi", kur bija redzami vismaz trīs „lauvas", II v. — DV 3. komanda un III v. — DV 2. komanda.

No „neorganizētajiem" veiksmīgākie bija roveri, II v. palika — Melnā roka; III v. — Plostnieki, bet goda pilno pēdējo vietu izcīnīja Latvijas Amerikā komanda...

Šiem panākumiem var vēl pieskaitīt viena vārtu sarga „uzlaboto" deguna formu, vienu pamežīgītu kāju un vienu vārtu sargu ar drusku iedauzītu galvu, bet tas viss pieder pie lietas!

Pēc sacīkstes cīnītājiem un organizētājiem pateicās DV pr. Kanadā P. Balodis, kas pats arī bija ieprieks izvicinājis kājas pa zaļo laukumu, pēc tam B. Puriņš uzvarētājiem pasniedza savu ziedoto kausu. Rezultātā jauka diena, interesantas spēles.

Veterāns

ARODBIEDRĪBAS PROTESTĒ

Pagājušā nedēļā Viljams Jenova, Toronto Mūrnieku apvienības darbvedis, asi uzbruka bazniecu un Pestīšanas Armijas tempļu celējiem, kas šim darbam izmantojot strādniekus, kuŗi nav arodbiedrībās, brīdinot ieskaitīt tos melnā sarakstā.

Baznīču nosaukumi nav minēti, bet norādīts, ka tās ceļ jaunkanadiešu vajadzībām.

Pestīšanas Arimjas vajadzībām galdnieki strādājot pat līdz plkst. 7.30 vakarā.

V. Jenova vēl piebildis, ka nožēlojami esot redzēt, cik paviršī šis darbs tiek veikts.

LASI UN PĀRDOMĀ...

KĀDA ZIBENĪGA RĪCĪBA

Nesen kādu dienu pulksten 11,15 Gevles ostas bākas sarga palīgs (osta atrodas Zviedrijā — Botnijas līča dienvidus daļā) ieraudzīja ostas līcī iznirstam svešu zemūdeni.

11.35 minūtēs zemūdene atkal ienira.

11.40 pēc palīga ziņojuma ieradās pats bākas sargs.

12.30 bākas sargs dabūja telefonisku savienojumu ar zviedru kara flotes Norlandes piekrastes bāzi Hērnezandā.

13.00 Hērnezandā komandants izziņoja trauksmi zviedru kara flotes austrumu krasta stābam.

14.45 austrumu piekrastes stābs nodeva trauksmi Gevles ostas apsardzības priekšniekam.

15.10 Gevles ostas apsardzības priekšnieks pavēlēja izbraukt ātrlaivai.

16.00 nozīmētā ātrlaiva ieradās tanī vietā, kur 11.15 bija iznirusi svešā zemūdene... Kādā nu mierā...

PILNĪGI PIETIEK!

Vācu vienības partijas priekšsēdētājs Bavarijā, Augusts Hausleiters, kādā vēlēšanu agitācijas sapulcē Ansbachā teicis: „Mīļie pilsoņi, nekad nerakstiet un nerunājiet, ka visi vācu politiķi ir muļķi. Pilnīgi pietiek, ja jūs tikai tā klusām pie sevis domājat!"

MASU VĀJPRĀTS

Ņujorkā dzīvo divi džesa mūzikas „komponisti" — Borello un Murejs. Viņi pūlas vaiga sviedros, bet sevišķas sekmes kā nav tā nav. Viņu šlāgeri neiet publikai pie sirds un izdevniecības tiem atkārtoti aizrāda, ka viņu darbi amerikāņu ausīm pārāk sarežģīti un neizprotami. Abi komponisti nolemj „atriebties" publikas izvirtušajai gaumei un 17 minūtēs uzraksta notis un piedziedājuma tekstu diviem „grāvējiem"! Sliktāko no tiem ar nosaukumu „Šeit ir jauks troksnis" nolemj uzņemt skaņu platē, kā protestu un izsmieklu par džesa mūzikas deģenerāciju un piesūtīt radio raidījumu sabiedrībām. Pati mūzika vienkāršības labad sastāv tikai no diviem toņiem, kas tiek sisti ar visiem iespējamiem džesa instrumentiem. Piedziedājums tiek noblauts piecas reizes pēc kārtas, katru reizi par pustoni augstāk.

Tā teksts apmēram šāds:

Šeit ir jauns troksnis,
nedzirdēts troksnis,
Un kas to klausās — tas
pārplīst!
Un tādēļ šis troksnis ir
nedzirdēts troksnis,
Kas rodas, kad bučojas tārpi!

Bet pēc tam, kad šī protesta plate noraidīta radiofonā, Barellam un Murejam pienāk pārliecinātāja atbilde no džesa mīļotājiem: tiek pieprasītas 100.000 „nedzirdētā trokšņa" plates! Nākošās divās nedēļās pieprasījumi jau pārsniedz 200.000! Šodien abiem vīriem jau pieder akciju sab. „Riebīgā skaņu plate" un visās mūzikāliju tirgotavās ASV var dabūt šo plati speciāliesaiņojumā ar sarkanu brīdinājuma zīmi: „Šī skaņu plate ir tiešām riebīga!" Abi mūzikas „kurpnieki" secina: „Vai nu cilvēkiem tiešām ir garīga nepieciešamība pēc riebīga trokšņa, vai arī varbūt tās ir pirmās masveidīgā vājprāta pazīmes, kuŗu pirmcēloņi nav nemaz meklējami mūzikā?"

Va. Pe.

Cik cilvēku var uzturēt mūsu planēta?

Pēdējos 10 gados arvien vairāk tiek daudzināta Maltusa teorija, kas apgalvo, ka pasaules iedzīvotāju skaits pieaug ātrāk nekā pārtikas, minerālu un citu ražojumu daudzums, kas nepieciešams augsta dzīves standarta uzturēšanai. Šim viedoklim tagad pievienojušies vairāki ievērojami tautsaimnieki, veselības kopšanas darbinieki un valstsvīri. Kā piemērs tiek minēta Portorikas sala, kur mirstība, kas 1899. g. bija 31 no tūkstoša, tagad pazeminājusies uz 10,9. Ja mirstība tikpat strauji pazeminātos Indijā, tad pēc 100 gadiem būtu 10 miljardu indiešu, t. i. piecreiz vairāk par tagadējo iedzīvotāju skaitu pasaulē.

Sagaidāms, ka pasaulei pienāks nopietna krize nākošos 50 gados. Cik tālu zinātne varēs palīdzēt cilvēces pieaugošo prasību apmierināšanai, neviens vēl nevar pateikt. Ir dzirdēti apgalvojumi, ka planktoni okeanos varētu sagādāt barību miljardiem cilvēku. Ir zināms, ka Chorellas aļģes aug tik ātri, ka viņu tilpums septiņkāršojas vienas dienas laikā. Bet neviens vēl nevar pateikt, kādus daudzumus barības vielu cilvēcei tas varētu dot un kādu daudzumu cilvēku mūsu planēta var uzturēt.

Lai atrisinātu šos jautājumus, ASV tagad nodibināta īpaša padome, kuŗas priekšgalā ir J. Rokfellers, bet tās locekļi ir redzami zinātnieki. Šīs padomes uzdevums būs izdarīt pasaules resursu „inventūru", noteikt pasaules iedzīvotāju skaitu divas vai trīs paaudzes uz priekšu un studēt zinātnes iespējas pārtikas problēmas atrisināšanā.

NO TĀLAJIEM AUSTRUMIEM

SPECIĀLZIŅOJUMS LA

No Hokaido, Japānas ziemeļu salas, ziņo, ka krievi Sachalīnas salā iepretim Japānai kļuvuši aktīvāki un pēdējās dienās nepārtraukti no pulksten 6 vakarā ar spēcīgiem starmešiem pāri Sojas šaurumam apgaismojot Hokaidas salas krastu. Tas turpinoties līdz plkst. 2 rītā.

Ģenerālprokurors Sato 21. augustā ieradās Hokaido, lai 22. aug. piedalītos visas Japānas juristu apvienības sesijā, kur izlems Pad. Savienības 35 tonnīgā spiegu kuģa Razjezdnoi lietu un pieņems nepieciešamos pretsolus.

Razjezdnoi motorlaivas kapteinis vēl vienmēr apgalvo, ka motorlaiva nomaldījusies miglas dēļ, un ka viņi nekādā ziņā neesot vēlējušies aizskart Japānas teritoriālos ūdeņus.

*

No Sarkanās Ķīnas Japānā saņemta telegramma, kuŗā Ķīnas Sarkanais Krusts paziņojis, ka tas gatavs repatriēt vairāk kā 3000 japāņu starp 25. aug. un 5. sept. no Tinsinas un Sanghajas ostām.

*

Trīs jāpāņu civilās organizācijas apņēmušās uz komūnistu Ķīnu repatriēt tos ķīniešu veikalniekus, kas vēlas labprātīgi atgriezties. Naiconālā Ķīna japāņiem izsacījusi protestu, teikdama, ka viņa nevarot garantēt kuģa ceļojuma drošību. Čangkaišeka režīms veikalniekiem vēlas dot patvērumu Formozā.

*

Drīzumā japāņu Tieslietu ministrija saņems tās pašas tiesības kā Nato valstis ārzemnieku (amerikāņu karavīru un to piederīgo) kriminālietas iztiesāt savās tiesās. Līdz šim japāņu policija amerikāņus varēja vienīgi apcietināt, bet ne tiesāt, to veica amerikāņu militārtiesas.

Atoms

PRINCESES UN GAISA KUĢOTĀJA MĪLESTĪBA

Anglikāņu baznīca vēl arvien pretojas princeses laulībām

Briti vēl nav aizmirsuši uztraucošo galma drāmu 1936. gadā, kad tautas iemīlotais Edvards 8. savas sirds dāmas dēļ atteicās no impērijas karaļa troņa, kad atkal, tiklab nabagu būdiņās kā lepnajās pilīs, sarunu kodols ir jauni notikumi galmā: princeses Margrētas ietiepīgā vēlēšanās precēt vienkāršu pilsoni bez zilajām asinīm — kapteini Pēteri Taunsendu.

Grozot reģensijas aktu un nosakot, ka karalienes vai tās divi bērnu nāves vai valdīt nespējas gadījumā par reģentu kļūst karalienes vīrs Edinburgas hercogs, šķiet, ka nekas vairs no formālā viedokļa nekavētu princeses un pilota mūža derību, kaut gan galma intrigas un baznīcas ieganstu vēl arvienu nav pilnīgi pārvarēti. Anglikāņu baznīca joprojām principā ir pret laulību šķiršanu. Šķirtenu otrreizējas precēšanās gadījumā kanonisku iebildumu dēļ, ireti kad notiek baznīcu laulības. Bet kapt. Taunsends ir šķirtenis. Šķirteņa laulības ar karaliskā nama piederīgo būtu jau vienreizējs izņēmums valsts baznīcas gadsimtajās tradicijās.

KAS IR KAPT. TAUNSENDS?

Patīkama personība ar fascinējošu balsi un apbrīnojamu talantu paklaut savai ietekmei ļaudis. Pēteris Vuldridžs Taunsends dzimis 1914. g. novembrī, pulkveža T. ģimenē. Viņa māmuļa vēl šodien dzīvo klusu atraitnes dzīvi mazā Rietumsomersetas ciemā, Stogumberā. Bērnību Pēteris pavadījis Krankombas ciemā. Skolas gaitas sācis 8 g. vecumā, pēc ģimnazijas beigšanas apmeklējot Kranvellā karalisko gaisa spēku — RAF kolledžu, 1935. g., 21. g. vecumā, iesaistīts kara dienestā un 1939. g. paaugstināts par lidotāju-leitnantu. 1940. g. Pēteris bija jau britu gaisa spēku varonis. Apbalvojumu — Lidotāju nopelnu krustu DFC — viņš saņēma par „lielisku vadonību, prasmi un izšķiršanos, neievērojot personīgo drošību." Vēl tanī pašā gadā, kad viņš ar savas eskadriļas 18 lidmašīnām devās drosmīgi pretim 250 vācu iebrucēju lidaparātiem un personiski notrieca 3 un bojāja vairākas vācu lidmašinas, DFC ordenim tika pievienoti šķēpi. 1941. g. Pēterim piešķir arī DSO Nopelnu ordeni par „izcilu vāronību un organizāciju, lielu drosmi un personīgās drošības nicināšanu, nogāžot 11 ienaidnieka lidmašinas."

1941. g. jūlijā Pēteris apprecēja jauko Rozemariju Paule, kāda brigadiera meitu. Viņu laulības notika Hertfordšairas lauku baznīcinā un bija svētītas ar divi dēliem, no kuriem Džilam tagad 10 gadu, bet Hugo — 8. Hugo krusttēvs bija karalis Džordžs 6.

Pēc 11 laulības gadiem tiesa šķīra Taunsendu laulību: Rozemarija bija pievīlusi savu vīru ar pazīstamā portretista Džona de Laszlo dēlu. Bērnu audzināšanas tiesības tiesa piešķīra Pēterim, bet dailā Rozemarija apprecēja savu mīļāko.

KA PĒTERIS SATIKA SAVU SAPŅU PRINCESI

par to viņam jāpateicas vienīgi sava kara varoņa slavai, kad 1944. g. viņu iecēla par karaļa Džordža 6. pils pārziņa palīgu, kad ar īpašu karaļa rīkojumu izcilākos kara varoņus iecēla par „galma goda stalmeistariem."

Pēteris nu dzīvoja Vindzoras pils parkā, necilā Adelaides vasarnīcā. Līdz Taunsendu pāra šķiršanās prāvai, 1952. g. beigām, tagadējā karaliene, Edinburgas hercogs un princese Margarēta bija bieži viesi Adelaidē.

Kad princese pēc ģimnazijas gadiem izveidojās par glītu, garīgi augsti attīstītu un asprātīgu jaunavu, Pēteris bija neaizstājama dekorācija viņas karaliskā dzīvē. Savus pienākumus veicot viņam nācās ar princesei kopīgi izjāt agrīnos rītos pa Vindzoru vai Skotu Balmorālā, pavadīt viņu uz teātriem, zirgu sacīkstēm, dejugrīdām vai draugu partijām. Karaliskā kausa izcīņā 1949. g. un 1950. g. Taunsends lidoja ar princeses personisko lidmašīnu.

PAVADONIS — CERBERS

Nav šaubu, ka princese Pēteri sākumā uzskatīja vienīgi kā viņai piekomandētu sargeņģeli — cerberi, kad viņa flirtēja ar dedzīgajiem pielūdzējiem Sannī Blandfordu, Dalkeitas grāfu vai vēlāk Bilu Vallesu. Pēteris tad bija tikai „onkulītis." Un tomēr šis cerbers, salīdzinot ar princeses rokas tīkotājiem, bija vīriešķīgāks un tīkamāks. Kad princese pārauga pusaudzes gadiem, viņa matīja Pētera pārākumu, un arvienu vairāk un vairāk dejoja tikai ar Pēteri. Šis laiks tad laikam būs arī viņu kopējā romāna sākums.

Jaunā karaliene simpatizēja šim romānam. Karaliene — māte Elizābete atklāti to veicināja, iecelot Taunsendu par viņas Klarenses pils saimniecisko lietu pārzini. Bet nu sākās galma intrigas, un Pēteris pat nedabūja pieņemt savu jauno amatu, kad viņu karalienes — mātes un princeses Margarētas prombūtne, tām atrodoties tālajā Rodēzijā, ieskaitīja aktīvā armijā un aizkomandēja par gaisa spēku atašeju sūtniecībā Briselē, atjaunojot speciāli viņam šo amatu, bez kura varēja arī iztikt. Bet nu romāna pēdējās lappuses vēlējās rakstīt Londonas izplatītākais laikraksts Daily Miror, atklādams šo lielās mīlas romānu galmā un ierosinot lasītāju nobalsojumu par to, vai princesei jādabū savas sirdspilots, vai ne. Sacēlās liels tracis, bet tauta nostājās Margarētas pusē, un arī parlamentā ir noskaņojums par reģenta likuma grozīšanu.

VAI PRINCESEI PAREDZAMA PELNRUŠĶĪTES DZĪVE?

Nē, viņai ir pietiekoši daudz naudas, lai pēc galma greznības varētu baudīt lepnu pilsonisko dzīvi. Viņas pūrs ir tik diža, ka viņai nav nekādas vajadzības precēties naudas dēļ. Taču lielā izšķērdība Margarētai būs jāaprobežo, jo valsts izmaksas, apm. 16.800 dol. gadā, ko viņa tagad saņem kā „trešā pēc karalienes," pilsonei Margarētai vairs laikam nepienāksies. Pētera ienākumi ir mazi, tā ap 4.200 dol. gadā. Tagad kā atašejs Briselē Taunsends gan saņem ārzemju komandējuma piemaksas, ap 1.500 dol. vairāk.

Kad Margarēta kļuva pilngadīga, viņa pārņēma 1943. g. mirušās karaliskās ģimenes draudzenes Mararētas Grevilas atstāto mantojumu 80.000 dol. apmērā. Arī mirušais karalis viņai novēlēja „piemērotu daļu" no karaliskiem privātiem īpašumiem un dārglietas. Vecmāmuļa karaliene Mērija, kuras atstātais mantojums vērtējams apm. 10 milj. dol., arī novēlēja Margarētai, kura bija viņas mīļākā mazmeita, prāvu daļu, kā arī vērtslietas.

Princeses draudzenes gan norāda, ka Margarētai esot „viegla roka" naudas iztērēšanā. Vēlēdamās būt modes noteicēja, viņa tērpus, apavus un cepures pasūtīna tikai speciāli; dārgāko kažoku kolekcija nemitīgi augot jau kopš meitenes dienām, kad vecākā māsa viņai reiz uzdāvināja savu kažokjaku; iekārotās dārglietas arī allaž tiek iegādātas. Nekad viņa neesot izjutusi naudas rūpes un grūti viņai nāksies dzīvot budžeta lokā.

Savus ļoti bagātos pielūdzējus princese noraidīja. Kad viņai bija tikai 15 gadu, viņu uzvēra tēvam un mātei, ka precēšoties vienīgi „aiz tīras mīlas." Kad viņas māsa apprecēja princi Filipu, Margarēta no jauna apliecināja karalim un karalienei, ka arī viņai būšot gluži tādas pat „lielās mīlas" laulības kā Lilibetai. Līdz tām gan vēl būs daudz rūgtu asaru, būs jāuzklausa galma tenkas, jāpārvar ērkšķaini šķēršļi, bet galu galā princese savu izredzēto jau dabūs. Par visu zemi taču valda — mīla!

Kk.

ES VĒLOS KĻŪT SKAISTA...

Jautājums. Man bieži mutes kaktiņos un pie deguna parādās tā sauktās „iesnas" — sīkas pūtītes, kas stipri niez. Nevaru no viņām tik ātri atbrīvoties, bet tās stāv ļoti ilgi, pat nedēļām. Kāds ir to cēlonis un kā no viņām tikt vaļā?

Atbilde: Anniņai Montreālā.

Mēdz sacīt, ka šo pūtīšu rašanos veicina stiprs skābes saturs māgā, it sevišķi, ja vēl gadās apaukstēties. Būtu labi, ja jūs aprunātos ar ārstu.

Ārēji varat lietot kampara spirtu, odekolonu vai arī tīrīto benzīnu, kas īsā laikā žāvē un palīdz atbrīvoties arī no vātīm.

Cenšieties karstā laikā izbēgt no caurvējiem un neejiet sakarsusi ūdenī.

Jautājums. Man ir sarkanas, sasprēgājušas rokas. It sevišķi no tām ciešu rudeņos un ziemā. Strādāju fizisku darbu un bieži mērcēju rokas ūdeņos.

Atbilde: (L. L. Ohio). Pārnākot no darba, mazgājiet rokas siltā ūdenī, kam pieliktas auzu pārslas, kārtīgi iemasējiet ādā maisījumu no glicerīna, citrona sulas un odekolona. Ja rokas stipri sprēgā, uzvelciet pa nakti cimdus. Nekad neejiet laukā mitrām rokām.

Ja rokas apsaldētas, lietojiet pārmaiņus karsta un auksta ūdens vannas. Trīs karstas un trīs aukstas vannas katru vakaru. Pēc tam iemasējiet augstāk minēto šķidrumu ādā. Karstais ūdens atver un paplašina asinsvadus, bet aukstais savelk, tādējādi palīdzot „vingrot" asinsvadiem un labot vainu. Tomēr negaidiet pārāk ātrus rezultātus, it sevišķi, ja rokas apsaldētas kopš ilgāka laika.

Elza Pērkone

KANADIEŠI GREZNOJAS

1952. g. kanadieši tekstilpreces patērējuši trīs reizes vairāk nekā ir pasaules caurmēra patēriņš. 1952. gadā patērēti 628 jardi dažādu tekstilpreču.

APKĀRT ZEMES LODEI

Luksemburgā parakstīta vienošanās par pirmām Eiropas pasēm nāk jau apgrozībā. Pases pagaidām gan būs derīgas tikai ceļojumiem starp Vāciju, Itāliju, Franciju, Holandi, Luksemburgu un Beļģiju.

Ekskaraļa Faruka laulātā draudzene karaliene Narimana iesūdzējusi savu vīru tiesā, pieprasot no viņa līdzekļus uzturam. Musulmaņu ticība pieļauj sievai prasīt uzturu arī gadījumā, kad tās laulība nav šķirta, un šo apstākli tagad izmanto skaistās ēģiptietes juristi.

Klusā okeanā 300 jūdzes dienvidaustrumos no Japānas galvaspilsētas, amerikāņu kara lidotāji novērojuši kādu vulkāna izvērdumu, kurš atgādinājis atombumbas sprādziena mākoni. Gaisā lidojušas pelēkas lāvas masas un liels sēņveidīgs dūmu mākonis pacēlies līdz 25.000 pēdu augstumam. Spēcīgais izvērdums Klusā okeanā radījis jaunu salu.

Meksikas valdība nosūtījusi karaspēka daļas un immigrācijas ierēdņus uz ASV robežu, kur to masveidīgi cenšas pāriet bez darba palikušie laukstrādnieki. Masu kustībai par iemeslu bijušas baumas, ka ASV nepieciešami 300 tūkst. meksikāņu strādnieku.

Šai ziemā sagaidāmas ievērojamas dižciltīgo laulības. Oficiāli jau paziņota Italijas princeses Margarētas no Aostas saderināšanās ar Austrijas erchercogu Robertu. Līgava ir 23, bet līgavainis 38 gadi vecs. Viņš ir erchercoga Kārļa otrais dēls, kuram 1. Pasaules kara laikā, kad sagruva lielā Austroungārijas impērija, piederēja Habsburgu kronis. Princese Margarēta ir vecākā Aostas hercogienes Annas meita un padzītā Italijas karaļa Humberta 2. māsīca.

Dānijas mazā Maaloev ciemā iedzīvotāji priecīgi centās izkārt karogus, jo ciema un arī pasaules vecākais zirgs svinēja 55 gadu dzimumdienu. Zirga īpašnieks Sērens Larsens paskaidrojis, ka zirgs piedzimis noteikti 19. augustā 1898. gadā, jo tieši tai dienā piedzimis arī viņa dēls Vigo, kurš arī kļūst 55 gadi vecs.

Ievērojamais zirgs uzticīgi vilcis Larsena piena ratus 32 gadi. Tad saimnieks nospriedis, ka zirgs pelnījis atpūtu, un kopš tā laika to tur aplokā, kur tas var pastaigāties pēc savas patikas. Vairākas reizes dienā viņš ierodas pie saimnieka virtuves durvīm, kur saņem ēdienu un arī — alu!

Saimnieks un kaimiņi zina, ka zirgs saņem ik dienas vismaz 1 pudeli alus un ka alus dzeršanu viņš turpina vismaz jau 40. gadu.

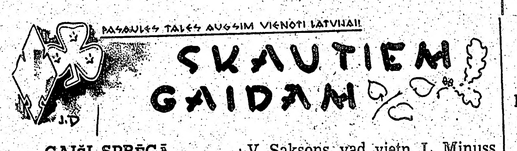

GAIŠI SPRĒGĀ UGUNSKURS...

Pagājušā piektdienas vakarā Skarboro mežā pulcējās Toronto latviešu vecskautu saime. Mazs, bet sirsnīgs bija šis pulciņš. Kad gaiši iedegās uguns, vecie stāstīja savas atmiņas, un jaunie klausījās. Pēc nelielās ievadu programmas dalībnieki pārsprieda jautājumu par patriotisma būtību. Debatēs aktīvi piedalījās vad. J. Treijs, vad. Budrēvics un vad. V. Saksons, vad. vietn. L. Minuss, kopn. J. Tērauds u. c. Laiks steidzās, un kad nakts apklāja zemi melnās tumsas palagiem, brāļi skauti šķīrās, lai tiktos nākošā ugunskura vakarā. ...ns

GAIDU NOMETNE MIČIGĒNAS EZERA KRASTĀ

21., 22. un 23. augustā notika 17. Skrundas gaidu vienības šīs vasaras lielā nometne Mičigēnas ezera krastā. Gaidas dzīvoja teltīs, un visas nodarbības ritēja pēc stingri izstrādātas dienas kārtības. Bez daudzajiem speciāliem pienākumiem, uzdevumiem un nodarbībām, kuŗos gaidām bija jāvingrinās, viņas pašas gatavoja ēdienu. Netrūka arī jauku atpūtas brīžu, bet jo sevišķi visām atmiņā paliks brīnišķā peldēšanās Mičigēnas ezera viļņos. Nometnes lielais ugunskurs notika 22. augusta vakarā, uz kuŗu bija ierašanās gaidu vecāki un krietns pulciņš viesu no Grand Rapidiem, tāpat atsevišķa skautu delegācija ar vad. A. Kangaru priekšgalā. Vakaru ar uzrunu atklāja vienības vecāku padomes priekšsēdis E. Pētersons, pasvītrojot, cik nozīmīgi ir latviešu jaunatnei pulcēties kopīgi šāda veida nometnēs, lai tad atcerētos Latviju, un savās sirdīs, domās un darbos būt vienotiem ar savu dzimteni. Gaidu vienības vecāku padomes priekšsēdis aizdedzināja ugunskuru, un liesmām plīvojot, atskanēja gaidu ugunskura dziesma. Sekoja vesela rinda gaidu priekšnesumu, vairāki ar klātesošo viesu piedalīšanos, un viens atsevišķs skautu priekšnesums. Programmu jo atjautīgi vadīja skautu vadītājs V. Mežulis. Visiem sevišķi patika mazo guntiņu jāņtārpiņu deja. Ugunskura liesmām plokot un vēl oglēm kvēlojot, īsus lūgšanas vārdus teica māc. Kr. Hermanis, tad viesi šķirās, paņemot līdz skaistas atceres par labi pavadīto vakaru. Arī dažiem bērnu vecākiem bija iespēja dzīvot pāris dienu nometnē, tur atpūsties un gūt patīkamu izklaidēšanos. Latviešu gaidu nometni slēdza 23. augusā.

V. Zirnītis.

Aiz DZELZS priekškara

PSRS AUGSTĀKĀ PADOME NOTEIKUSI

11. augustā Rīgas radiofons nolasīja Latvijas PSRS finanču ministra Manojlo rakstu, kuŗā teikts: „Valsts budžeta apjoms, ko PSRS Augstākā Padome noteikusi Latvijas PSRS, ir 1.541.000.000 rubļu". Līdz ar to paši okupanti atzinuši, ka Maskava nosaka, cik lieliem jābūt okupētās Latvijas ienākumiem un izdevumiem.

KALNBĒRZIŅA RUNA MASKAVĀ

Iepriekšējā numurā ziņojām par V. Lāča runu Maskavā, PSRS Augstākās Padomes sesijā. Runājis arī Kalnbērziņš: „Daudzos uzņēmumos ir kaitīga prakse — izlaist nesvarīgu produkciju", Kalnbērziņš piemetināja. Izrādās, ka liels brāķa procents bijis vieglās un pārtikas rūpniecības uzņēmumos, kā arī dzīvokļu un civilās celtniecības resorā. No Kalnbērziņa runas uzzinām, ka PSRS Lauksaimniecības un sagādes ministrija solījusi okupētajai Latvijai meliorācijas mašīnas, bet šie solījumi palikuši tikai solījumi — tukši solījumi.

RĪGAS RAJONĀ

Siena pļauja nobeigta tikai 20. jūlijā. Gani un vecāki cilvēki sagatavojuši 100 to lapu slotiņu bagārības. Dažos šī rajona kolchozos cilvēki sūdzoties, ka nav iespējams strādāt pēc lauksaimniecības plāna.

CESVAINE

Mašīnu—traktoru stacijas darbinieki strādā maiņās, nodarbinot traktorus 20 stundu diennaktī. Vecākais traktorists ir Kokins, kas strādā naktsmaiņā. Kad traktors uzaris 100 ha aruma, Mašīnu-traktoru stacija piešķir vienu zvaigznīti, ar ko izrotāt traktoru. Līdzīgi bērniem amerikāņu svētdienas skolā!

DOLES SALA

Doles salā darbojas kolchozs — „Darba Balss". Pagājušā vasarā arteļa biedri bijuši kūtri lopbarības sagatavišanā un tādēļ šogad piena izslaukums bijis vājš. Dolsalieši no klūdām nav mācījušies un arī šogad nerūpējas par lopbarības sagādi. Šī kolchoza priekšsēde ir Spriņģe, kas veicina iedzeršanas kolchoznieku starpā.

SĪKĀS ZIŅAS

Pašlaik okupētajā Latvijā darbojas 22 zvejnieku kolchozi. — Līdz š. g. 10. jūlijam bijušas izremontēti tikai 44 proc. kuļammašīnu. — Rīgas 10. arodskolas absolventi devušies praksē uz attālākiem PSRS apgabaliem — Čuchotsku, Obas grīvu un Kaspijas salām. — Sanatorijā Ķīšparks galvenais ārsts ir kāds Skorpejetjans. — Alūksnē notikusi speciāla „zinātnieku sesijā", kuŗā runājuši Pelše un Jansons. Pēdējais runājis par savu pēdējā laikā iemīļoto un daudz skandināto tēmu: Latviešu antireliģiskā folklora. — Ludzā 9. augustā (svētdienā!) bijusi liela rosība, jo grāmatveikalā pārdots Staļina kopoto rakstu 13. sējums un lielās Krievu Enciklopēdijas 18. sējums. — Rīgā viesojas Daugavpils krievu teātris, kuŗa dir. vietnieks ir Raskins. Rīdziniekiem „krievu mākslu" rādīs septiņās izrādēs. Šis ir jau ceturtais Daugavpils teātŗa iebrauciens Rīgā.

TORONTO KARALISKĀS KONSERVĀTORIJAS MĀCĪBAS SPĒKA

TĀLIVALŽA ĶENIŅA

LATVIEŠU KLAVIERU STUDIJAS

mācības gada sākums 1. septembrī

Līdzšinējiem audzēkņiem obligāti jāpārreģistrējas vēlākais līdz 15. septembrim. Ierobežotā skaitā uzņems jaunus audzēkņus, arī iesācēju kursā. Mūzikas teorijas kursa interesentiem (kursa sākums oktobrī) pieteikties tagad.

Studijas vadītājs personīgi sastopams sv. Andreja baznīcā katru trešdienu no 7—9 vak. Mājās tel. HA 3202, Toronto.

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Dr. D. SAMU

Pieņem slimniekus
316 St. CLAIR Ave, W,
pie Spadina Rd.
Diplomēts iekšķīgās un ādas slimībās
Tel. MI 8669

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī.
Zvanīt EM 3-9038, Toronto (168)

Dr. S. V. FEINMAN

251 CRAWFORD IELĀ
Tel. LL 5729
Pieņem no 1—3 un no 5—8 pp.
Diplomēts Vīnē
Ārsts Vīnes Universitātes klīnikā un Kanadas slimnīcās. Sirds, plaušu, gastro — arteroloģijas reumatisms, astma, sieviešu slimības.
Rentgena uzņēmumi
Runā vāciski un krieviski

Dr. JĀNIS REKAI
un
Dr. PAULS REKAI

Budapeštas Vispārējās Slimnīcas chirurģisko un iekšķīgo slimību nodaļu bijušie galvenie ārsti
219 St CLAIR Ave, W.
Toronto, Ont
Iepriekšēja telef. pieteikšanās:
RA 0237 — MI 2395 — PR 3675
Runā vāciski (522)

Acu pārbaude Receptes
DAVID R. JOSEPHSON
R.O.L.B.E.O.
OPTOMETRISTS
336A BLOOR ST. W., TORONTO
(pie Spadina Rd) birojā MI 9494

FRANK VASS, B.A.

ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un Spadina ielu stūrī
Tel. birojā — KI 4989,
dzīvoklī — MI 9352

DANIEL D. STOKAL

B.A.
Tienesis. Advokāts. Notārs
Runā slavu valodas
221 VICTORIA ST., ROOM 204
Birojā EM 6-1681
Mājās LY 5797, Toronto

S. LOCĀNS

Izpilda dažādus transporta darbus vakaros un sestdienās
LL 9053, Toronto

J. GRĪSLIS

pieņem pasūtinājumus
KUNGU UN DĀMU APĢĒRBIEM
188 Davenport Rd.,
Tel. MI 5295
Toronto
Praktizējis Rīgā, Berlīnē, Stokholmā

LATVIEŠU DAIĻAMANTAS (212)

šogad kanadieši nevar skatīt, jo lielajā Kanadas Nacionālajā Izstādē Toronto šogad nav latviešu novietnes. Turpretim mūsu pašu tautieši latviskās lietiņas var atrast ikvienā lielākā latviešu grāmatnīcā.

Latviskas grāmatu zīmes	$0.80 un $1.00
Latviskas prievītes	$2.50
Nīcas un Bārtas novada tautu meitas, lielās	$11.00
Nīcas un Bārtas tautu meitas, mazās	$7.00
Latviski kabatas portfeļi, trīsdaļīgie	$10.00
Latviski kabatas portfeļi, divdaļīgie	$8.50
Latviski kabatas naudas maciņi, pakavveidīgie	$6.00
Latviski kabatas naudas maciņi, četrkantīgie	$5.00 un $7.00
Latviski aceņu ieliekamie	$5.00
Latviski ķemmīšu ieliekamie	$3.50
Vēstuļu mapes	$9.00, $9.50 un $14.00
Latviskas aploksnes 3 duči	$1.00

Lielā izvēlē latviešu grāmatas. Izsūta arī pa pastu un Toronto piegādā mājās — A. KALNIŅA GRĀMATNĪCA
c/o A. ROZE, 10 WIDMER ST., TORONTO, tel. EM 8-7000

Dr. RICHARDS ŠULTMANIS

DZEMDĪBU PALĪDZĪBĀ
pieņem slimniekus un apmeklē mājās —
RAXLEN ĶLĪNIKĀ, TORONTO, 500 PARLIAMENT ST.
Pirmdienās no plkst. 9—12, 1—4 un 6.30—8.30 vak.
Otrdienās no plkst. 1—4 pp.
Trešdienās no plkst. 9—12 un 1—4 pp.
Ceturtdienās no plkst. 9—12
Piektdienās no plkst. 9—12, 1—4 un 6.30—8.30 vak.
Sestdienās no plkst. 9—2 pp.
Tel. klīnikā — PR 4467, mājās — MI 8880

DR. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS
Praktizējis Latvijā, Vācijā un Kanadā. Sniedz dzemdību palīdzību.
Slimniekus pieņem TORONTO, 404 DELAWARE AVE
no 9—11 un no 5—7. Izņemot trešdienas. Toronto, tel. OL 1681.
Ar Harbord tramvaju līdz Halam ielai

Dr. P. BĀRDIŅŠ

Pieņem slimniekus 740 SPADINA AVE, (pie Bloor) TORONTO
no plkst. 5—7 pp. Pārējā laikā pēc vienošanās pa telefonu:
Kabinetā RA 7203, mājās KE 5628
Rentgens. Elektrokardiografs. Laborat. izmeklējumi — kabinetā.
Operācijas, dzemdības utt. — The Doctors Hospital un Western General — slimnīcās

Dr. GUNDARS DRILLIS

M.D. — L.M.C.C.
780 Main St., East, HAMILTONĀ
DZEMDĪBU PALĪDZĪBA
pieņem no 2—4 un 7—8 un pēc vienošanās, tel. 9-6634

Dr. B. DOBAI

465 BLOOR ST., W, TORONTO - Tel. MI 8821
Speciālists iekšķīgās slimībās. RENTGENA UZŅĒMUMI
Runas stundas no pl. 10—12 rītā un no 3—7 pp.;
uz vienošanos arī citā laikā

Dr. MICHAELS BALKANI

sieviešu ārsts, speciālists dzemdību palīdzībā (agrākais šefārsts Budapeštas slimn. un Minchenes slimnīcas sieviešu nod. vadītājs)
202 St. Clair Ave W. Toronto (pie Avenue Rd), RA 9632, HU8-7841
Pieņem no 3—6 pēcpusd., trešd. no 3—8 pp. Pārējā laikā
vienošanās pa telefonu (84)

Dr. K. ZYMANTIENE

ĀRSTE — CHIRURĢE
Toronto, 430 Dundas St., W. Tel. EM 6-5798 (pie Hurona ielas)
PIEŅEMŠANAS LAIKS 1—4 un 5—8 pp.
RUNĀ LATVISKI UN VĀCISKI (96)

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶĪGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(LIETUVIETIS)
Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt MI 2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

MEKLĒ SIEVIETES
mašīnu apkalpošanai
PLASTIKAS FABRIKĀ
SKARBORO
Vienkāršs un viegls darbs
Zvanīt PL 5-5225 (216)

KLAVIERU BŪVĒTĀJS
A. KĻAVIŅŠ
skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieŗu pircējiem
TORONTO, 90 LONDON ST,
Tel. KE 8609
Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

Latvijas amata meistara
J. KREIĻA
FOTO DARBNĪCA
izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni
PIEŅEM REMONTĀ
FOTO APARĀTUS
FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ
445 PAPE Ave, TORONTO
Tel. HA 3800

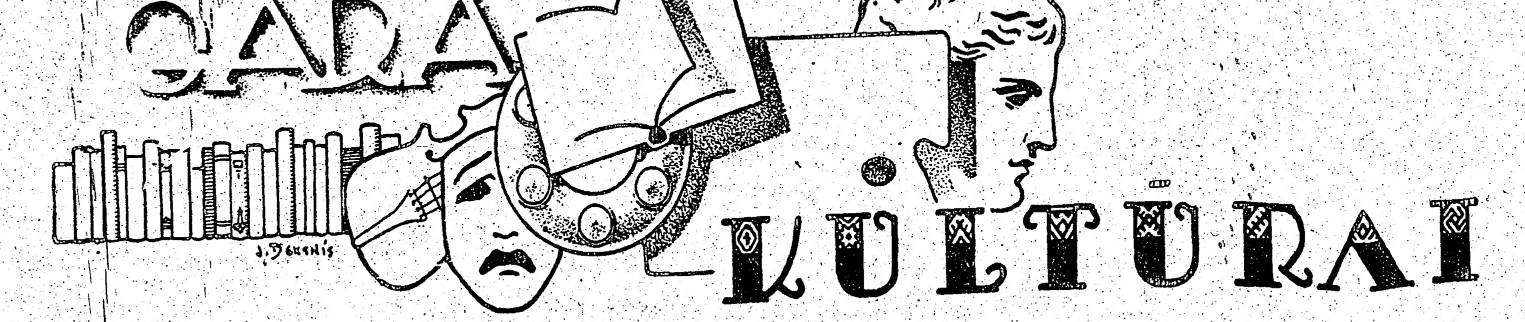

LIELO GRĒCINIEKU IELA MONTREĀLĀ

Kas pazīst Montreālu, tam liksies neticami, ka tik svētā pilsētā, kur gandrīz vai katra iela nosaukta kāda svētā vārdā, uzreiz radusies Lielo grēcinieku iela. Bet tas nu tā ir, un 5. septembrī notiks šīs ielas „atklāšana." Jaunās ielas vārdu izgudrojis mūsu drāmatiķis Mārtiņš Zīverts, un Montreālā to atklās Montreālas latviešu teātris.

Bet nu jokus pie malas. Lieta ir gaužām nopietna, jo, kā pašā pēdējā brīdī ziņo, tad šādas nosaukuma ielu Montreālā vis nevarēs atklāt, un tā uz šejieni tiks pārvesta miniatūrā (vienā pagraba istabā) no mūsu pašu sirmās Rīgas, un skatītāji to redzēs (to pagrabu, protams) tikai uz skatuves.

Mūsu lielajam Zīvertam pēdējā laikā ir uzrakstījusies atkal jauna luga, kuru šoreiz savā sezonas atklāšanas pirmizrādē Montreālas latviešiem rādīs mūsu pašu iecienītais teātris. Tā nebūs tikai sezonas pirmizrāde vien, bet arī pirmā šīs lugas izrāde, t. s. pirmizrāde dubultā nozīmē.

Redzot lugas dīvaino virsrakstu, nevaram iedomāties, par kādiem grēciniekiem te runās. Grēkojuši jau esam visi, tādēļ bažas ir vietā, jo iespējams, ka tieši mūsu pašu grēciņus un grēkus rādīs publikai. Bet te lai nomierinās visi pašu māju grēcinieki. Latviešu starpā tādus grēciniekus, kādus šajā lugā rāda autors, būs grūti atrast. Te runā par visu laiku akūtāko kriminālsižetu, un proti, par spiegiem un to dažādajām izdarībām.

Tik spējīgam drāmatiķim, kāds ir Mārtiņš Zīverts, arī šāds bīstams sižets ir pa spēkam. Trīs cēlienu garo lugu nospēlē tikai trīs cilvēki, vērojot tādas intrigas, sarežģījumus un darbības sakāpinājumus, ka skatītājs ne mirkli savā uzmanībā nevar atslābt. Pretēji parastām, trafarētajām spiegu filmām un lugām, te nedzird neviena šāviena, te nav neviena līķa, bet darbība, bez šiem ārējiem efektiem, tomēr rit tik spriegi, ka liekas, nudien kaut kur kaut kas sprāgs.

Un kas ir šie trīs cilvēki? Tās visas ir slavenas personas. Rīgas spiegu korpusa vecākais, latviešu Mata Hari — Mimozas jaunkundze, un kāda teātra galvenais aktieris, varoņu un mīlētāju lomu tēlotājs. Pazudis ir kāds ļoti svarīgs dokuments, kuru rokā grib dabūt visas lielvalstis. Šis dokuments ir tik svarīgs, ka ja to iegūtu kāda noziedzīga vara, tā pat visas cilvēces vēsturi varētu izsist no eņģēm. Lūk, un par šo dokumentu tad arī notiek visa cīņa, kas ir skarba un nežēlīga kā sākumā, tā beigās.

Lugas režiju uzņēmusies pieredzes bagātā, šarmantā aktrise Irma Graudiņa-Klinklāva, pašai spēlējot arī skaisto spiedzi — Mimozu. Pārējās lomās mums jau pazīstamie, spējīgie aktieri E. Mazutis un G. Vērenieks. Tekstu atcerēties palīdzēs sufliere Ilga Vērpele. Ar nolūku es teicu „palīdzēs atcerēties," jo vērojot priekšpēdējo mēģinājumu, liekas, ka spēlētāji to tik labi prot, ka sufliera loma šinī izrādē būs tikai šķietama. Administrātīvo pusi, kā arvienu, savās piedzīvojušās rokās tur teātra direktors A. Klinklāvs. Viņam mēs varēsim pateikties par to, ka šī izrāde noritēs tieši tā, kā tas paredzēts un par labu atzīts. Lielās grēcinieku ielas pagrabu Montreālā celšot dekorātors A. Laiviņš. Un ka tas būs līdzīgs Rīgas pagrabam, par to nevarētu būt šaubu nevienam, kas viņa dekorācijas ir redzējis iepriekšējās izrādēs.

Un vēl viena svarīga lieta. Viss izrādes tīrais atlikums šoreiz paredzēts lugas autoram, sakarā ar viņa š. g. jubileju. Un vai mēs būsim tie, kas atraus savus centus, lai mazliet atbalstītu mūsu tautas lielo rakstnieku?

O. Kr.

Irma Graudiņa, E. Mazutis un G. Verenieks cītīgi gatavojas pirmizrādei.

Aida Niedra

SKRĪVERU KALNĀ

Pie kraujupes pamestos dārzus
Vairs pazīst tik saule un vējš
Un putni, kas lidinās pāri
Un vientulīgs ceļgājējs.

Pret sauli kvēl ābeļu miza,
Spīd sveķainas rētas un milst,
Bet saknes mazgājas strautos
Un dārzi atmiņās silst...

KULTŪRAS FONDS ABONĒ VĀRDNĪCU

Kultūras Fonda valde nolēmusi atbalstīt Čikāgas Baltu Filologu Kopas izdevumu „Latviešu Valodas Vārdnīcu", samaksājot par 15 abonementiem, vērtībā — $240.—.

Kultūras Biroja valde Kultūras Fonda samaksātos 15 gada abonementus žurnālam „Ceļa Zīmes" sadalījusi sekojoši: pa vienam eksemplāram saņem 3 lielākās ASV publiskās bibliotēkas un ALA's bibliotēka, pa divi eksemplāriem piešķirti mazpulkiem un gaidām ASV, trīs eksemplāri nodoti latviešu skautiem ASV, seši eksemplāri Amerikas Latviešu Jaunatnes Apvienībai un astoņi eksemplāri nodoti ALA's Izglītības un skolu sekcijas vadītājam M. Celmam sadalīšanai kā balvas atsevišķiem centīgiem jauniešiem. ALJA, skautu, gaidu un mazpulku vadība lūgta „Ceļa Zīmes" novietot bibliotēkās vai arī piešķirt centīgiem pulciņiem vai jauniešiem.

„Ceļa Zīmju" gada abonementus saņem šādi skolēni par savu centību: Ieva Bērziņa, Čikāgā, Jānis Aistars Čikāgā, Velta Pelcis Milvokos, Lilita Riekstiņa Klīvlandē, Andrejs Strīķis Indiānāpolē, Ieviņa Ziediņa Grand Rapidos, Ilze Eglīte Bronksā. Vēl viens abonements paredzēts Bruklīnas skolas centīgākam skolēnam, tiklīdz skolas pārzinis M. Celmam piesūtīs skolēna vārdu un adresi. Vairāki latviešu skolu vadītāji ziņas par skolu un skolēniem neiesūta, tādēļ par šo skolu skolēnu sekmēm nav iespējams lemt. Lūgums ziņas par latviešu skolām, mācībām un skolēnu sekmēm sūtīt ALA's Izglītības un Skolu sekcijas vadītājam M. Celmam: Mr. M. Celms, c/o Mrs. Martin Stone, Route 124, R.F.D. 5. Ridgefield, Conn.

Ziedojumi Kultūras Fondam sūtāmi uz sekojošu adresi: American Latvian Association — 3220 17th Street, N. W., Washington 10, D. C. Visi aicināti atbalstīt Kultūras Fondu un tā pasākumus latviešu kultūras laukā!

KULTŪRAS FONDAM ZIEDOTI 5874 DOL.

Pārskats par ALA's Kultūras Fonda līdzekļiem un to izlietošanu uz 1953. gada 1. augustu:

Kultūras Fondā kopš tā dibināšanas 1951. g. 7. aprīļa līdz 1953. gada 1. augustam kopsummā ziedojumos ir ienācis $5.874.59.

Kultūras Fonda līdzekļi saskaņā ar Kultūras Fonda valdes lēmumiem ir izlietoti sekojoši:

Goda balvas rakstniecībā:

Rakstn. J. Jaunsudrabiņam par „Zaļo grāmatu" — $400.—; rakstn. J. Veselim par „Viesturu Varapogu" — $400.—.

Mūzikā: komp. B. Skulteram par „Dievs, Tava zeme deg" — $400.-; komp. V. Dārziņam par Klavieŗsonātu $400.—.

Zinātnē: prof. A. Spekkem par „History of Latvia" — $400.—.

Tēlotājā mākslā: prof. L. Libertam par 1952. gada sasniegumiem glezniecībā — $500.—; prof. S. Vidbergam par ciklu grafikā „Bēgli" Aiz dz. aizk. — $400.—.

Gadolgotās kantātes: prof. J. Mediņam par kantāti „Rīga" — $200.—; komp. T. Ķeniņam par kantāti „Kurzemes Kareivim" — 200.—.

Citi izdevumi: tautas tērpu godalgošanai Čikāgas dziesmu svētkos — $100.—; žurnāla „Ceļa Zīmes" 25 gada abonementi — $170.—; komp. V. Bērzkalnam a conto Latviešu Dziesmu svētku vēstures sarakstīšanai — $100.—; pārskaitīts uz A. Brigaderes Komitejas kontu $145.35; pārskaitīts uz Grāmatu izdošanas fondu pēc piederības 170.00 dolaru. Kopsumma $5874.59. Atlikums Kultūras Fonda kontā uz 1953. g. 1. augustu $1.882.24.

IRĒNE APINE DEJOS NACIONĀLAJĀ IZSTĀDĒ

Latviešu baletdejotāji Irene Apine—Gotšalka un Juris Gotšalks, kas kopā ar Luisu Smitu Ādamu un Davidu Ādamu ir pirmie Kanadas Nacionālā baleta solisti, kā jau ziņots, piedalīsies latviešu Kultūras dienu pirmajā koncertā, ko rīko Baltiešu Sporta Federācija Ītona auditorijā 26. septembrī.

Kā izcils notikums jāvērtē tas, ka Irēne Apine aicināta piedalīties šā gada Kanadas Nacionālā Izstādē kā baleta soliste. Tas ir liels pagodinājums, jo šinī sarīkojumā aicina māksliniekus ar vārdiem, kas pazīstami visā pasaulē, un otrādi — ja kāds ticis uz šīs skatuves, tad viņa vārds jau iekļūst tā sakot „zvaigžņu" sarakstos. Irēne Apine dejos Debisi „Claire De Lune" un viņu pavadīs slavenais piānists Viktors Borge. Lielajā izstādes baleta uzvedumā „Kankāns" I. Apine būs pirmā soliste. Kankānā dejos 60 dejotāju liels kordebalets, kurā piedalās arī latviešu baletdejotājas H. Pilupe, S. Skujiņa, M. Kozlovska un H. Štromberga. I. Apines kostīmi pēc mākslinieka Stuarta McKey zīmējuma pagatavoti pie Kanadā pazīstamā skatuves kostīmu meistara Mallubāra.

„Grand Stand skatuve," stāsta I. Apine, „ir viena no vislielākām brīvdabas skatuvēm pasaulē, kas uzstāda dejotājiem lielas prasības. Vēsās naktis, kas sākas septembrī, un ezera tuvums padara skatuvi bieži slidenu, un māksliniekiem plānajos kostīmos krietni jāsalst. Šogad sakarā ar izstādes 75 gadu jubileju, programma paredzēta sevišķi krāšņa.

Bez baleta būs arī salona deju priekšnesumi, kuros piedalīsies pazīstamie salona deju dejotāji Allans un Blanša Lund.

Kā īpašs šedevrs programmā būs no Vācijas izrakstītie tā sauktie „dejojošie ūdeņi", kur piemērotas mūzikas ritmā veidosies fantastiskas ūdens celtnes un ornamenti.

Jāatzīmē, ka Grand Standa 24.000 sēdvietas ir parasti izpārdotas.

GARĪGS KONCERTS SV. JĀŅA BAZNĪCĀ

mums sagādāja patīkamu atkalredzēšanos ar vienu no latviešu izcilākajiem vijolniekiem — Voldemāru Ruševicu, kā arī iepazīšanos ar viņa kundzes Austras Ruševicas vokālo talantu, kuŗu šo rindu autoram un, šķiet, arī lielam vairumam klausītāju nebija līdz šim izdevies dzirdēt.

V. Ruševics nav neko zaudējis no tehniskās briljances, kāda viņam bija Latvijā; liekas, ka tonis pat ieguvis krāsainībā un pievilcībā. Techniski nevainojamā un mūzikāli izstrādātā priekšnesumā izskanēja koncerta saturīgākais kumoss, Korelli La Follia, bet arī citos, miniatūrveidīgākos darbos (it sevišķi Bacha - Kreislera Grave un A. Kalniņa Elēģijā) V. Ruševics parādīja sevi kā jūtīgu, pārliecinošu mūziķi.

A. Ruševicai tīkama drāmatiskā soprāna balss ar slavējamām iespējamībām uz mecosoprāna ampluā. Kaut arī elpas problēma pašos augstākos toņos prasītos pēc citas atraisītības, A. Ruševicas priekšnesums vērtējams pozitīvi. Viņa dzied ar sirsnību, bez lieka afekta, un tieši L. Garūtas dziesmās viņas sniegums izstaroja lielu iejūtu bagātību, liecinot par īstu pietāti pret mākslas darbu un teicamu mūzikālu gaumi, kas tagad nemaz nav tik bieži sastopamas parādības.

Attiecībā uz koncerta māksliniecisko saturu gribētos vienīgi piebilst, ka tas būtu ieguvis, to vairāk ierobežojot klasicisma garā, atstājot romantiskākā satura pjesas laicīgākām auditorijām. Es ziņu, ka šajā kontinentā baznīcas koncertu programmas ietveŗ dažkārt visekleklstiskāko noskaņu skaņdarbus, un ka pat mūsu garīgos koncertos Garūtas Svētā mīla kuvusi par sava veida „standartgabalu". Tomēr dzirdot baznīcā dziedam par kvēlojošo sirdi, kurā dziest un mirst ilgas un sāpes (Jāz. Mediņa Sapņojums), mēs, šķiet, izejam ārā no tā garīgā, savā ziņā askētiskā aploka, kurā garīgam koncertam nodoms mūs ievest.

Šis tīri principiālais piebildums, protams, nezīmējas uz izpildījuma kvalitāti, kas visam koncertam bija augstvērtīga, un jāizsaka pateicība tālajiem ciemiņiem par jauko mūzikas stundu, kuŗu tie mums sniedza. Edītes Timermanes' ērģeļu pavadījumi bija precīzi un nianšēti, savā reģistrācijā ierosinoši. **Tālivaldis Ķeniņš**

KANADIEŠU BĒRNI SPĒLĒS LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS

Toronto Karaliskās Konservātorijas mūzikas komisija nule kā pārstārdājusi klavieŗu eksāmenu programmas un dažādo gradu pārbaudījumu gabaliem izvēlējusies trīs komponista Tālivalža Ķeniņa klavierdarbus jaunatnei, kas tagad arī iznākuši Konservātorijas eksāmenu darbu burtnīcās (Royal Conservatory of Toronto, Piano Examination Books, W. Harris Publishing Co., Oakville, Canada — katras burtnīcas cena $1). Tie ir: Šūpļa dziesma (Lullaby), latviešu tautas dziesmas Aijā, žūžū aranžējums II grada varējumam, Indian Sun Dance III gradam un Valsis V gradam.

Iznāk, ka kopā ar Kanadas komponistu senioru Dr. H. Vilānu, eksāmenu programmās uzņemto darbu T. Ķeniņam ir visvairāk no Kanadā dzīvojošiem skaņražiem. Sagaidāms, ka šīs klavieŗu miniatūras Harrisa apgāds izdos arī atsevišķi. Ievērojot, ka pēc Toronto Karaliskās Konservātorijas programmām Kanadā ik gadus eksaminējas vairāk kā 40.000 topošo klavieŗu mākslinieku, var teikt, ka ar latviešu tautas dziesmu tādā veidā iepazīsies vairāki tūkstoši Kanadas bērnu.

AUG JAUNA LATVIEŠU DZIEDĀTĀJA

Studijas dziedāšanas klasē Royal conservatory of music of Toronto, saņemot gatavības diplomu, ar ļoti labām sekmēm beigusi Mudīte Vizule—Andersone.

Mudīte Vizule—Andersone dzimusi Salacgrīvā. Okupācijas vara viņu iesauc kaŗa dienestā un nosūta uz Vāciju, kur pavadītas daudzas grūtas briesmu un pusbada pilnas stundas.

Mudīte Vizule—Andersone

Sabiedrotiem ieņemot Vācijas rietumu apgabalus un nodibinoties nometnēm, Mudīte Vizule sāk izglītot balsi, mācoties operu studijā Vircburgā. Savu talantu jaunā dziedone mantojusi no tēva, kas bijis ļoti labas balss īpašnieks un dziedājis daudzos koŗos.

Savas gaitas Kanadā jaunā māksliniece sāk Halifaksā, kur ierodas 1949. g., atkalpojot savu līguma gadu.

Tai pašā gadā, nedaudz vēlāk, Halifaksā piestāj kuģis Amanda no Zviedrijas, kuŗu vada slavenais jūŗu braucējs kapteinis Andersons, un neilgi vēlāk Mudīte Vizule kļūst Andersona kundze.

1950. gada rudenī jaunais pāris pārceļas uz dzīvi Vankuverā. Te Mudīte Andersone atsāk atkal dziedāšanas studijas, un viņas sapnis ir lielās operu skatuves.

Jaunā dziedātāja nav apmierinājusies tikai ar diplomu vien, bet vasaras brīvlaikā, tāpat kā citās vasarās, cītīgi un bez atpūtas papildinās dziedāšanā pie slavenā franču operu dziedātājas Izabellas Burnadas.

LPB KANADAS KOPA

Atklājot aktuālu problēmu iztirzājumu seriju, 4. septembrī, pl. 7.30 sv. Andreja baznīcā rīko mag. phil un mag. iur. **B. Čevera** priekšlasījumu **Vienības būtība.** Pēc priekšlasījuma diskusijas. Visi tautieši, īpaši jaunatne, laipni lūgti. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Kalvis gatavojas koncertam

Dubultkvartets Kalvis J. Dzeguzes vadībā uzsācis gatavoties savam gadskārtējam koncertam, kas notiks Parkdale koledžas zālē, 4. decembrī. Kalvis piedalīsies arī Dziesmu svētku laikā Latviešu YMCA's rīkotā jaundarbu koncertā, kur atskaņos pirmoreiz vienu A. Ābeles un divas J. Norviļa dziesmas.

PĀVILS KLĀNS

ROMĀNS - REPORTĀŽA

80. turpinājums

Protams, viņš runāja vairāk sev nekā leģionāram. Pēkšņi viņš it kā atjēdzās un turpināja soļot gar krastu, Zilgmi neverodams. Sasniedzis vietu, kur krastmalas bruģis bija izgāzts un akmeņi veidoja kaut ko aizsegai līdzīgu, kas laikam bija noderējuši viņās drūmajās oktobra dienās, Ekselence atsēdās uz gruvešiem un atspieda galvu pret spieķi. Gluži tā bija sēdējis leģionāra tālais, sen mirušais radinieks Vidzemes pauguraino lauku malā, labības augšanā skatīdamies.

Zilgme atmetās viņam blakus. Viņi klusēja ļoti ilgi, rīta nākšanu vērodami. Vispirms labajā pusē, kur tumsā gulēja steigā celtais koka tilts, sāka rūkt automašīnas, zemi taustīdamās saviem aizklātajiem prožektoriem. Tad debesīs gausi ienāca pelēcīgs blāvums, pretējā krasta siluets kļuva zilgans, ūdenī uz lēzeno, laisko viļņu mugurām iešūpojās pirmie gaismas atspīdumi, sagrautā tilta posmi pienāca it kā tuvāk, un rau — drīz, spārnus plaši izplētusi, it kā no pašiem mākoņiem nākdama, Daugavā apmetās kaija un tūliņ pagaisa skatienam. Sniegs bija tikpat kā nokusis, gaiss plūda no jūŗas, mitra svaiguma pilns un tomēr silts, it kā būtu pienācis marts un drīz pa atkušņa peļķēm sāka skraidīt modrs, paņēmieniem uzpūzdams vējš.

„Es drīz došos atpakaļ," sacīja Zilgme, no domām mozdamies.

Ekselence pamāj.

„Tas ir vienīgais prātīgais, ko tu vari darīt," viņš pēc brīža piebilda. „Man tev būs kas līdzi dodams. Tu redzi, cik tas vienkārši. Nekādas konspirācijas, nekādas slapstīšanās pa nelegāliem dzīvokļiem. Ne proklamāciju, ne slepenas spiestuves. No kapličas līdz Daugavai — un tas ir viss."

Viņš zobojās, protams, viņš izsmēja pats sevi un, varbūt, visas savas ārkārtīgās idejas. Bet kad leģionārs redzēja viņu tādu — tik īstu, tik tiešu un vienkāršu, cik vien cilvēks spēj būt, cik vien to pieļauj viņa iedzimtās dabas saklaušanās ar dzīvo, fizisko un domājošo būtni, viņš atskarta ļoti skaidri, ka Ekselence citādi nemaz nevarēja. Vai arī viņam bija jāatsakās no savas eksistences. Šis atklājums dīvaini pārsteidza leģionāru. Tagad tas vairs nebija maniaks, šizofrēnu ideju dīdīts ērms. Ekselence pēkšņi pieauga līdz kādam lieliskumam, ko varēja apbrīnot. Ja viņš tagad spētu aizmest savu spieķi, savu mākslīgo roku un kāju, savu bezveidīgo masku un šīs nožēlojamās skrandas — varbūt viņš pieceltos cildenā spožumā kā kāds mitoloģijas varonis, kas pārspējis nāvi un pekles garus.

„Kas tas būs, ko jūs man uzticēsit?" viņš runāja tālāk, ar neizskaidrojamu tīksmi apzinādamies, ka Ekselences griba nogulstas pār viņu ar tādu tēvišķu, rāmu suverēnitāti, kuŗai nav vajadzības pretoties, kritizēt, apšaubīt. Viņam ienāca prātā, ka šāds cilvēks, varbūt, būtu ticis nēsāts vai uz rokām, ja atrastos tur, kur viņa būti vislabāk spētu uzminēt — Kurzemē, ielenkumā, grāvjos.

„Tu esi nepacietīgs," Ekselence atsaucās. „Bet varbūt tev taisnība. Protams, nevarēs iztikt bez šīm sasodītajām piezīmēm — tās iedzīnušas postā dažu labu tādu kā tu. Bet tev jau nav baiļu." Viņš dīvaini no sāniem palūkojās leģionārā.

„Dažu labu?" ieinteresēts pārjautāja Zilgme.

„Protams. Vai tu esi padomājis par to, ka ar vienu vien pagrīdnieku nepietiek, lai pagūtu uztvert visu, kas pie mums notiek? Bet nejautā man vairāk. Kas maz zina, nevar daudz atbildēt... ja prasa."

Zilgme kādu brīdi neko vairs neuzdrošinājās jautāt. Ekselence bija pievērsies ūdenim, kas pašā malā jau bija skaidri uztveŗams — ar visiem ostas gružiem un netīrumiem un ledus gabaliem, kas sīki un čagani drūzmējās un trinās gar akmens sienu. Viņiem abiem sala, un šīs gausās pārrunas, ko no Ekselences puses pavadīja grūtsirdīgas pauzes un nopūtas, draudēja Zilgmi nokausēt. Šo izkēmoto vīru kaut kas nospieda. Varbūt viņš bija par vecu? Varbūt viņa nervi bija pārpūlēti? Kapličas trūdu dvingas sagrauzti? Varbūt viņš jutās pārāk vientuļš?

„Es sen te nebiju bijis," pēkšņi Ekselence sacīja. „Vai tu jūti, cik labi kļūst no Daugavas redzēšanas? Pat asinis to nespēj nokrāsot sarkanu, kur nu vēl saukļi un propaganda. Kas tad ir mainījies? Īstenībā nekas. To vislabāk uzzināt te, pie ūdens. Vieni ir gājuši, otri ir nākuši, bet mēs esam tie paši. Par to var šaubīties vienīgi tie, kas vispār ir noliedzēji. Bet kas zina cilvēku dabu — un dažos vilcienos tā visiem ir kopēja, — tas zvērēdams var apgalvot, ka visu izšķiŗ piederības sajūta — un īpašuma sajūta: Vai tu nojaut, kas paslēpts īsajā vārdā „mūsu"? Tas ir mājas slieksnis, klēts nojume, upes līcis, rīta blāzma, koku puduris, izcirtums mežā, rudzu lauks, ābeles dārzā. Un šie nami. Pagasta skolas, pienotavas, tautas nami, un šie pilsētu akmeņi, šis pašu klātais asfalts, telefona stabi, fabriku dūmeņi, torņi un jumtu smailes — viss ir mūsu, un mēs piederam te klāt, neviens cits."

Protams, tā bija, leģionārs to apzinājās, bet neviens tik tieši un vienkārši nebija spējis to pasacīt, tas bija gandrīz kā jaunatklājums, sena patiesība, kas ar jaunas īstenības spēku ienāca apziņā

„Un tas ir mūsu glābiņš," turpināja Ekselence bez steigas. „Mēs cīnāmies, bet ne par sistēmu vai ideoloģiju — kā tie tur" viņš pamāja uz pilsētas pusi, kur kaut kur tālu zināja Sv. Pāvila baznīcu ar kapliču aiz tās." „Mēs cīnāmies paši par sevi, par to, kas esam, par to, kas mūsu. Cik vienkārši un skaidri. Ko nozīmē tēvijas karš ko tagad cildina krievi? Šī vairs nav viņu tēvija. Un arī citur Eiropā ne. Tu pats zini, kā ir — kaŗš ir vilcies pārāk ilgi, ar parolēm cīņas garu nevar uzturēt. Partijas paroles zaudējušas spēku, bet tēvijas kaŗa paroles svešā zemē paliek bez atbalss. Es to zinu no mirēju mutēm, no viņu vēstulēm, no draugu divdomīgām piezīmēm.

Daugava mani nomierina. Tāpēc, ka tā plūst. Viss mainās, un tas ir mūsu lielais apsolījums. Mums ir tikai vienas lielas rūpes — kaut mūs nesaberztu putekļos, kaut mēs prastu pieliekties negaisa laikā, lai vētra mūs nenolauztu, iekām tā nitējusies."

Viņš vēlreiz no sāniem paskatījās leģionārā.

„Tas, ko tu esi šajās nedēļās redzējis un piedzīvojis," viņš turpināja ar uzsvaru, „tas nepaliks, tas nav mūžīgs. Un nav nekāda nelaime, ka padomju kaŗavīri šauj ar amerikāņu ieročiem un uztur sevi pie dzīvības ar viņu konserviem, medikamentiem un pārsienamiem materiāliem. Tā izdosies ātrāk sakaut Vāciju. Vai būtu pareizāk otrādi? Ar amerikāņu un angļu materiāliem pret Krieviju? Tas ies ilgāk, Vācija savam nāves punktam ir daudz tuvāk, nekā būtu padomju koloss, ja šodien visus lielgabalus pagrieztu pret to. Bet katra diena, ko tā pavada kauju laukos, vājina arī tās spēkus. Kas būs pēc tam?"

Ekselence pavērās rīta debesīs. Diena nāca skaidra, gaiša un pilna pavasaŗa dvesmas. It kā Zilgmi aizmirsis, viņš runāja tālāk.

„Šērburgā, Berlīnē, Parīzē vai Londonā vienu dienu Vācija kapitulēs Rietumu sabiedrotajiem. Tad sāksies mūsu laiks. Vējš pārmetīsies no rietumiem. Šie austrumu murgi izputēs tikpat pamatīgi, cik smagi nogūlās pār mums. Tāda ir loģika. Krievijai vienkārši neļaus aiztriekties līdz Lamanšam un Pirenejiem — tad rietumvalstu tirgus Eiropā uz visiem laikiem būs pagalam. Tāda ir loģika. Mums atliek tai pievienot savu ticību. Vai arī tūliņ atteikties no visa un labprātīgi iznīkt. Viņa balss aizlūza lielā saspīlējumā. „Kā Dievs ir debesīs," viņš kaislīgi čukstēdams turpināja, „tā mēs vēl celsimies!"

„Krievijai jāsabrūk vai tā sagraus pasauli," viņš pēc brīža piebilda." Varbūt tā diena nav vairs tālu, kad Kurzemes ielenkums kļūs par bazi uzbrukumam austrumu virzienā. Šī diena mums kaut kā jāsagaida. Prauls un pabira ir tas, kas šodien metas krieviem ap kaklu.

(Turpinājums sekos).

V. PALMA

Sniedzu pakalpojumus latviešu valodā

MĀJU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS LIETĀS

Tel. RI 3670 līdz plkst. 8.30 pr. p., pārējā laikā HU 9-7848

Piedāvāju:

MĀJAS TORONTO VISDAŽĀDĀKOS PILSĒTAS RAJONOS PLAŠĀ IZVĒLĒ: DZĪVOJAMĀS MĀJAS, UZŅĒMĒJDARBĪBAS UZŅĒMUMUS, VEIKALUS u. t. t.

LAUKU ĪPAŠUMUS TORONTO TUVĀKĀ UN TĀLĀKĀ APKĀRTNĒ. NESAISTOŠA LAUKU MĀJU APBŪVES GABALU APSKATE IK SVĒTDIENAS. JA DARĪJUMUS IZDARA PIE MANIS.

PALĪDZU **AIZDEVUMU SAGĀDĒ** NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS IEMAKSĀM PAR 3% G. UZ 2 GADIEM

Aizdevums līdz $500.00 bez proc. — uz 3 gadiem

M. J. CAMPBELL & Co REAL ESTATE Members of Toronto Real Estate Board

81 ERSKIN AVE. TORONTO

Addison NORGE WASHER Model CW240CP

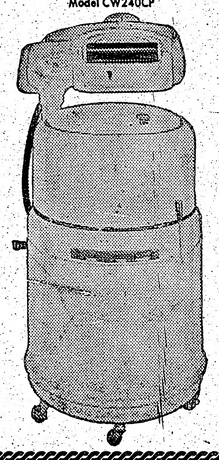

UZMANĪBU!

SPECIĀLA VASARAS SEZONAS IZPĀRDOŠANA PAR SPEC. PAZEMINĀTĀM CENĀM!

Piedāvājam dažādu firmu lielos un mazos autom. ledus skapjus, sākot ar $125.00 un veļas mazgājamās mašīnas

Bagātīga mājas un kantora mēbeļu izvēle, kā arī elektriskie aparāti mājas vajadzībām

DODAM ARĪ UZ NOMAKSU

RUNĀJAM KRIEVISKI

ATVĒRTS LĪDZ PLKST. 8.00 VAKARĀ

MĒBEĻU VEIKALS

BURLACOFF'S FURNITURE

619 Queen St. W, Toronto, tel. EM 8-6812

Addison NORGE REFRIGERATOR

SAULAINES PĀRVALDE

29. AUGUSTĀ, PL. 19 RĪKO

ZAĻUMSVĒTKUS

SAULAINĒ

DEJA PIE LABĀKĀS MŪZIKAS

IEEJA $1.— NO PERSONAS VISI LAIPNI IELŪGTI

VISSIRSNĪGĀKO PATEICĪBU

izsaku Dr. JĀNIM KAROLA kungam par man veltīto uzmanību un uzupurēšanos manā slimības laikā Hamiltonas St. Joseph slimnīcā. Bet it sevišķs paldies par man veltīto uzmanību manas operācijas laikā.

(208) Cienībā, Ad. Rupšenieks, 21 Walmer Rd., Toronto

VALODIŅA

Ābece un pirmā lasāmā grāmata

iznākusi II izdevumā. Cena $1.00, ar piesūtīšanu $1.10

DABŪJAMA

VALTERA ZIEDIŅA GRĀMATNĪCĀ,

218 Greenwood Ave, Toronto, Ont. Tel. GL 8646

KRIETNS **BŪVSTRĀDNIEKS**

VAJADZĪGS

nekvalificētam darbam

A. ILTNERA

BŪVUZŅĒMUMĀ

Tel.: MO 6642, Toronto

(184)

KUNGU, kas vēlētos kopēji ar otru īrēt mēbelētu dzīvokli, lūdzu zvanīt ME 4904, Toronto. Klusa māja Sunnyside rajonā. (185)

HIGH PARK rajonā izdodamas divas kopā savienotas, labi mēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām precētam pārim vai ērtību mīlošam vieninieka. Viena mēbelēta istaba ielas pusē arī ar vārīšanas iespējām. Auto novietošana. Zvanīt MU 8365, Toronto. (201)

IZDODAMAS tikko izremontētas divas nemēbelētas istabas ar vīrtuves lietošanu. Pastāvīgi karsts ūdens. Laba satiksme. 11 Huron St. Toronto. Tel. HU 9-9243, Toronto. (204)

IZDODAMA liela mēbelēta istaba ar balkonu. Zvanīt HA 1501.

IZDODAMA mēbelēta istaba vienai personai ar pilnu pansiju Danforth — Logan rajonā. Zvanīt HA 9937, Toronto 18, Albemarle. (202)

IZDODAMA liela, skaista mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu Bathurst — Davenport rajonā. — RA 9337, Toronto. (203)

IZDODAMA mēbelēta ist. Bloor — High Park rajonā. Zvanīt pēc 6 vak. RO 2651, Toronto. (205)

IZDODAMA istaba ar vai bez mēbelēm ar vārīšanas iespējām un garāžas iespējamību. Zvanīt tel. LO 6001. (210)

IZDODAMA istaba un virtuve ar siltu un aukstu ūdeni trešā stāvā. Istabas ar vai bez mēbelēm pirmajā un otrā stāvā. Vārīšanas iespējas, garāža, laba satiksme, tuvu veikaliem. 347 Perth Ave, Toronto. OL 7056. (211)

IZDODAMA viena mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām, pastāvīgi silts ūdens. Zvanīt GL 6404, Toronto. (177)

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā

ZVANĪT

OL 1403, Toronto

E. OZOLIŅŠ

NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS,

LIETĀS tel. LL 4985 līdz plkst. 9 pr. p. Pārējā laikā

1245 BLOOR ST., W. TORONTO, TEL. OL 8481

Birojs atvērts katru dienu no plkst. 9 rītā līdz plkst. 10 vakarā arī svētdienās

JAUNI PIEDĀVĀJUMI:

CARLTON — SHERBOURNE

11 telpu 3 stāvu mūra māja, 2 virtuves, eļļas apkure, garāžas iesp. Ar mēbelēm. Iem. $4.000.

SHERBOURNE — GERRARD

14 telpu + 1 saul. telpa un 1 liela telpa pagrabā, 3 stāvu mūra māja ar mēbelēm, parketa grīdas, ūdens-eļļas apkure, garāža. Laba ienāk. māja, piemēr. tikai ist. izdošanai. Cena $19.000. Iem. pēc vienošanās.

BLOOR — GLADSTONE

8 telpu 2 stāvu atsev. mūra māja (liel. ist.) 3 saul. telp., parketa grīdas, 2 mod. virtuves, 2 vannas, ūdens apkure, 2 garāžas, liels dārzs. Iem. $5.000.

QUEEN E. — PAPE

13 telpu 2 stāvu atsev. mūra māja, 2 virtuves, parketa grīdas, ūdens-eļļas apkure, 2 garāžas. Laba ienāk. māja. Iem. $4.000.

DAVENPORT — GILESPIE

9 telpu 3 stāvu atsev. mūra māja, parketa grīdas, ūdens apkure, 3 garāžas. Cena $15.500. Zema iemaksa.

LOGAN — RIVERDALE

6 telpu 2 stāvu mūra māja, parketa grīdas, mod. virtuve, eļļas apkure, garāža. Cena $11.500.

GERRARD — HIGHFIELD

8 telpu 3 stāvu mūra māja, parketa grīdas, mod. virtuve, eļļas apkure. Māja ļoti labā stāvoklī. Iem. $3.000.

KINGSTON RD. — LEE

6 telpu 2 stāvu mūra māja, parketa grīdas, gaisa apkure, liels dārzs. Labā stāvoklī. Iem. $2.500.

AIZDEVUMU SAGĀDE līdz $2.500 uz 3 gadiem par

3 proc. gadā no bankas

AIZDEVUMI — tieši no sabiedrības līdz $2.000 uz 2 gadiem

SEKOJIET MŪSU IKDIENAS SLUDINĀJUMIEM VIETĒJOS LAIKRAKSTOS

Vēl daudz citu īpašumu, veikalu un farmu visos rajonos pēc izvēles un katra spējām. Pieprasiet un pie laika stājieties sakaros.

Informācija katrā laikā latviešu valodā

MANN & MARTEL Real Estate — Toronto

1245 BLOOR ST. W. OL 8481 1497 YONGE ST. Tel. PR 6241

2336 BLOOR ST. W. MU 8255 532 DANFORTH Ave. RI 3523

TAUTIETES!

Meklēju mūžīgu dzīves biedreni. Esmu 40 g. v., tikai 2 reizes šķīries. Priekšroka šķirtenēm un visām, kurām patīk iedzert. Gadu un bērnu skaits — mazsvarīgs. Kāzu ceļojums pa naktsklubiem — dūmakains medus mēnesis. Mīksta gulta. Mazdūšīgām stiprināties pirms rakstīšanas. Nesapratīsimies — šķirsimies ar godu. Pilnīga klusuciešana.

Rakstīt š. laikr. kantorī ar GODPRĀTIS (209)

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

GRĀMATU APGĀDĀ ASTRA

IZNĀKUSI UN AUGUSTA BEIGĀS DABŪJAMA

Zentas Mauriņas eseju grāmata

PILSĒTAS UN CILVĒKI

Šī pārdomu un vērojumu grāmata tās kultūrālās tematikas, daudzpusīgu problēmu un dzidrās valodas dēļ ir izcilākais autores darbs.

Māksl. A. NULĪŠA vāka zīmējums

Kanadā un ASV iesieta $3.45, brošēta $2.75, tā ar M. O. čeku vai naudu aploksnē pasūtināma vai pērkama pie apgāda vadītājas ANNAS TICHOVSKAS, 276 WRIGHT AVE, TORONTO, ONT. CANADA. TEL. OL 3645

(183) GRĀMATU APGĀDS ASTRA

JAUNUMS LATVIEŠU GRĀMATNIECĪBĀ

Apgāds LATVJU GRĀMATA uzsāk vēl neviena nemēģinātas gaitas.

PIEPRASIET MŪSU JAUNO RUDENS KATALOGU

Tanī ir kaut kas, kas var interesēt katru latvieti, kas grāmatas arī nemaz nepērk.

Katalogus un visu pārējo piesūtām par brīvu.

Jums nav jāizdod ne centa, bet gan gūsit iespēju saņemt par brīvu grāmatas pēc izvēles, vai arī naudā līdz $25.00 un daudz vairāk.

Šeit nav ne triku, ne eksperimentu, bet gan loģisks un bieži pārrunāts apsvērums, visu atzīts par nepieciešamu.

NĀCIET TALKĀ.

LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latv. ev.-lut. draudzes dievkalpojums 30. augustā, plkst. 11.15 Betlēmes baznīcā, Bruklīnā. Māc. R. Zariņš un teoloģijas bakalaurs Egils Grīlis.

Nujorkas latv. ev.-lut. draudzes dievkalpojums 6. septembrī, plkst. 11.15 Betlēmes baznīcā, Bruklīnā. Māc. R. Zariņš. (Ar nākošo svētdienu dievkalp. sāksies pl. 3 pp.).

Portšavingtonā, L. I., dievkalpojums 6. sept., plkst. 2 dienā, Pestītāja baznīcā. Māc. F. Treus.

Daitonā, Ohio, latviešu ev.-lut. dievkalpojums svētdien, 30. augustā, plkst. 2 p. p. St. Paula ev.-lut. baznīcā (239 Wayne Ave pie 5th St.) Mācītājs Jēkabs Osis.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ontario, tel. 70136, **Bramptonā**. Latv. ev.-lut. dr. dievkalp. 6. sept., pl. 1 pp. Anglikāņu baznīcā. Dziesmu lapiņas.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Sarnijā, 5. sept., plkst. 6 vak. dievkalpojums.

Londonā, 6. sept., plkst. 4 pp., Trīsvienības bazn. dievkalpojums.

Niagara Falls, 12. sept., plkst. 6 vak. Pāvila baznīcā, dievkalp.

Londonā, 13. sept., plkst. 4 pp. Trīsvienības baz. Garīgs koncerts — dievkalpojums. Garīgo progr. izp. vīru dubultkvartets Kalvis J. Dzeguzes vadībā.

Vellandē, 20. sept., plkst. 1 pp. Ungāru baznīcā dievkalpojums.

St. Katarīnā, 20. sept., plkst. 3 pp. Kristus b. dievkalpojums.

Londonā, 27. sept., plkst. 4 pp. Trīsvienības baznīcā. Baznīcas pārvaldes ievešanas dievkalp.

Londonā laulāti: Roberts Finks ar Hedvigu Smilgu, š. g. 8. aug.

St. Katarīnā, 16. aug. iesvētīti: Anšmite Anna, Kārkle Biruta un Jundzis Juris.

St. Katarīnā kristīta 16. aug. Klāsons Jāna — Linda, Erika — Imanta un Silvijas, dzim. Freimanes, meita.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave S.) svētdien, 30. augustā, plkst. 5.30 pp. garīgs koncerts. Piedalās: Voldemārs Rušēvics (vijole), Austra Rušēvica (soprāns), Imants Saksss (ērģeles). Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot no 75c.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. Art. Brīedis, 176 Bartlett Ave. Tel. LO 6001.

30. augustā, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Trīsvienības b-cā.

Bez tam augusta mēnesī katru svētdienu arī svētbrīdis draudzes lauku īpašumā — Saulainē.

Māc. E. Bērziņš (5833 — 45 Ave Red Deer, Alta). **Vinipegā** (Vin. latviešu Mārtiņa dr.) dievkalp. 29. aug., pl. 7 v. Imanuela b-cā. **Kalgarijā**, 6. sept., pl. 3 pp. **Mt. Calvary** baznīcā; **Red Dīrā**, 13. sept.

Red Dīrā svētdienas skola katru svētdienu plkst. 10 rītā.

Māc. Ed. Ķerģis, 127 Regent St. N., Sudbery.

Māc. A. Čops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto Sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu st.). **Svētdien, 30. aug., pl. 10, bērnu nometnes slēgšanas dievkalpojums Sidrabenē.**

Svētdien, 6. sept. dievkalpojums plkst. 4 pp.

Svētdien, 13. sept. dievkalp. pl. 11.

Svētdien, 20. septembrī dievkalpojums plkst. 4 pp.

Pēc dievkalpojuma Draudzes vakars baznīcas zālē.

Kristīti: Andris Egils Tauriņš, Valentīna un Ināras d.; Imants Vilis Ķivlis, Daniēļa un Ernas d.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C.) **Vankuveras** latviešu draudzei 30. augustā, plkst. 5 p. p. dievkalpojums Redeemer baznīcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā.

Māc. E. Lange Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottawa, Ont. Tel. 5-4698.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalp. augusta mēnesī (dievkalpojumi notiek sv. Pētera baznīcā Lyon ielā 250):

30. aug., plkst. 6 vak. dievkalpojums. Pēc dievkalp. draudzes vakars ar filmu izrādi draudzes chronika — izbraukums, bērnu svētki u. c. filmas). Groziņu vakars.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tel.: — DE 8394).

Montreālā dievkalpojums 30. aug., plkst. 10,30 rītā Debesbraukšanas b-cā (Outremont un Blair Ave stūrī).

Jaunatnes iesvētīšana 13. sept. iesvētes mācības sākums 3. sept., plkst. 7,30 vakarā mācītāja mājā.

St. Sauveur 30. aug., plkst. 3,30 p.p. Montreālas latviešu bērnu vasaras nometnes slēgšanas dievkalpojums Anglikāņu b-cā.

Otavā — Otavas latviešu sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojums 6. septembrī, plkst. 2 p.p. sv. Pāvila b-cā (210 Wilbrod St.).

Svētdienas skola 6. septembrī, plkst. 1 p.p. baznīcas zālē.

Māc. F. Ruperts, 250 Bell Ave, Winnipeg, Man.

Vinipegas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi septembra mēnesī notiek sv. Pētera b-cā, Ellice un Sherbrooke ielu st.:

13. sept., svētd., pl. 2 p.p.

27. sept., svētd., pl. 2 p.p.

Svētdienas skolas sākums 12. sept., sestd. pl. 3 p.p.

Dāfinā (Dauphin) dievkalpojums ar dievgaldu svētdien, 6. sept., pl. 12 (st. t.).

NEAIZMIRSĪSIM SAVUS SKOLOTĀJUS

Viens no darbīgākajiem latviešu ērģelniekiem Kanadā, Hartmaņa tēvs, kļuvis 70 gadnieks un atskatās uz 50 darba gadiem mūzikas, baznīcas, skolas un koru druvā. Kārlis Harmanis izcēlas ar savu sirsnīgo nodošanos darbam un lielo daudzpusību. Viņš spēlē ērģeles, komponē, vada kori. Gada laikā viņš dievkalpojumos izpildījis 47 dažādu komponistu darbus un 24 dievkalpojumus kuplinājis ar mūzikāliem priekšnesumiem — vadījis kori, sieviešu un vīriešu dubultkvartetu.

Kas ir šis Hartmaņa tēvs? Viņa seja, vaibsti un izturēšanās pauž siltu labsirdību, un taisni tā ir īsti latviskas sirds raksturīgākā pazīme. Viņš dzīvo skaņu mākslai, ērģelēm un korim. Vērojot viņa seju dievkalpojumā pie ērģelēm, izjūtam: viņš nespēlē, viņa sirds dzied Dievam. — Neaizmirstami ir mūsu dzimtenes skolotāji, kuŗi pulcināja pagasta dziesmu mīļotājus, lai dziedātu baznīcās, biedrību namos un brīvdabas sarīkojumos. Daudzreiz mēs vēl īsti neaptveram un pienācīgi nenovērtējam, cik liela viņu loma bijusi tautas gara kopšanā un celšanā. Viens no šādiem dziesmu rūķiem visu mūžu ir bijis arī Hartmaņa tēvs.

Ceru, ka vēl šinī gadā montreāliešī atzīmēs viņa jubileju un mūža darbu, bet šo rindiņu nolūks ir izteikt jau tagad šim mīļajam un uzticīgajam darba rūķim Latvijas ev.-lut. baznīcas pateicību par darbā ielikto sirdi, ilgo gadu darbu un uzticību un nodot mūsu Dzimtenes baznīcas sveicienus un arī vēlējumu, palikt vienmēr bijības pilnu sirdi Kristus priekšā („Kaut visi Tevi nīstu, es būšu uzticīgs."); lai dienas vieglākas vai grūtākas, sirds lai nebeidz dziedāt: „Slavē to Kungu ak dvēsele, mana..." un Dievs lai uzturēt veselību, gara mošumu un darba prieku.

Dieva svētību izlūdzoties un sirmas galvas priekšā noliecoties.

Prāv. A. Skrodelis, archibīsk. pārstāvis

SPORTS

IZRAUDZĪTI FUTBOLISTI

Futbola sacīkstēm 5. un 6. septembrī starp Toronto — Filadelfijas un Toronto — Čikāgas latviešu izlases komandām izraudzīti sekojoši spēlētāji Toronto vienībā: E. Skujiņš, D. Blaubergs, I. Kāpostiņš un Vilks (visi TLSK), J. Muskāts, A. Kudrašovs, Bušs, I. Kajaks, J. Cīrulis, G. Raits, Litaunieks, Upmalis, Rāva, Sproģis, Ģimis un Kadiķis (visi DV).

A. Grīnbergs, futb. noz. vad.

LSPT KONGRESS

LSAK un LSST izraudzītā tehniskā darba veikšanas komisija LSPT kongresa sarīkošanai 6. un 7. septembrī, pamazām tuvojas sava darba beigām.

Cik izdevies noskaidrot, tad kongress notiks Toronto DV mītnē, 123 Huron ielā.

Kongresa laikā paredzētas latviešu izlases vienības sacensības ar Čikāgas un Filadelfijas latviešu izlasēm futbolā.

6. septembrī LSAK un LSST rīkos kopēju kongresa balli.

LSST vadītājs A. Mauriņš izdevis jaunu apkārtrakstu, mainot valstu pārstāvju skaitu, kas tagad katrai valstij būs proporcionāls sportistu skaitam. Sīka informācija par kongresu un sporta spēlēm sekos vienā no nākošiem laikraksta numuriem.

LATVIEŠI ONTARIO IZLASĒ

Ontario apgabala vieglatlētu savienība Ontario izlasē sacensībām ar pārējo provinču vienībām iedalījusi arī 4 latv. — A. Bergvaldu, Purgāli, V. Višķeri un V. Ādmini (visi TLSK).

RANGA TABULAS PRIEKŠGALĀ

Kanadiešu izstrādātā rangu tabulā galda tenisā sievietēm pirmā vietā atrodas E. Kāpostiņa (TLSK), bet senioru grupā vīriešiem J. Kuga (Latv. Y klubs).

KANADAS MEISTARSACĪKSTES TENISĀ

Latviešu Kanadas meistarsacīkstes tenisā notiks 12. un 13. septembrī Toronto. Šo sacensību vajadzībām latviešiem piešķirti tenisa laukumi. Sacensības paredzētas kungu un dāmu vienspēlēs un, atkarā no dalībnieku skaita, arī visās dubultspēlēs. Nākošā laikraksta numurā izziņosim sacensību laiku, vietu un reģistrēšanos.

GALDA TENISA MEISTARĪBU GAIDOT

Katru gadu lielās Kanadas izstādes laikā notiek Kanadas meistarsacīkstes galda tenisā. Pagājušā gadā 11 ieliskus panākumus guva Kanadas meistare E. Kāpostiņa, Kuga u. c. mūsu galda tenisisti.

Arī šogad mūsu tenisisti kuplā skaitā piedalīsies Kanadas meistarsacīkstēs un jau ilgāku laiku nopietni tām trenējas.

PASAULES SPORTA LAUKUMOS

Spānija uzvarējusi futbolā Čilī 2:1, kas izraisījis čiliešos lielu neapmierinātību par savas futbola vienības spēju.

*

Cik Austrālijā futbols ir nepopulārs, pierāda gadījums, kad kāda Ķīniešu futbola vienība pārspējusi Austrālijas izlasi 4:1. Austrālijā futbolu galvenokārt spēlē tikai iecelotāji.

*

24. septembrī Nujorkā par pasaules meistara titulu smagā svarā boksā sastapsies pašreizējais pasaules meistars Marciano ar R. Lastarsu.

*

Šķēpu pirmoreiz pasaulē pārlidināt pāri 80 m izdevies amerikānim F. Heldam. Jaunais pasaules rekords ir 80,41 m. Lielisks metiens padevies arī Helsinku Olimpisko spēļu uzvarētājam Jongam, kas aizlidinājis šķēpu 78,13 m.

Vecais pasaules rekords no 1938. gada piederēja somam Irjo Nikkanenam; tas bija 78,70 m.

*

Starptautiskā Olimpiskā komiteja pazinojusi, ka 1956. g. Melburnas Olimpiskās spēlēs zirgu sporta sacensības nenotiks. Iemesls — karantīnas noteikumi Austrālijā.

A. BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PR 5761 1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

A. BĀLIŅŠ

Tel. 94121 913 Main St., E., Hamilton

MĀJAS, VEIKALI, UZŅĒMUMI, FARMAS

PĀRDOŠANĀ
TORONTO, HAMILTONĀ UN ĀRPUSĒ
MORTGAGES — AIZDEVUMI

ERNEST RIDOUT
REAL ESTATE, Ltd., REALTORS

Lielākais nekustamo īpašumu birojs Toronto un visā Kanadā.

NODAĻAS: TORONTO, RICHMOND HILL, HAMILTON, LONDON, PETERBOROUGH, KITCHENER, SARNIA

Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā
arī sestdienās un svētdienās

Sekojiet ik dienas RIDOUTA sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvim

VERAS KEIŠS
PIRMĀ LATVIEŠU
BALETA SKOLA
TORONTO (DARBOJAS 3 GADI)

Atjauno audz. uzņemšanu līdz 30. sept.

Uzņem zēnus, meitenes ar 4 g. v.
Jauniešus grupā ar 16 g. v.

Ar šo sezonu atveru nod. HAMILTONĀ
Pieteikšanās rakstiski: 424 Sackville St.
Toronto, Ont., vai pa tel. RA 1276

EKONOMISKĀKĀ UN POPULĀRAKĀ EIROPAS AUTOMAŠĪNA

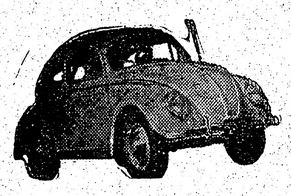

VOLKSWAGEN

VIENMĒR KRĀJUMĀ LIMUZĪNI, KABRIOLETI, DAŽĀDA VEIDA PIEGĀDES VĀGI UN AUTOBUSI AR 6000 JŪDŽU GARANTIJU. DARBOJAS AR GAISA DZESINĀTU MOTORU UN CITIEM JAUNINĀJUMIEM: LĪDZ 45 JŪDZĒM AR VIENU GALONU BENZĪNA! AR TIKAI $450 IEMAKSU. ŅEMAM ARĪ PRETĪ JŪSU LIETOTO AUTO.

MODERN MOTORS LTD.

Pārstāvis Mr. W. GRAF

332 HIGH PARK AVE, TORONTO

TEL. LY 6828 un LY 7486

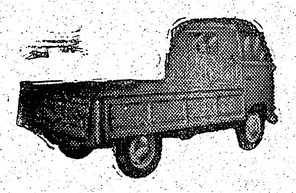

„Nelaime nekad nenāk brēkdama — tādēļ apdrošini sevi"

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
GENERAL INSURANCE

Automobiļu — mājas pret uguni — slimības un nelaimes gadījumu — zādzību — drošības (bond) — kuģu sūtījumu — mēbeļu, kažoku, veikalu skatulogu apdrošināšana u. c.

Līgumu — lūgumu u. c. rakstu darbu tulkojumi, izziņas un paskaidrojumi katrā laikā (835)

227 Lauder Ave, Toronto. Tel. LA 6569

Pārdošanā latviešu teātru, koncertu un citu sarīkojumu biļetes

UZMANĪBU DĀMAS!

Uzaču un skropstu krāsa HENNA atkal krājumā

DĀMU FRIZĒTAVA
AUSTRA ŠMITS
737 Bloor St., W., Toronto. Tel. LL 6792

ADRESES MAIŅA

Pagodinos vērst god. klientu uzmanību uz savas grāmatnīcas un tautisko izstrādājumu darbnīcas adreses maiņu.

Dabūjami tautas tērpi un to daļas, kā:
VAINAGI, SAKTAS, JOSTAS, SUDRABA UN ZELTA BROKĀTA LENTES, NĪCAS VAINAGU KRISTALLA PĒRLES, TAUTISKĀS LELLES ETC.

AUSTRA ANDERSONE,
1037 Ossington Ave, Toronto, Ont. Tel. KE 6460
(Ossington un Dupont ielu krustojumā). Var piebraukt arī ar Annettes autobusu (181)

LOTUS PUĶU VEIKALS
854 BATHURST ST., TEL. KE 3884, TORONTO

Krāšņas līgavu buķetes un citi ziedu sakārtojumi eiropiešu un kanadiešu gaumē

Bagātīgā izvēlē griezti ziedi un istabas puķes

Latviešu keramika un tautiskas lelles

TAUTIEŠI! BĒRNU VECĀKI!

PAŠREIZ DABŪJAMAS
MĀCĪBAS GRĀMATAS BĒRNIEM
J. EZERIŅA UN J. GRĪNA

VALODIŅA

Latviešu Palīdzības komitejas Zviedrijā izdevums
Ābecīte un lasāmā grāmata ar
A. ĀBELES un ED. BRENCĒNA illustrācijām
CENA TIKAI $1.00

VIEGLA GAITA

Sastādījis E. ZĪCĀNS
Ar J. STERNBERGA illustrācijām
O. Dīķa izdevums, ASV
CENA $1.30

PIEPRASIET
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
123 Huron ielā, Toronto, Ont. Tel. EM 8-0792

BRUNO PURIŅŠ
REAL ESTATE BROKER

1318 BLOOR ST. W. TORONTO PIE LANSDOWNE AVE
PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVĀJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.
PĀRDODOT: 12 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RĪCĪBĀ
AIZDEVUMU SAGĀDE: LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ
FARMAS: ORANGEVILLE, SHELLBOURNE UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ
Speciāls pārstāvis VALTERS GOBA Tel. 94J13 Dundalk

OL 7561 BIROJS ATVĒRTS NO PL. 10—10 VAKARĀ

O.E.CARSON
LIMITED REALTORS

490 COLLEGE ST., TORONTO PR 3313

LATVIEŠU PĀRSTĀVIS
AUSEKLIS JANSONS MĀJAS OX 8016

...Ja esat nodomājis iegādāties vai pārdot nekustamu īpašumu Toronto vai tās apkārtnē, kādēļ gan neapjautāties pie mums?...

...Vislielākā nekustamo īpašumu izvēle Toronto.

...Palīdzība aizdevumu (morgage) sagādē... Pakalpojam iemaksu sagādei līdz $2.000....

Nesaistoši padomi un pakalpojumi katrā gadījumā un laikā.

KĀDĒĻ GAN NEPIEZVANĪT TŪLĪT???

OSVALDS INDZERS MĀJAS HA 7881

ED. TĪLMAŅA
pašapkalpošanās pārtikas preču veikalā
277 DUNDAS St., E., (pie Sherbourne)

dabūjama visāda veida gaļa un tās izstrādājumi, dažādu maiznieku maizes, sieri, konservi, svaigi žāvēti zuši un daudz citu produktu.

Sestdienās piegādājam mājās Tel. EM 8-8525 (87)

AUTO VADĪŠANAS KURSI BALTIC

Latviešu uzņēmums
OPERĀTORA UN ŠOFERA LICENCĒM

Apmācīšana un eksāmeni notiek ar Studebakeru un Chevroletu (dubultbremzes un sajūgs). Kursu beigušiem garantēju atļaujas.

A. MASINGS
638 Ontario St., Tel. RA 7787, zvanīt pēc plkst. 9 vakarā

Iecelošanas, izcelošanas, vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanas, legālizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto, (pie Bloor St.), tel. RA 7149

IZRENTĒJAMA
200 AKRU FARMA
ar š. g. 1. okt. Iespēja pirkt mašinas (traktoru u.c.) un šīgada ražu.

Ir lielas iespējas ziemā strādāt ārpus farmas
GEO. VIETINGHOFF
R.R.1 Campbellville, Ont.
Tel. Milton 165r3
(178)

PIEŅEMU PASŪTINĀJUMUS
KUNGU UN DĀMU APĢĒRBIEM

Bagātīgā izvēlē jaunākās un labākās angļu drānas rudens un ziemas apģērbiem

Rūpīgs darbs, labākie piederumi, mērenas cenas

V. KUČĀNS

73 WESTMINSTER AVE, Toronto, Ont.
pie Roncesvalles ar Kinga tramvaju

KATRU DIENU NO 9—20,
SESTDIENĀS NO 9—14 PP.

APDROŠINĀŠANA — CEĻOŠANA

Piezvaniet, ja jums vajadzība:
UGUNSGRĒKU, AUTO, VESLĪBAS, NELAIMES, DZĪVĪBAS VAI KĀDA CITA VEIDA APRDOŠINĀŠANA
IZKĀRTO CEĻOJUMUS PA VISU PASAULI AR LĪDMAŠĪNU VAI KUĢIEM VAI ARĪ PĀRVEST KĀDU UZ KANADU

O. K. JOHNSON & CO LTD,
697 BAY ST., TORONTO 2, ONT. TEL. EM 8-1403, 1588, 3168

BAUDI

MAIGĀKĀS UN GARŠĪGĀKĀS CIGARETES

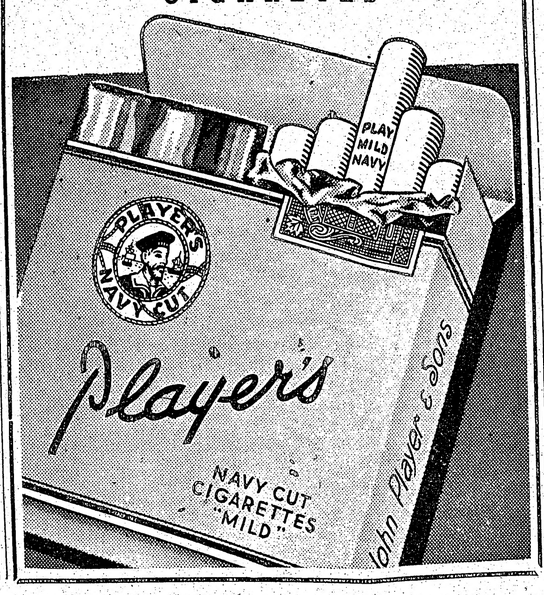

GERALD H. MARSDEN
Advokāts un notārs
6 Adelaide St. E. Room 809
EM 8-5284
runā vāciski un krieviski
Mr. A. KERSON,
igauņu jurists,
mājās MA 0141, Toronto
(697)

GARNEY & COMPANY
15 BARTON AVE, TORONTO 4

FAIRBANKS — MORSE
AR ELĻU KURINĀMA SILTA GAISA KRĀSNS

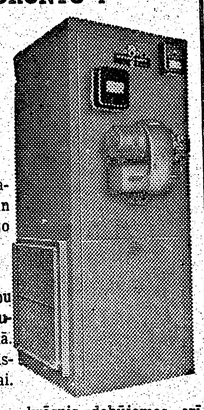

Šī ultrā — modernā krāsns aizņem ļoti mazu telpu, uzstādāma visizdevīgākā vietā un atbrīvo pagrabu no lielā cauruļu tīkla, jo gaisu uz vajadzīgo vietu novada ar ventilātora palīdzību

Šāds gaisa novadīšanas veids dod ļoti labu cirkulāciju ar vajadzīgo mitruma daudzumu kā ziemā, tā arī karstajā vasaras laikā. 5 dažādie lielumi dod iespēju izvēlēties visiemērotāko krāsni dažāda lieluma mājai.

Tāda paša veida, ar ellju kurināmas, krāsnis dabūjamas arī ūdens vai tvaika sistēmām

Tuvāka informācija latviešu valodā pa tel. ME 2554

AUTOĪPAŠNIEKI!
F & G AUTO RIEPAS

- Pārdošanā visu izmēru jaunas un lietotas riepas
- Ļoti labi vulkanizē un atjauno jūsu riepas
- Ļoti zemas cenas un garantēts darbs
- Mēs pērkam lietotas riepas.

Runājam vāciski, krieviski un zviedriski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz plkst. 8 vakarā. Sestdienās līdz 6 vakarā
459 RONCESVALLES AVE, TORONTO. TEL. LA 2550
(1065) Jūs cienot IVANOVS un MALSTROEMS

AR MAZU IEMAKSU — BET LABU AUTO,
nomaksājot pa daļām — Jūs varat iegādāties
EDWART'S CAR MARKET
874 DUNDAS St., W. Toronto, tel. EM 4-6732
Atliek tikai piezvanīt. Informācija latv. valodā — katrā laikā

Visu firmu automašīnas, jaunas un lietotas.
Autovadīšanu apmācām par brīvu
SPEC. PIEDĀVĀJUMS
1952. g. METEORU ar radio, apsildīšanu un gaisa vēdināšana, 5 jaunas riepas, divkrāsains. Cena $1.575.00

PRET KLEPU UN IESNĀM
DIANA DROPS

Pret nemitīgu klepu un iesnām, deguna iekaisumiem un saaukstēšanās krūtīm. Tās palīdz atvieglot astmu, bronchitu; tās ir arī ļoti labs līdzeklis rīkles skalošanai ziemā un vasarā.

Nav labāka līdzekļa pret klepu kā šis. Ārstējiet tūlīt! Dabūjamas visās aptiekās Kanadā $1.50